REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
Gradsko vijeće

PROGRAM ZA MLADE
Grada Rijeke za razdoblje 2009. - 2013. godine

Rijeka, 29. listopada 2009.

SADRŽAJ

1. UVOD 2

2. POLITIKA ZA MLADE NA MEĐUNARODNOJ RAZINI 3

3. POLOŽAJ MLADIH NA NACIONALNOJ RAZINI 5

4. MLADI U GRADU RIJECI 7

5. GRADSKA POLITIKA ZA MLADE: PRIORITETNA PODRUČJA 8

5.1. Obrazovanje i informatizacija 10
5.2. Zapošljavanje i poduzetništvo 20
5.3. Socijalna politika 26
5.4. Zdravstvena zaštita 30
5.5. Aktivno sudjelovanje u društvu 33
5.6. Kultura 36
5.7. Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme 44
5.8. Mobilnost, informiranje i savjetovanje 50

6. STRATEŠKA MATRICA 57

LITERATURA

PRILOZI

Na temelju članka 46. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine" Primorsko-goranske županije broj 24/09), Gradsko vijeće Grada Rijeke na sjednici 29. listopada 2009. godine donijelo je

PROGRAM ZA MLADE
Grada Rijeke za razdoblje 2009. - 2013. godine

1. UVOD

Program za mlade Grada Rijeke proizlazi iz Nacrta prijedloga Nacionalnog programa za mlade i temelji se na članku 10. i 16. Zakona o savjetima mladih (Narodne novine, 23/07) te na taj način čini njegovu nadogradnju uz uvažavanje svih specifičnosti Grada Rijeke.

Pod pojmom mladi u ovom Programu, kao i u Nacrtu prijedloga Nacionalnog programa za mlade, podrazumijeva se populacija stanovništva u dobi od 15. do 29. godine života. Iz takve definicije, nije teško zaključiti da je riječ o vrlo heterogenoj skupini stanovništva. Međutim, mladi bez obzira na svoje pojedinačne karakteristike čine društvenu skupinu čije uključivanje u društvo podrazumijeva određene specifične probleme, s kojima se društva raznoliko suočavaju. Naime, mladi su društvena skupina koja je najčešće nositelj kreacije, inovacije, energije i entuzijazma u društvu, pa je u interesu svakog društva da te pozitivne karakteristike iskoristi na svoju dobit i na dobit mladih ljudi.

Mladi u modernom svijetu imaju i objektivne i subjektivne značajke manjinske skupine: realnu činjenicu diskriminiranosti i svijest o vlastitoj marginaliziranosti i diskriminaciji (Ilišin, 1999.). Marginalizacija mladih najčešće je višestruka, tj. može biti izazvana posebnom izdvojenošću određenih supkulturnih skupina, dodatnim problemima koji se javljaju zbog drugih sociodemografskih obilježja mladih osoba (život u ruralnim područjima, invaliditet, pripadnost etničkim, vjerskim, kulturnim i drugim manjinskim skupinama, itd.). (*Istraživanje o društvenom razvoju mladih*, 2004.)

Naime, u suvremenom se svijetu sve institucije nalaze u situaciji porasta neizvjesnosti koja dolazi iz njima relevantne okoline, obzirom da je ona sve manje predvidljiva, a sve više turbulentna i dinamična. U takvom svijetu proces kontinuiranog planiranja na srednjoročni, pa čak i dugoročni vremenski period, nužan je uvjet za razvoj i napredak, a ponekad i za opstanak. Institucije koje se brinu za svoju budućnost, moraju preuzeti teški zadatak planiranja, kao izbora između različitih mogućnosti i manevriranja između rizika i izazova. Pri tome planiranje u području koje se bavi mladima nije iznimka.

Četiri su osnovna izvora korištena kao temelj za lokalni program za mlade Grada Rijeke, odnosno kao smjernice pri određivanju prioritetnih područja, ciljeva i aktivnosti za unapređivanje položaja mladih na lokalnoj razini: međunarodni dokumenti i strategije (Opća deklaracija o pravima čovjeka, Povelja UN-a o pravima djece, Milenijski ciljevi razvoja, Lisabonska strategija, Bijela knjiga za europsku mladež, Europska povelja o sudjelovanju mladih u životu općina i regija i sl.), nacionalni strateški dokumenti koji se odnose ili utječu na politiku prema mladima (npr. Nacionalni program za mlade, i dr.), dokumenti i aktivnosti koje poduzima Grad Rijeka samostalno ili u suradnji s udrugama mladih i za mlade na svom području, te zaključci s iznimno korisnih radionica i javne rasprave koji su prethodili stvaranju ovog dokumenta, a na kojima su sudjelovali predstavnici lokalne vlasti i pomladaka političkih stranaka, članovi udruga mladih i za mlade i drugi zainteresirani pojedinci s riječkog područja.

Lokalni program za mlade Grada Rijeke odnosi se na petogodišnje razdoblje, što predstavlja srednjoročni period planiranja, dok će se za svaku godinu od 2009. do 2013. posebno donijeti akcijski (godišnji) planovi koji će sadržavati detaljnu razradu ciljeva i aktivnosti navedenih u ovom dokumentu, ovisno o njihovom vremenskom rasporedu. Ipak, treba naglasiti da je kraj planiranog razdoblja od pet godina samo početak za novi ciklus planiranja.

2. POLITIKA ZA MLADE NA MEĐUNARODNOJ RAZINI

Politika za mlade razvija se od sredine prošlog stoljeća, no najveći zamah doživljava posljednjih dvadesetak godina, a sve velike međunarodne organizacije uključile su je u svoju djelatnost i program – Ujedinjeni narodi, Vijeće Europe, Europska unija i dr.

Program Ujedinjenih naroda za mlade (u okviru Odjela za ekonomske i društvene poslove) samo je dio UN-ovog nastojanja da unaprijedi položaj mladih u svijetu. Možda je najpoznatiji tzv. Svjetski program djelovanja za mlade (*World Programme of Action for Youth* – WPAY) koji pruža okvir i praktične smjernice za djelovanje pojedinih država kao i međunarodnu potporu mladima diljem svijeta u 15 prioritetnih područja. Aktivnosti Programa variraju od prikupljanja podataka i analize do izravne potpore vladama, civilnom društvu i drugim institucijama neke zemlje. Osobita pozornost obraća se područjima zdravstva, obrazovanja i zapošljavanja, te posebnom položaju djevojčica i mladih žena – područja koja su stalan izazov u velikom broju zemalja. S obzirom na svoju nadležnost, Program UN-a za mlade pruža informacije vladama, mladima, predstavnicima civilnog društva i drugim dijelovima UN-ovog sustava, te izdaje dvogodišnjak – Svjetski izvještaj o mladima (*World Youth Report*), s analitičkim raspravama o odabranim temama koje se tiču razvoja mladih.

Osim politike koja se tiče izravno mladih, postoje još neki dokumenti kao što su Opća deklaracija o pravima čovjeka, Konvencija o pravima djeteta[1] i Milenijski ciljevi. U Konvenciji se govori, prije svega, o obvezama odraslih u odnosu prema djetetu kao i o obvezama brojnih društvenih čimbenika glede zaštite djeteta. To je prvi dokument u kojemu se djetetu pristupa kao subjektu s pravima, a ne samo kao osobi koja treba posebnu zaštitu. Konvencija identificira četiri opća načela na kojima se temelje sva prava djeteta: načelo nediskriminacije, pravo na život i razvoj u svim vidovima života (uključivši tjelesni, emotivni, psihosocijalni, kognitivni, društveni i kulturni); primat dobrobiti djeteta; aktivno sudjelovanje djece u rješavanju svih pitanja koja utječu na njihov život.

Milenijski ciljevi razvoja su vremenski ograničen i mjerljiv dio Milenijske deklaracije[2] u borbi protiv siromaštva, gladi, bolesti, nepismenosti, propadanja okoliša te diskriminacije žena. Srednje razvijene zemlje, kao što je RH, također mogu identificirati područja u sklopu Milenijskih ciljeva razvoja koja bi trebalo poboljšati, uzevši u obzir svoje trenutačne potrebe i razvojne ciljeve. U Hrvatskoj je određeno osam nacionalnih ciljeva i 32 podcilja. Milenijski ciljevi razvoja svakako se tiču mladih – i u smislu načina postizanja tih ciljeva i u smislu njihove kvalitete – jer su dugoročni i dotiču se problema razvoja koje će u prvom redu osjetiti mlade i buduće generacije. Strategija provedbe ciljeva u RH „zahtijeva visoku uključenost mladih ne samo u funkciji promatrača i eventualno nadziratelja već kao aktivnih sudionika i donosioca promjena, putokaza i suupravitelja procesa razvoja koji ih dotiču. Mladi su izravno zahvaćeni hrvatskim Milenijskim ciljevima razvoja, posebice u sklopu rodne ravnopravnosti, poboljšanja zdravlja djece, provedbe Bolonjske deklaracije te smanjenja nezaposlenosti mladih.“ (*Mladi i Milenijski ciljevi razvoja*, 2005. 12)

Politika za mlade se kao instrument javne politike prvenstveno razvila unutar Vijeća Europe, koje i dalje daje stručnu pomoć državama članicama u razvijanju politike za mlade na nacionalnoj razini. Osim toga, Vijeće Europe puno pozornosti obraća i razvoju lokalne politike za mlade, koja

[1] Konvencija o pravima djeteta je međunarodni dokument, usvojen na Glavnoj skupštini UN-a 20. studenoga 1989. godine, a sadrži univerzalne standarde koje država stranka Konvencije mora jamčiti svakom djetetu. Za razliku od Deklaracije o pravima djeteta (1959.) koja ima moralnu snagu, Konvencija o pravima djeteta je pravni akt koji ima snagu zakona i obvezuje stranke na pridržavanje njezinih odredaba te uključuje pravo nadziranja primjene u državama koje su ju prihvatile i ratificirale. Čl. 1. Konvencije definira pojam djeteta kao osobu do 18. godine života, osim ako se zakonom granica punoljetnosti ne odredi ranije.

[2] Milenijsku deklaraciju potpisalo je 2000. godine u New Yorku 189 država članica UN-a. Njezino globalno predstavljanje olakšano je formulacijom Milenijskih ciljeva razvoja koje su mnoge zemlje potpisnice Deklaracije prihvatile kao pristup smanjenju svoga siromaštva. Ideja Milenijskih ciljeva je zadati krajnje vrijednosti koje bi svaka zemlja željela dostići do 2015. godine. Deklaracija poziva na globalnu suradnju u pomoći siromašnim zemljama da izađu iz golemog siromaštva, i to u obliku obnovljenih obveza financiranja, omogućavanja ravnopravnog pristupa bogatim tržištima i modernim tehnologijama, olakšavanja povratka dugova, itd.

je ponekad i važnija od politike na nacionalnoj razini, zbog mogućnosti da se preciznije identificiraju potrebe mladih na koje se tad može djelotvornije odgovoriti. Jedan od pokazatelja takvog angažmana Vijeća Europe jest i Europska povelja o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu[3], koja daje smjernice za javne politike koje se tiču mladih (npr. zapošljavanje, obrazovanje, kultura, informiranje i sl.).

Europska unija također mnogo napora ulaže u zadovoljavanje potreba mladih i rješavanje problema s kojima se suočavaju, pri donošenju svojih strateških dokumenata i pri osmišljavanju i podupiranju različitih programa i projekata. Istina, koncept politike za mlade javlja se relativno nedavno, kada je Ugovor iz Maastrichta 1993. godine proširen kako bi se uključio i to područje, zahvaljujući čl. 149. koji kaže da EU treba „...poticati razvoj razmjene mladih i razmjene poučavatelja...“. Prije 2001. godine, aktivnosti europskih institucija u ovom području uglavnom su se ticale provedbe specifičnih programa kao što je ‘Youth for Europe’ iz 1988. godine. Međutim, postojao je konsenzus oko unapređenja suradnje i bolje uključenosti samih mladih u proces odlučivanja.

Na tim osnovama nastaje Bijela knjiga za mlade Europe koja je usvojena u studenom 2001. godine, a sadrži prijedloge državama članicama o suradnji u četiri prioritetna područja: sudjelovanju, informiranju, volontiranju i boljem razumijevanju i znanju o mladima. Bijela knjiga također zahtijeva uzimanje u obzir pitanja mladih pri pripremi drugih relevantnih politika, npr. u obrazovanju, zapošljavanju i društvenoj uključenosti, zdravstvu, borbi protiv diskriminacije i sl. Temeljem Bijele knjige, Vijeće Europske unije u lipnju 2002. godine uspostavlja okvir za europsku suradnju u području politike prema mladima. Tri godine kasnije, taj je okvir dopunjen političkim instrumentom, tzv. European Youth Pactom, koji promiče sudjelovanje svih mladih ljudi u obrazovanju, zapošljavanju i društvu. Okvir stoga sačinjavaju tri osnovna područja:

1. Aktivno građanstvo mladih, u okviru kojeg se nalaze Otvorena metoda koordinacije (*Open Method of Coordination* – OMC), Mladi u akciji (*Youth in Action*), Youth portal i Europski centar znanja o politici prema mladima (*European Knowledge Center on Youth Policy*);

2. Društvena i profesionalna integracija mladih, čiji je cilj unapređenje odgoja i obrazovanja, povećavanje zapošljavanja mladih, te usklađivanje obiteljskog i profesionalnog života;

3. Uključivanje pitanja mladih u druge javne politike EU, od kojih su najznačajnije zdravstvena i politika borbe protiv diskriminacije.

Osim ta tri područja, EU također doprinosi razvoju mobilnosti mladih i priznavanju neformalnih oblika obrazovanja. Inače, European Youth Pact je dio revidirane Lisabonske strategije[4] u kojoj se naglašavaju ciljevi namijenjeni jačanju konkurentnosti i sposobnosti za rast: (a) informacijsko društvo za sve; (b) europski prostor za znanost, tehnologiju i inovacije; (c) jedinstveno europsko tržište; (d) integrirano financijsko tržište; (e) jačanje poduzetništva uz olakšanje uvjeta za početak rada malih i srednjih poduzeća; (f) cjeloživotno obrazovanje i povećanje zaposlenosti i (g) održivi razvoj.

Youth in Action[5] program je Europske unije u području politike prema mladima, koji će se provoditi od 2007. do kraja 2013. godine s ukupnim proračunom od 885 milijuna eura. Taj

[3] Međunarodna konvencija uključena u Rezoluciju 237 Stalne konferencije predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti u Europi, usvojena 19. ožujka 1992. a revidirana 2003. godine.

[4] Lisabonska strategija usvojena je na sastanku Europskog vijeća u ožujku 2000. godine. Cilj je da EU do 2010. godine ostane najdinamičnije i najkonkurentnije gospodarstvo svijeta u kojem vlada društvena kohezija, a okoliš je očuvan. Takvo gospodarstvo mora biti sposobno za održiv razvoj, temeljen na znanju, s ponudom brojnijih i boljih radnih mjesta. Lisabonska strategija dostupna je u cijelosti na http://ec.europa.eu/growthandjobs/.

[5] Kako bi se ti ciljevi postigli, postoji pet operativnih akcija u programu Youth in Action:

1. Mladi za Europu – daje potporu razmjeni i inicijativama mladih i potiče sudjelovanje mladih ljudi;
2. Europska volonterska služba (EVS) – potiče mlade da sudjeluju u volonterskim aktivnostima;

program značajno pridonosi usvajanju znanja i vještina te je stoga ključni instrument za pružanje mogućnosti za neformalno obrazovanje mladih. Program je namijenjen svim mladima od 13. do 30. godine života, a cilj mu je potaknuti osjećaj europskog građanstva među mladima Europe i uključiti mlade u stvaranje budućnosti Zajednice.

3. POLOŽAJ MLADIH NA NACIONALNOJ RAZINI

Zemlje u tranziciji pate od istih problema kao i razvijenije zemlje, uz dodatak specifičnih problema koji se tiču mladih: pojačani rizik društvene diferencijacije, pad razine socijalne zaštite, pojava novih rizika kao što su organizirani kriminal, maloljetnička delinkvencija, ovisnost o drogama, trgovina ljudima te seksualno iskorištavanje u komercijalne svrhe. Među ostalim faktorima, razlozi za navedene trendove mogu se naći i u produžavanju procesa obrazovanja te smanjivanju kvalitete obrazovnog sustava, u otežanom nalaženju prvog i stalnog zaposlenja, u složenijim uvjetima stjecanja materijalnih dobara (kao što su stalna primanja, krediti, vlasništvo nad nekretninama i sl.) te u marginalizaciji mladih u procesu donošenja odluka (*Istraživanje o društvenom razvoju mladih*, 2004.; *Nacionalni program*, 2003.). Hrvatska, pritom, nije izuzetak.

Polazeći od toga da u skupinu mladih ulaze svi između 15 i 29 godina života, po podacima popisa stanovništva iz 2001. godine, mladi čine 20,25% ukupnog stanovništva Hrvatske. To je smanjenje udjela mladih za 7,5% u pedeset godina. Uz takvu transformaciju dobne piramide još je jedan trend bitan – u posljednjem desetljeću 20. stoljeća mladi su postali najsiromašnija skupina stanovništva u zemljama Srednje i Istočne Europe (*Nacionalni program*..., 2003.: 25). Popis svih uzroka ranjivosti mladih bio bi dugačak, ali dolje navedene razloge najčešće se spominje i oko njih postoji najveći stupanj konsenzusa (*Istraživanje o društvenom razvoju mladih*, 2004.: 7): (1) nedostatno životno i radno iskustvo; (2) riskantno ponašanje; (3) nedostatak znanja i razumijevanja stvarnosti; (4) potreba za isticanjem u skupini vršnjaka; (5) emocionalna i psihička krhkost; (6) ekonomska ovisnost; (7) društvena uloga i status.

Uzroci tih problema mogu se naći u nedovoljno kvalitetnom obrazovanju, produžavanju razdoblja mladosti, povećanju nezaposlenosti među mladima, povećanju različitih ovisnosti, niskoj mogućnosti utjecaja mladih na društvene i političke odluke, relativno niskoj razini participacije mladih u društvenim i političkim institucijama (s tim da se participacija u civilnim udrugama povećava, ali nadležne vlasti ne prepoznaju dovoljno). (Spajić-Vrkaš, V. i Ilišin, V. 2005. 16-19)

Kad je riječ o participaciji mladih u tradicionalnim političkim institucijama i procesima, situacija u Hrvatskoj slična je onoj u europskim zemljama. Naime, „postojeći podaci (...) pokazuju da mladi Europljani na izbore izlaze 2-10% rjeđe od prosjeka, da ih u lokalnim, regionalnim i nacionalnim predstavničkim tijelima ima do 1,5% te da povjerenje u političke institucije iskazuje tek trećina mladih“ (Ilišin, 2003.: 11). U Hrvatskoj postoji izrazita podzastupljenost mladih u nacionalnom parlamentu (mladi čine 21% biračkog tijela, a prosječna zastupljenost mladih u Saboru iznosi 1,7%). U usporedbi, situacija na lokalnoj razini daleko je bolja, iako ne dovoljno dobra – zastupljenost mladih u lokalnim (gradskim, općinskim i županijskim) tijelima vlasti iznosi 6,3% . Mladi za to krive društvene i generacijske razloge, ali prepoznaju i svoju vlastitu odgovornost za takvu situaciju. S druge strane, smatra se „kako mladi nisu nezainteresirani *per se* nego da je to njihova reakcija na politiku koja je uglavnom nezainteresirana za mlade, tj. njihove probleme i mišljenje“ (*Mladi Hrvatske i europska integracija,* 2005.: 113).

---

3. Mjere potpore – promiče razvoj razmjene mladih, obrazovanja, usavršavanja i razmjenu informacija;
4. Inicijative mladih – mladi u svijetu, promicanje suradnje s partnerskim zemljama izgradnjom mreža, promicanjem razmjene informacija i pomaganjem u prekograničnim aktivnostima, i
5. Združeno djelovanje – europska suradnja koja pridonosi razvoju politika prema mladima u Europi.

Uključenost mladih u ostale vrste društvenih organizacija (sportske, kulturne ili umjetničke skupine, sindikati, udruge mladih i sl.) nešto je veća, ali dvije trećine mladih i dalje nije aktivno ni u kakvoj vrsti društvene ili političke organizacije (*Mladi uoči trećeg milenija,* 2002.; *Mladi Hrvatske i europska integracija,* 2005.). Ipak, mladi su pokazali spremnost na građanski angažman kako bi riješili određene probleme u društvu; „između jedne i dvije petine mladih spremno je da se uključi u najrazličitije akcije formalnog i neformalnog tipa" (*Mladi Hrvatske i europska integracija,* 2005.: 123), od glasanja na izborima, potpisivanja peticija, do štrajka, pokretanja različitih inicijativa ili uključivanja u rad političkih stranaka. Ipak, mlade u Hrvatskoj i dalje karakteriziraju apatija, apolitičnost i inertnost u društveno-političkom djelovanju.

Položaj mladih u Hrvatskoj reguliran je nizom zakonskih i podzakonskih akata, s tim da se u posljednjem desetljeću javlja pojačana potreba i težnja državnih institucija da na pitanja koja se tiču mladih odgovore sveobuhvatnijim pristupom. Ustav Republike Hrvatske u članku 62. kaže: „Država štiti materinstvo, djecu i mladež te stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život." (Narodne novine, 41/01) Na toj osnovi gradi se odnos države prema mladima kao prema posebno osjetljivoj skupini u hrvatskom društvu, što kulminira procesom izrade nacionalne strategije za mlade 2001. godine. Nacionalni program djelovanja za mlade[6] prvi je strateški dokument koji se odnosi na mlade, a kojeg je Sabor usvojio 2002. godine, dok je Operativni plan za provedbu NPDM-a u 2006. i 2007. godini iz različitih razloga[7] donesen tek krajem 2005. godine (*Politika prema mladima...*, 2006.).

Prema Osvrtu na rezultate provođenja Operativnog plana NPDM-a za 2006. godinu prema Obrascu za samovrednovanje[8], dogodilo se nekoliko propusta sadržajne, organizacijske, administrativne i financijske naravi u provedbi Nacionalnog programa, s obzirom da do 2006. godine ta provedba nije proizlazila iz operativnog instrumenta provedbe. Osim toga, zbog nepostojanja standardiziranog načina izvještavanja o provedbi mjera, došlo je i do znatnih razlika u načinu izvještavanja. To je donekle riješeno izradom jedinstvenog obrasca za samovrednovanje provedbe, međutim, zbog složenosti samog obrasca, kratkog roka i činjenice da se Operativni plan odnosio na dvogodišnje razdoblje, dobiveni podaci o provedbi nisu bili dostatni za cjelovitu analizu. (Spajić-Vrkaš, V: 2006.)

U drugom dijelu 2007. godine započeo je novi ciklus planiranja politike za mlade na nacionalnoj razini, iz čega je proizašao Nacrt prijedloga Nacionalnog programa za mlade, koji je još u procesu prihvaćanja od strane Vlade Republike Hrvatske. Za razliku od Nacionalnog programa djelovanja za mlade, NPM se odnosi na sedam osnovnih tematskih područja: obrazovanje i informatizacija, zapošljavanje i poduzetništvo, socijalna politika, zdravstvena zaštita i reproduktivno zdravlje, aktivno sudjelovanje u društvu, kultura i slobodno vrijeme te mobilnost, informiranje i savjetovanje, dok je broj planiranih mjera gotovo prepolovljen, i iznosi 57 mjera unutar kojih se namjerava provesti veliki broj aktivnosti.

Inače, i Nacionalni program djelovanja za mlade i novi, još neusvojeni Nacionalni program za mlade izrađeni su kao dokumenti koji kanaliziraju dugoročno opredjeljenje nacionalne vlasti i svih zainteresiranih (udruge mladih i/ili za mlade, i sl.) za stvaranje prikladnih uvjeta u kojima

[6] NPDM se odnosi na zadovoljavanje prioritetnih potreba mladih u Hrvatskoj kroz 110 mjera unutar osam tematskih poglavlja u petogodišnjem razdoblju. Tematska poglavlja su: obrazovanje i informatizacija, zapošljavanje i poduzetništvo, socijalna politika prema mladima, zdravstvena zaštita i reproduktivno zdravlje, aktivno sudjelovanje mladih u društvu, izgradnja građanskog društva i volonterski rad, kultura mladih i slobodno vrijeme te mobilnost, informiranje i savjetovanje.

[7] Ti razlozi uključuju: nepostojanje političke volje, neprovođenje predviđenih mjera, nezainteresiranost vladinih tijela za provođenje politike prema mladima (uz druge javne politike) i drugo (*Politika prema mladima...*, 2006.).

[8] Autorica Osvrta, prof. dr. sc. Vedrana Spajić-Vrkaš s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstavila ga je na 3. Nacionalnoj konferenciji mladih, održanoj na Bjelolasici od 1.-3. lipnja 2006. godine.

će se unapređivati djelovanje i položaj mladih u većini područja života. Dakako, dinamika i opseg realizacije tih mjera, pokazalo se, znatno ovise o političkoj volji nadležnih tijela, o raspoloživim financijskim, materijalnim, ljudskim i drugim resursima, o suradnji nadležnih tijela s udrugama mladih i/ili za mlade na svim razinama te konačno, o jedinicama lokalne i regionalne samouprave (*Mladi između želja i mogućnosti*..., 2006.). Naime, brojne potrebe mladih upravo se najučinkovitije i najdjelotvornije mogu zadovoljiti na lokalnoj razini, a oba Nacionalna programa naglašavaju potrebu za višerazinskom koordinacijom i suradnjom, oslanjajući se na načelo supsidijarnosti[9] odnosno dekoncentracije[10] pri provedbi mjera i aktivnosti (Spajić-Vrkaš; Ilišin, 2005.). To, dakako, ne uključuje samo jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave – iako se njima preporuča donošenje tzv. lokalnih programa (djelovanja) za mlade – nego i škole, sveučilišta, udruge mladih i/ili za mlade i druge autonomne dijelove civilnog društva, kojima je dodijeljena nadležnost nad nekom od mjera, odnosno aktivnosti predviđenih programima.

Pritom svakako treba uzeti u obzir važnost kontinuiranog partnerstva između sva tri sektora (javnog, privatnog, civilnog) u kvalitetnom postizanju predviđenih ciljeva, kako bi se na, za mlade, najbolji način iskoristile prednosti koje imaju pripadnici ta tri društvena sektora. Uz to se treba promovirati i ideja društvenog poduzetništva, pojam koji označava prekretničke ideje u društvu, pri čemu se za postizanje društveno-korisnih ciljeva (onih koji u svojoj osnovi imaju opće dobro i javni interes, ali ne zanemaruju postizanje profita) koriste uobičajene poslovne i upravljačke vještine. Društveno poduzetništvo brzo prerasta i ustoličuje se kao profesija, i to ne samo u Sjevernoj Americi i Europi, nego sve više i u Aziji, Africi i Južnoj Americi. Ljudi se diljem svijeta suočavaju sa sličnim problemima: neprikladnim sustavima obrazovanja i zdravstvene zaštite, ugrožavanjem okoliša, sve manjim povjerenjem u političke institucije, okorjelim siromaštvom, visokom stopom kriminala, itd. Društveno poduzetništvo predstavlja izvor posebne inovativnosti pri rješavanju takvih problema, a proliferacija milijuna udruga građanskog društva u cijelom svijetu u posljednja tri desetljeća samo potvrđuju takvo stajalište.

4. MLADI U GRADU RIJECI

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine, u Rijeci živi 29,217 mladih koji čine 20.28% ukupnog broja stanovnika,

Grad Rijeka godinama kontinuirano potiče razvoj civilnoga društva odnosno suradnju s nevladinim udrugama te drugim oblicima slobodnog udruživanja građana. U tom smislu, Ured Grada je, na inicijativu udruga Ri-centar, UMKI, SMART, Gong, i Spirit, uz stručnu podršku USAID - Urban Institute, a temeljem Programa suradnje Vlade RH i nevladinog, neprofitnog sektora izradio Povelju o suradnji Grada Rijeke i nevladinog, neprofitnog sektora (Službene novine Primorsko-goranske županije, broj 37/04 od 29. studenoga 2004. godine) koju je Gradsko vijeće Grada Rijeke donijelo na sjednici održanoj dana 25. studenoga 2004. godine.

Temeljni cilj Povelje o suradnji Grada Rijeke i nevladinog, neprofitnog sektora je pružanje daljnje potpore neprofitnom sektoru kao nužnoj pretpostavci za demokratizaciju društva i unapređenje civilnoga društva postavljanjem okvira suradnje Grada Rijeke i udruga kao i okvira financiranja aktivnosti, projekata i programa udruga. Od usvajanja Povelje, istoj je do sada pristupila 161 udruga s područja grada Rijeke od kojih je nekolicina registrirana kao "udruga za mlade".

[9] Načelo supsidijarnosti uvodi Vijeće Europe, a preuzima Europska unija u svom djelovanju i u preporukama zemljama članicama i zemljama kandidatkinjama. Riječ je o načelu po kojem se neka aktivnost (posao) treba obavljati: (a) na teritorijalnoj razini koja je najbliža građanima (odnosno svojim korisnicima, u ovom slučaju, mladima) i (b) na onoj teritorijalnoj razini koja takvu aktivnost može najučinkovitije i najdjelotvornije obaviti.

[10] Riječ je o prijenosu poslova s višeg na niža tijela u tehničkom smislu, jer u pravilu ne uključuje političku autonomiju, kao npr. decentralizacija.

U cilju daljnjeg sufinanciranja aktivnosti i projekata udruga za tekuću proračunsku godinu, Ured Grada u suradnji s Odborom za koordinaciju izrađuje Natječaj Ureda Grada za financiranje projekata udruga kao i obrasce.

Od ukupno 1.356 udruge koje djeluju u Rijeci, čak 741 ima bar jedan program za mlade i/ili uključuje mlade u svoje djelovanje. Od tog su broja 402 sportske udruge, 127 kulturnih, 46 tehničkih, a ostalih kao što su: prosvjetne, socijalne, humanitarne i udruge mladih i za mlade ima sveukupno 166.

Kada je riječ o sustavnoj brizi za mlade, grad Rijeka ponosno može istaknuti i da je jedini grad u Republici Hrvatskoj koji je pozvan na sudjelovanje u mreži "Cities for children" ("Gradovi za djecu“), projektu u koji su trenutno uključeni gradovi i partneri iz dvadesetak europskih država, a kojemu su pokrovitelji: Povjerenik Europske unije za zapošljavanje, socijalna pitanja i ravnopravnost, Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe, Vijeće Europskih općina i regija, UNICEF i Robert Bosch Fondacija.

Mreža "Cities for children" zamišljena je tako da djeluje kroz radionice koje obrađuju sedam različitih tema: obrazovanje, unutrašnji i vanjski prostori prilagođeni djeci, zdravlje djece, ravnoteža između privatnog života i karijere, dijalog generacija – zajednički suživot mladih i starih, participacija mladih te promet i sigurnost. Nekoliko je prednosti ulaska u mrežu "Cities for children":

- Članstvo daje podršku gradovima u poboljšanju njihovih politika koje se odnose na djecu, mlade i obitelj;
- Uzajamno učenje kroz rad na stvarnim primjerima olakšava pronalaženje inovativnih rješenja:
- Nužno lobiranje na nacionalnom i europskom nivou postaje puno lakše kada se udruže zajedničke snage;
- Članstvo gradovima može omogućiti zauzimanje vodeće uloge u razvojnim politikama za djecu, mlade i obitelji, u njihovim državama;
- Zahvaljujući podršci od strane Robert Bosch fondacije i ostalih partnera, nema nikakvih troškova učlanjenja niti godišnjih nameta za gradove članove Mreže.

Prema istraživanju[11] koje je provedeno na području grada Rijeke 2005. godine na uzorku učenika osnovnih i srednjih škola te studenata, 6,87% osnovnoškolaca i srednjoškolaca, kao i 4,8% studenata sudjeluje u radu udruga građana, odnosno aktivno participira u različitim programima i aktivnostima koje te udruge provode, što je svakako nezadovoljavajući podatak. Ovaj Program treba težiti povećanju navedenog postotka, povećanju broja programa i aktivnosti koje se mladima na riječkom području nude kao i povećanju informiranosti mladih o njima dostupnim programima i aktivnostima.

5. GRADSKA POLITIKA ZA MLADE: PRIORITETNA PODRUČJA

Prethodno spomenuta četiri osnovna izvora činila su okosnicu stvaranja lokalnog program za mlade Grada Rijeke: međunarodni dokumenti i strategije, nacionalni strateški dokumenti koji se odnose ili utječu na politiku prema mladima, dokumenti i podaci o aktivnostima mladih i za mlade na području grada Rijeke, te zaključci s radionica i javne rasprave koje su prethodile stvaranju ovog dokumenta.

[11] Istraživanje je provela udruga mladih „Korak ispred“ za potrebe osnivanja regionalnog Info-centra za mlade, u suradnji s Urban Institutom. Kompletno istraživanje je bilo složeno i dugotrajno (2002.-2006. godine) i obuhvatilo je preko 4.000 ispitanika s područja grada Rijeke. Ciljne skupine bile su raznolike, pa su uključivale roditelje i odgajatelje vrtićke djece, učenike osnovnih i srednjih škola, studente, profesore informatike, stručne suradnike i ravnatelje osnovnih i srednjih škola te gradonačelnike četiri grada. Za svaku skupinu konstruiran je zaseban anketni upitnik s pitanjima iz različitih, za info-centar, značajnih domena.

Iz nacionalnih i međunarodnih dokumenata kao i iz podataka prikupljenih iz različitih dokumenata, sastanaka i javne rasprave o položaju mladih u Rijeci može se okvirno zaključiti koja područja zahtijevaju veću ili manju intervenciju u srednjoročnom razdoblju kako bi se djelovanje u području politike prema mladima unaprijedilo. Kako bi gradski plan pratio okvir postavljen Nacionalnim programom za mlade, svih sedam područja zadržano je u neizmijenjenom obliku, iako je na neka stavljen veći naglasak zbog specifične situacije mladih u gradu Rijeci, kao sredini koja je naprednija u odnosu na nacionalni prosjek, a kada je riječ o mladima i njihovom položaju, često prednjači u odnosu na druge sredine (npr. prvi otvoreni regionalni Info-centar za mlade bio je upravo riječki). Osim toga, mladi su, prema navedenim podacima, na riječkom području relativno aktivni u različitim tipovima institucija i inicijativa, što olakšava ili čak eliminira potrebu za provedbom određenih mjera koje predviđa Nacionalni program.

Treba napomenuti da su se na osnovi već spomenutih izvora nametnule određene generalne mjere koje zahtijevaju zajedničku provedbu, jer se podjednako odnose i važni su za svako od sedam tematskih područja. Stoga ih ovdje zasebno navodimo.

Opći ciljevi:

1. Inicirati uspostavljanje koordinacije (djelatnik – koordinator provođenja i praćenja Lokalnog programa za mlade) u Gradu Rijeci koja bi se bavila potrebama i problemima mladih u gradu Rijeci

Vremenski rok: 2010.
Nositelj: Grad Rijeka

2. Pratiti (monitoring) i završno (vanjsko) vrednovati (evaluacija) sve mjere sadržane u LPM.

Mjere:

2.1. Analizirati postojeće stanje prije donošenja operativnih godišnjih planova

2.2. Sustavno pratiti i ocjenjivati sve aktivnosti koje se provode u okviru ovog Programa kako bi one bile u skladu s aktualnim potrebama društva i kako bi se uspješno zadovoljile potrebe mladih.

2.3. Koristiti metodu vanjskog vrednovanja provedenih aktivnosti i programa kako bi se utvrdili ne samo izravni rezultati nego i cjelokupni učinak poduzete djelatnosti.

Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka

Sljedeći dio Programa posvećen je konkretnim tematskim područjima, a koncipiran je na način da iza kratke analize postojećeg stanja slijede ciljevi i aktivnosti za svako od područja, zajedno s okvirnim vremenskim projekcijama i nositeljima (odgovornim institucijama i/ili osobama). Zbog preglednosti, šesto poglavlje sadrži tzv. stratešku matricu u kojoj se mogu naći svi predloženi ciljevi, tj. aktivnosti, vremenski raspored i predloženi nositelji.

5.1. Obrazovanje i informatizacija

Kvalitetno obrazovanje je preduvjet za stjecanje kompetencija (znanja, vještina i stavova, tj. vrijednosti) potrebnih za uspjeh pojedinca u društvu i uspjeh cjelokupnog društva u suvremenom svijetu. Obrazovanje može biti formalno, neformalno, informalno i samousmjereno. Formalno obrazovanje provodi se u skladu sa zakonskim i drugim pravnim propisima neke države kojima se uređuju ove djelatnosti. Neformalno obrazovanje označava organizirane procese učenja usmjerene na osposobljavanje pojedinaca za daljnje obrazovanje, za rad, za različite socijalne aktivnosti te za osobni razvoj. Informalno učenje označava aktivnosti u kojima pojedinac prihvaća stavove i pozitivne vrijednosti te vještine i znanja iz svakodnevnog iskustva i raznolikih drugih utjecaja i izvora iz svoje okoline. Samousmjereno učenje označava aktivnosti u kojima osoba samostalno uspostavlja kontrolu nad procesom učenja kao i odgovornost za rezultate učenja.

FORMALNO OBRAZOVANJE

Formalno obrazovanje je središnji dio nacionalnog sustava obrazovanja kojim se znanja, vještine i vrijednosti korisne za društvo sustavno i planski prenose na djecu i mlade od predškolske, preko osnovnoškolske i srednjoškolske, do sveučilišne razine, ali uključuje i (dopunsko) obrazovanje odraslih. S obzirom da je u ovom Programu naglasak na mladim ljudima od 15. do 29. godine života, razine formalnog sustava obrazovanja koje se njih najviše tiču su srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje.

Srednje školstvo

Srednjoškolsko obrazovanje predstavlja ključnu obrazovnu razinu, s obzirom da se radi ili o pripremi za ulazak na tržište rada ili o pripremi za daljnji nastavak školovanja. Zbog toga se to razdoblje školovanja u sve većem broju zemalja u cijelosti ili dijelom uređuje kao dio obveznog obrazovanja. Prema članku 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama ("Narodne novine" broj 87/08) ciljevi odgoja i obrazovanja u školskim ustanovama su:

- osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unapređivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima,
- razvijati učenicima svijest o nacionalnoj pripadnosti, očuvanju povijesno-kulturne baštine i identiteta,
- odgajati i obrazovati učenike u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece, osposobiti ih za življenje u multikulturalnom svijetu, za poštivanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva,
- osigurati učenicima stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobiti ih za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća,
- osposobiti učenike za cjeloživotno učenje.

Temeljem članka 28. stava 3., istog Zakona škola kreira školski kurikulum u kojem se određuje nastavni plan i program izbornih predmeta, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti i druge odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte prema smjernicama Državnog pedagoškog standarda. Pod druge odgojno-obrazovne aktivnosti škole mogu u svoje kurikulume uvesti i one aktivnosti koje su interesantne mladima (npr. komunikologija, debata,

medijacija) te se povezati s organizacijama koje provode neformalno obrazovanje kroz različite programe i projekte.

Nadalje, prema članku 13., 14. i 15. Zakona, srednjoškolski dio obrazovnog sustava čine gimnazije (opće ili specijalizirane u četverogodišnjem trajanju), strukovne škole (tehničke, industrijske, obrtničke i druge, što se određuje prema vrsti nastavnog plana i programa o kojem ovisi i njihovo trajanje), umjetničke škole (glazbene, plesne, likovne i druge, a koje se izvode u najmanje četverogodišnjem trajanju) i programi srednjeg obrazovanja odraslih za zanimanja u strukovnom području unutarnjih poslova (Policijska škola u sastavu Policijske akademije MUP-a). Programi se provode u javnim školama, privatnim i vjerskim školama s pravom javnosti, Pučkim otvorenim učilištima i drugim odgovarajućim ustanovama.

Što se tiče grada Rijeke, tu djeluje 21 srednja škola:

- Ekonomska škola Mije Mirkovića Rijeka
- Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka
- Srednja škola za elektrotehniku i računalstvo - Rijeka
- Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka
- Glazbena škola Ivana Matetića Ronjgova Rijeka
- Građevinska tehnička škola, Rijeka
- Graditeljska škola za industriju i obrt, Rijeka
- Kemijsko-grafička škola, Rijeka
- Medicinska škola u Rijeci
- Prometna škola Rijeka
- Prva riječka hrvatska gimnazija
- Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci
- Salezijanska klasična gimnazija
- Srednja talijanska škola, Rijeka
- Strojarska škola za industrijska i obrtnička zanimanja
- Strojarsko brodograđevna škola za industrijska i obrtnička zanimanja
- Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci
- Tehnička škola za strojarstvo i brodogradnju, Rijeka
- Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci
- Centar za odgoj i obrazovanje
- Opća gimnazija s pravom javnosti

Dio riječkih srednjoškolaca polazi srednje škole u Opatiji i Bakru pa je ukupno 6.946 učenika upisano u škole koje pripadaju riječkom školskom području. Usluge smještaja, prehrane i odgojno-obrazovnog rada redovnim učenicima srednjih škola Grada Rijeke koji žive izvan mjesta školovanja pružaju slijedeće ustanove:

- Učenički dom "Sušak"
- Učenički dom "Podmurvice" Rijeka
- Učenički dom "Kvarner"

U učeničkim domovima u Rijeci smješteno je 553 učenika.

Ipak, kao ni u ostatku Hrvatske, ni u Rijeci ne postoji sustavno praćenje određenih specifičnih skupina mladih u obrazovnom sustavu. Primjerice, postoji mnogo nadarenih pojedinaca koji se „izgube“ u prosjeku, umjesto da ih se detektira, sustavno prati, potiče i nagrađuje. Isto tako, "ispadanje" djece, tj. mladih iz sustava formalnog obrazovanja ne prati se niti postoje specifične mjere kako bi se broj takvih pojedinaca smanjio ili eliminirao. Osim toga, stanje na tržištu rada jasno pokazuje nepostojanje usklađene ponude obrazovnog i potražnje, tj. potreba gospodarskog (odnosno poslovnog) sektora. Kao posljedica, obrazovni programi i njihov sadržaj ne odgovaraju realnim potrebama tržišta rada. Svakako je potrebno uspostaviti sustave praćenja nadarenih, te onih koji ispadaju iz školskog sustava, te raditi na usklađivanju sadržaja obrazovanja i potreba gospodarstva.

Visoko školstvo

Sveučilište u Rijeci

U skladu sa djelatnošću definiranom Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, 123/03), svrha sveučilišta je prenošenje znanja, sposobnosti i vještina, postizanje znanstvenih rezultata kroz znanstveno-istraživački rad, nastavno, znanstveno i opće kulturološko izdavaštvo i drugo, a u interesu regionalnog razvoja, kao i razvoja u nacionalnim i međunarodnim okvirima. Sveučilišta ostvaruju tu misiju, odnosno prioritetne zadatke i ciljeve kroz:

- ustrojavanje i izvođenje sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i doktorskih studija,
- ustrojavanje i izvođenje stručnih preddiplomskih, diplomskih i doktorskih studija, u skladu sa zakonom koji regulira visoko obrazovanje,
- ustrojavanje i izvođenje programa stalnog usavršavanja, za zainteresirane unutar i izvan ustanove,
- obavljanje znanstvenog i visokostručnog rada uz uvjete utvrđene posebnim propisima,
- izdavačku, bibliotečnu i informatičku djelatnost za potrebe nastave te znanstvenog i stručnog rada,
- izradu stručnih mišljenja, studija i vještačenja,
- obavljanje drugih djelatnosti koje služe obavljanju osnovnih djelatnosti, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz navedene djelatnosti.

Osnutkom Sveučilišta u Rijeci 17. svibnja 1973. godine, višestoljetna tradicija visokoga školstva nastavlja svoj kontinuitet i Sveučilište se sa svojim članicama razvija na znanstvenom i nastavnom planu. Pod nazivom "Vladimir Bakarić" djelovalo je od 1983. do početka devedesetih godina, kada ponovno mijenja naziv u Sveučilište u Rijeci.

Pokretanje projekta izgradnje Sveučilišnog kampusa na Trsatu predstavlja snažan zamah u koncepciji ustrojavanja modernog Sveučilišta u Rijeci i njegova usmjeravanja prema društvu znanja. Datum 24. studenoga 2005. postao je dan službenog otvorenja gradilišta u Kampusu kada su započeli prvi radovi na zgradi buduće Akademije primijenjenih umjetnosti.

Akademske 2008/2009. godine na Sveučilište u Rijeci upisano je ukupno 18,264 redovitih i izvanrednih studenata. Studentima Sveučilišta u Rijeci nastoji se pružiti što je moguće bolje obrazovanje te stvoriti uvjete za njihov intelektualni, etički, osobni i društveni razvoj. Studentima je omogućeno sudjelovanje u obrazovnom procesu, znanstveno istraživanje kao i zadovoljenje akademskih i studentskih potreba kroz izvannastavne aktivnosti te privremeno i povremeno zapošljavanje.

Sveučilište u Rijeci obuhvaća slijedeće sastavnice:

- Akademija primijenjenih umjetnosti Rijeka
- Ekonomski fakultet Rijeka
- Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija
- Filozofski fakultet Rijeka
- Građevinski fakultet Rijeka
- Medicinski fakultet Rijeka
- Odjel za fiziku
- Odjel za informatiku
- Odjel za matematiku
- Pomorski fakultet Rijeka
- Pravni fakultet Rijeka
- Tehnički fakultet Rijeka
- Učiteljski fakultet Rijeka

Također, Sveučilište u Rijeci obuhvaća:

- Studentski centar Rijeka koji već 48 godina skrbi o standardu studenata Sveučilišta i Veleučilišta u Rijeci. Osnovan je kao "samostalna organizacija za provedbu društvenog i osobnog standarda studenata". Danas je Studentski centar ustanova čija je osnovna djelatnost smještaj, prehrana, privremeno i povremeno zapošljavanje studenata.
- Studentski savjetovališni centar čiji je primarni cilj pružiti psihološku podršku i pomoć te omogućiti svim studentima brže, efikasnije i ugodnije studiranje, kao i općenito višu razinu kvalitete života.
- Sveučilišnu knjižnicu Rijeka.

Zakladu Sveučilišta u Rijeci osnovali su u siječnju 2003. godine Grad Rijeka, Sveučilište u Rijeci i Primorsko-goranska županija. Cilj osnivanja Zaklade Sveučilišta u Rijeci bio je dugoročno utemeljenje dodatnog izvora financiranja osnovnih aktivnosti u okviru Sveučilišta i osiguravanje potpora znanstvenim visokoobrazovnim i tehnologijskim programima i projektima na području visokoga školstva.

Zaklada trajno pruža novčanu potporu članovima akademske zajednice kroz potporu znanstveno-istraživačkim projektima, programima i novim studijima na Sveučilištu, akademskoj zajednici, djelatnicima Sveučilišta za njihovo znanstveno i stručno usavršavanje, nagrađivanje značajnih dostignuća na području znanosti i umjetnosti, obogaćivanje sveučilišnog kampusa te novčanu potporu studentima Sveučilišta.

Sveučilište u Rijeci, Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, uključujući i Studentski zbor Sveučilišta, partnerstvom na Programu kreditiranja studenata zajednički sudjeluju u stvaranju društva znanja. U ovom modelu uvažen je i specifičan interes Grada Rijeke – kreditiranje njezinih građana – studenata koji studiraju na drugim Sveučilištima izvan grada Rijeke i Republike Hrvatske, programe koje riječke visokoškolske ustanove nemaju.

Veleučilište u Rijeci

Veleučilište u Rijeci osnovano je Uredbom o osnivanju Veleučilišta u Rijeci koju je Vlada Republike Hrvatske donijela 21. svibnja 1998. godine. Osnivač Veleučilišta u Rijeci je Vlada Republike Hrvatske, a prava i odgovornost osnivača obavlja Ministarstvo znanosti i tehnologije. Nastanak Veleučilišta vezuje se uz Zakon o visokim učilištima – pročišćeni tekst (Narodne novine, 59/96) prema kojem se ustrojavaju sveučilišni dodiplomski i stručni dodiplomski studiji. Sukladno članku 131. navedenog Zakona, Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu na svojoj 27. sjednici održanoj 11. srpnja 1996. godine usvojilo je osnivanje Veleučilišta u Rijeci i imenovanje Upravnog vijeća. Veleučilište u Rijeci u svojih deset godina postojanja doživjelo je značajne organizacijske promjene. Sam razvoj Veleučilišta u Rijeci može se promatrati kroz tri faze:

- osnivanje stručnih studija
- oformljenje stručnih studija na Veleučilištu do početka provedbe Bolonjskog procesa
- provedba Bolonjskog procesa.

Na početku akademske 2008./2009. godine u gradu Rijeci djeluju tri odjela Veleučilišta u Rijeci:

Poslovni odjel:
- stručni studij Informatika
- stručni studij Poduzetništvo

- specijalistički diplomski stručni studij Informatike
- specijalistički diplomski stručni studij Poduzetništva

Prometni odjel:
- stručni studij Cestovni, Poštanski i Željeznički promet
- specijalistički diplomski stručni studij Promet

Odjel sigurnosti na radu:
- stručni studij Sigurnost na radu

Veleučilište kao visoko učilište koje ustrojava i izvodi stručne studije i razvija visokostručni, a iznimno i znanstveni rad, izvodi studije kojima se stiče akademsko znanje primjereno svakodnevnom radu u praksi. Ono priprema studente za rad na poslovima koji zahtijevaju primjenu znanstvenih metoda i znanja u visokostručnom praktičnom radu. Temeljni zadatak Veleučilišta izobrazba je stručnjaka orijentiranih više prema praksi s ciljem samostalne primjene stručnih znanja i znanstvenih metoda specifičnih za pojedino područje izobrazbe, koja je od početka usmjerena prema budućem zvanju.

Sadašnja raspoloživost kapaciteta Veleučilišta u Rijeci je na razini od 1.100 mjesta. Tijekom desetogodišnjeg razdoblja Veleučilište je osiguralo sljedeće uvjete za normalno odvijanje nastave:

- U zgradi Vukovarska 58 uređeno je prizemlje, treći i četvrti kat i stubište, a opremljene su i dvorane sa 560 studentskih mjesta. Osim toga, opremljena je vijećnica, uredi pročelnika, evidencija studija i kabineti za profesore. Tijekom ljeta 2003. godine izvršeni su radovi na uređenju zgrade: sanacija krova, zamjena vanjske stolarije, uređenje interijera te radovi na lokalnoj računalnoj mreži. Opremljena je nova računalna učionica, nabavljen je server za podršku virtualnoj mreži. Tijekom ljeta 2004. godine izvršena je daljnja sanacija krova, zamjena stolarije, uređenje dvorana i kabineta na četvrtom katu, izvršeni su radovi na lokalnoj računalnoj mreži te uređen sustav grijanja. Tijekom 2005. i 2006. godine nabavljena je oprema za razglas za poslovnu zgradu u Vukovarskoj, kupljena je informatička oprema, uređen je okoliš oko poslovne zgrade, uređeno je parkiralište te vanjska fasada i marendarij. Tijekom 2007. godine preuređeno je prizemlje Veleučilišta, te su uređeni prostori evidencije studija i portirnica, a uređena je i računalima opremljena čitaonica i knjižnica Veleučilišta. Uspostavljen je video nadzor u zgradi te klimatizacija kabineta.

- Ostvareno je izravno spajanje informatičke radionice na CARNet odnosno Internet.

- Početkom veljače 2002. godine Rektorat Veleučilišta preselio je u nove prostore na adresi Trpimirova 2/V u Rijeci, gdje ima deset radnih prostorija sa svom potrebnom opremom, a unajmljen je i dodatni prostor za potrebe dekanata ukupne površine 88m² koji obuhvaća još pet prostorija.

Veleučilište u Rijeci nastavlja ulagati u opremanje svojih prostora i pribavljanje suvremene opreme koja će u skladu sa zahtjevima i trendovima suvremenih učilišta u svijetu olakšati odvijanje nastavnog procesa. Ukupno stvoreni dobri uvjeti, uz prisutnu motiviranost studenata za studij, nalaze odgovarajući odraz u dobroj prolaznosti u više godine studija, koja kod pojedinih stručnih studija prelazi 60%.

Osim Sveučilišta i Veleučilišta, u gradu Rijeci djeluje i određeni broj poslovnih škola koje pružaju naobrazbu i obuku iz različitih stručnih područja, uglavnom povezanih s gospodarskom djelatnošću.

Obrazovanje odraslih

„Mladi koji su izišli iz sustava redovnog obrazovanja, kao i oni koji žele proširiti ili steći nova znanja i vještine iz osobnih ili profesionalnih razloga, mogu koristiti usluge podsustava obrazovanja odraslih. Riječ je o organiziranim i verificiranim obrazovnim programima za odrasle koji imaju kompenzacijsku (temeljito obrazovanje) i nadopunjujuću funkciju, a čine bitan dio cjeloživotnog učenja.“ (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.: 9)

Područje o udjelu odraslih u obrazovanju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim programima integrirano je u cjelokupni sustav obrazovanja Republike Hrvatske Zakonom o obrazovanju odraslih (Narodne novine, 17/07). Zakon zagovara načelo partnerstva svih relevantnih čimbenika u stvaranju mjera za unaprjeđenje obrazovanja odraslih, kao i načelo sudjelovanja svih u financiranju obrazovanja odraslih prema potrebama i mogućnostima zainteresiranih strana (država, lokalna i regionalna samouprava, poslodavci te polaznici). U Agenciji za obrazovanje odraslih, u siječnju 2008. godine, održana je konstituirajuća sjednica Vijeća za obrazovanje odraslih, savjetodavnog tijela Vlade Republike Hrvatske, čija je zadaća praćenje stanja i predlaganje mjera za razvoj obrazovanja odraslih, davanje mišljenja na prijedloge zakonskih i provedbenih propisa te predlaganje financiranja programa obrazovanja odraslih.

Na temelju članka 1. Zakona, obrazovanje odraslih obuhvaća cjelinu procesa učenja odraslih namijenjenih ostvarivanju prava na slobodan razvoj osobnosti; osposobljavanju za zapošljivost, stjecanju kvalifikacija za prvo zanimanje; prekvalifikaciji, stjecanju i produbljivanju stručnih znanja, vještina i sposobnosti te osposobljavanju za aktivno građanstvo. Formalno obrazovanje odraslih označava djelatnost koja se izvodi u institucionalnim i javno verificiranim oblicima obrazovanja radi stjecanja stručnog znanja, vještina i sposobnosti, a obuhvaća osnovno školovanje odraslih; srednjoškolsko obrazovanje odraslih (stjecanje srednje školske ili stručne spreme, niže stručne spreme, prekvalifikacije, osposobljavanje i usavršavanje) te visoko obrazovanje.

Obrazovanje odraslih prema Zakonu mogu provoditi pučka otvorena učilišta, osnovne škole, srednje škole, visoka učilišta, škole stranih jezika, ustanove za smještaj i skrb osoba s posebnim potrebama te penološke i druge ustanove.

Narodno učilište, ustanova za obrazovanje i kulturu, djeluje od 1945. godine. Od tada do danas stotine tisuća sudionika sudjelovalo je u brojnim programima i različitim oblicima obrazovanja. Tijekom dugogodišnjeg rada stekla su se znanja i iskustva u obrazovanju i prepoznatljiva kvaliteta programa.

NEFORMALNO OBRAZOVANJE I INFORMALNO UČENJE

Pod neformalnim obrazovanjem misli se na organizirane procese osposobljavanja za rad, različite socijalne aktivnosti i osobni razvoj. Informalno učenje odnosi se na znanja, vještine i stavove koje pojedinac usvaja u komunikaciji sa svojom neposrednom okolinom, a samousmjereno učenje na aktivnosti učenja koje pojedinac samostalno bira, nadzire i sam snosi odgovornost za ishode učenja. „Razvijenost i raznolikost programa neformalnog obrazovanja pokazatelj je razvijenosti društva u cjelini, a u kontekstu rasprave o društvu znanja, ono je jedan od ključnih resursa cjeloživotnog učenja.“ (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.: 11)

Relativno velik broj institucija u Hrvatskoj pruža usluge neformalnog obrazovanja (pučka učilišta, centri za kulturu, centri za učenje stranih jezika, autoškole, profesionalne udruge i poduzeća, vjerske zajednice, kulturna i sportska društva te druge organizacije civilnog društva). Ono što pritom nedostaje jest sustav informiranja o programima i aktivnostima koje se nude, a u nekim slučajevima i previsoka cijena usluga. Osim toga, „programi neformalnog obrazovanja se ne prate i ne vrednuju prema odgovarajućim kriterijima kvalitete, a o broju

korisnika ne postoje pouzdani podaci, pa se sa sigurnosti ne može zaključiti kako i u kojoj mjeri neformalno obrazovanje pridonosi uspostavi i razvoju sustava cjeloživotnog učenja u Hrvatskoj.“ (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.: 11)

Iz navedenih razloga nerijetka je percepcija u javnosti da u pogledu neformalnog obrazovanja i informalnog učenja Hrvatska nikada nije bila na nižoj razini nego danas. Nekada je udio takvog obrazovanja iznosio 30 posto, a danas svega 2,5 do 3 posto, što dokazuje da zadnjih dvadesetak godina ne funkcioniraju drugi oblici obrazovanja osim formalnog.

Usto, neki stručnjaci spominju kako u Hrvatskoj istovremeno postoji i suficit i deficit kadrova. Veliki broj ljudi nema mogućnosti zaposlenja, a istovremeno nedostaje veliki broj kadrova u nekim drugim područjima. Dobro isplaniranim i uređenim sustavom neformalnog obrazovanja, omogućila bi se brza prekvalifikacija za određeno zanimanje koje je trenutno aktualno na tržištu rada.

No s obzirom da zaseban dio sustava neformalnog obrazovanja čine programi i aktivnosti koje provode organizacije civilnog društva u užem smislu, tj. nevladine udruge, može se tvrditi da s obzirom na broj i vrstu nevladinih udruga, te na programe i aktivnosti koje te udruge nude, mladi u Gradu Rijeci mogu stjecati vrlo raznolike kompetencije (u području zaštite ljudskih prava, nediskriminacije, rodne jednakosti, nenasilnog rješavanja sukoba, međukulturnog razumijevanja, demokratskog građanstva, zaštite okoliša, zaštite potrošača, itd.). Takvi programi stoga predstavljaju važan obrazovni resurs, koji treba prepoznati na lokalnoj razini, s obzirom da on u hrvatskom obrazovnom sustavu još nije ni primjereno priznat ni dovoljno iskorišten. Naime, u svijetu se sve više cijene neformalno i informalno obrazovanje te se u sve većoj mjeri kombiniraju s formalnim. Da bi se to postiglo kod nas, potrebno je izraditi katalog neformalnog obrazovanja (koji bi sačinjavao programe institucija, udruga i gospodarskih subjekata) te mu dopustiti ulaz u školske nastavne planove i programe.

INFORMATIZACIJA

Informatizacija je proces kojim se olakšava protok, spremanje i pristup informacijama, a bitno utječe na uspješnost upravljanja, omogućujući bolji pregled podataka potrebnih za donošenje odluka. Informatizacija se može provesti na nekoliko načina, od kojih se najčešće spominju procesi kompjutorizacije, organizacije i edukacije.

Opremljenost ustanova koje pružaju neki oblik obrazovnih usluga informatičkom opremom nužan je preduvjet informatizacije, ali nije najvažniji pokazatelj stupnja informatičke razvijenosti. Naime, pitanje informatizacije ne može se svoditi isključivo na uvođenje informatike kao obveznog predmeta u škole, već ga treba uklopiti u proces cjeloživotnog učenja i savladavanja otpora prema usvajanju novih znanja i tehnologija. Također, važno je i sustavno obrazovanje nastavnika, mentora i trenera za rad na računalu i njihovo osposobljavanje za primjenu informacijsko-komunikacijske tehnologije, te promjena planova i programa nastave informatike te digitalizacija nastavnih sadržaja.

Na području Grada Rijeke velikom broju učenika u srednjim školama i studentima na Sveučilištu u Rijeci u informatičkim učionicama dostupno je slobodno korištenje računala i Internet usluga, kako tijekom tako i poslije nastave. Osim toga, usluge edukacije u području informatike pružaju i neke udruge aktivne na području Grada Rijeke.

U gradu Rijeci područje gradskog centra i dio Trsata pokriveni su besplatnim bežičnim Internetom, što građanima i turistima omogućuje mobilni pristup Internetu.

Ciljevi:

1. ***Poboljšati obrazovanje u gradu Rijeci u okviru mogućnosti jedinice lokalne zajednice***

   Mjere:
   1.1. Potaknuti izradu lokalne strategije za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti odgoja i obrazovanja
   Vremenski rok: 2011. godina
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa osnivačem srednjih škola, Primorsko-goranskom županijom te Uredom državne uprave i Zavodom za zapošljavanje kao i sa Sveučilištem i Veleučilištem u Rijeci.

   1.2. Pratiti provedbu lokalne strategije
   Vremenski rok: trajno
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa osnivačem srednjih škola, Primorsko-goranskom županijom te Uredom državne uprave i Zavodom za zapošljavanje kao i sa Sveučilištem i Veleučilištem u Rijeci.

   1.3. Inicirati analizu stope „ispadanja“ iz formalnog obrazovnog sustava (drop-out), uz praćenje rizičnih faktora i najčešćih uzroka. Naime, učenici koji ne završe srednjoškolsko obrazovanje su na putu da postanu socijalno isključeni, a povećava se i mogućnost asocijalnog ponašanja.
   Vremenski rok: 2011. godine
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci i Uredom državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji

2. ***Integrirati mlade s poteškoćama u razvoju u obrazovni sustav****, odnosno, uključiti ih u interakciju s ostalima razvijajući time društvenu solidarnost i toleranciju.*

   Mjere:
   2.1. Pokrenuti na lokalnoj razini kampanju "Svi imaju jednaka prava" u području zapošljavanja osoba s poteškoćama u razvoju. Cilj kampanje je osvijestiti poslodavce o mogućnostima i sposobnostima osoba s poteškoćama u razvoju, na tržištu rada.
   Vremenski rok: 2010. godina
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji sa Hrvatskom udrugom poslodavaca i nevladinim neprofitnim organizacijama (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)

   2.2. Omogućiti asistente u nastavi učenicima s teškoćama u razvoju integriranim u redovan školski sustav
   Vremenski rok: trajno
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa udrugama

   2.3. Pružiti financijsku podršku projektima koji se tiču učenika sa teškoćama u razvoju
   Vremenski rok: trajno
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb

3. ***Sustavno pratiti i raditi s darovitim mladima***

   Mjere:
   3.1. Osnivati Centar za identifikaciju, praćenje i rad sa darovitim mladima
   Vremenski rok: 2013. godina
   Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i Ustanova Dom mladih

3.2. Poticati povezivanje centara, udruga i institucija koje se bave darovitim mladima
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa Regionalnim info centrom

3.3. Podržati projekte koji se tiču darovitih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo

4. ***Nastaviti institucionalno kreditiranje studenata***
Riječ je o prvom programu takve vrste u državi, namijenjenog studentima neovisno iz kojeg dijela Hrvatske dolaze, kojim se želi u Rijeku privući i zadržati najbolje studente kao i Riječanima omogućiti studiranje u drugim gradovima RH i u inozemstvu.

Mjere:
4.1. Financirati i kontinuirano promicati ovaj Projekt
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Sveučilište u Rijeci, Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Primorsko-goranska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te Studentski zbor.

5. ***Poticati neformalno obrazovanje***

Mjere:
5.1. Predložiti nadležnom ministarstvu (MZOŠ) da pripremi Zakon o neformalnom obrazovanju
Vremenski rok: 2011. godina
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo

5.2. Integrirati različite neformalne edukativne programe na lokalnoj razini u školske obrazovne programe do razine na kojoj je to moguće prije donošenja zakonskih odredbi.
Vremenski rok: 2011. godina
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo

5.3. Izraditi katalog neformalnog obrazovanja
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Zaklada Sveučilišta u Rijeci

6. ***Podržati praćenje i vanjsko vrednovanje školskih ustanova.*** *Svi oblici obrazovnih programa moraju biti podložni stalnom praćenju i ocjenjivanju, osobito od strane nezavisnih i objektivnih vanjskih evaluatora. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja treba nastaviti sa svojim aktivnostima te uspostaviti dobru komunikaciju sa jedinicama lokalne i regionalne samouprave te izravno sa odgojno-obrazovnim ustanovama.*

Mjere:
6.1. Poticati škole da temeljem rezultata nacionalnih ispita i svih drugih pokazatelja uspješnosti odgojno-obrazovnog rada izvrše analizu i samovrednovanje
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Srednje škole u Rijeci u suradnji sa Gradom Rijeka, Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo, Primorsko-goranskom županijom i Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja

7. *Unaprijediti odgojno-obrazovne i informativne kapacitete u gradu Rijeci:*

Mjere:

7.1. Podržati osnivanje interaktivnog muzeja unutar Znanstveno-tehnologijskog parka Sveučilišta, koji će u budućnosti imati veliku ulogu u popularizaciji znanosti
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Sveučilište u Rijeci u suradnji sa Gradom Rijeka.

7.2. Podržati održavanje Info dana – sajam informacija o obrazovnim institucijama u Gradu Rijeci
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Sveučilište i Veleučilište u Rijeci u suradnji sa Gradom Rijeka, Regionalni info centar za mlade, srednje škole, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i Primorsko-goranska županija

7.3. Podupirati daljnji programski i idejni razvitak Festivala znanosti. U organizaciji Udruge Zlatni rez, Filozofskog fakulteta i Sveučilišta u Rijeci, a pod pokroviteljstvom Grada Rijeke, u Rijeci se do ove godine održalo šest Festivala znanosti s ciljem popularizacije znanosti. Grad Rijeka ovu inicijativu podržava od njezinih samih početaka, a nastavit će i u budućnosti.
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel za odgoj i školstvo, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet i Udruga Zlatni rez

7.4. Podržati provedbu projekta "Rijeka – grad u kojem vrijedi studirati", u sklopu kojeg će se provesti analiza mišljenja i stavova studenata riječkog Sveučilišta o tome kakve uvjete za studiranje im pruža grad Rijeka. Dobiveni podaci iskoristit će se za generiranje novih mogućnosti i ideja koje će poslužiti za izradu smjernica, tj. preporuka za razradu dugoročnijeg programa unaprjeđivanja kvalitete života studenata i poboljšavanje uvjeta studiranja u gradu Rijeci.
Vremenski rok: 2011. godina
Nositelj: Rektorat Sveučilišta u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka, Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo i Odjelom gradske uprave za poduzetništvo

7.5. Pokrenuti web portal za mlade
Vremenski rok: 2010.
Nositelj: Grad Rijeka, Regionalni info-centar

8. *Unaprijediti rad knjižnica na području grada Rijeke*

Mjere:

8.1. Financijski podržati produženje rada Sveučilišne knjižnice te korištenja iste kao prostora učenja u kasnim večernjim satima.
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa Primorsko-goranskom županijom i Sveučilišnom knjižnicom.

8.2. Inicirati umrežavanje srednjoškolskih, fakultetskih knjižnica te Gradske i Sveučilišne knjižnice
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: srednje škole, Primorsko-goranska županija, Sveučilišna i Gradska knjižnica

9. ***Unaprijediti sustav stipendiranja Grada Rijeke –*** Grad Rijeka dodjeljuje 165 stipendija darovitim učenicima 3. i 4. razreda srednjih škola te studentima, a temeljni kriterij za izbor korisnika stipendije je darovitost.

Mjere:

9.1. Nastaviti sustavno stipendiranje nadarenih učenika i studenata grada Rijeke
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo

9.2. Povećati broj i iznos stipendija
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo

9.3. Izraditi funkcionalnu bazu stipendista Grada Rijeke kako bi se njihova znanja i vještine čim bolje iskoristile kako za opće dobro, tako i za njihovu osobnu afirmaciju, tj. samoaktualizaciju.
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Grad Rijeka, Zavod za informatičku djelatnost u suradnji sa Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo

5.2. Zapošljavanje i poduzetništvo

Nezaposlenost dvostruko češće pogađa mlade ljude nego odrasle u Europi te je jedan od glavnih uzročnika siromaštva. S dolaskom svjetske ekonomske krize može se očekivati produbljivanje takvog trenda. Stoga se na nadnacionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj razini moraju intenzivirati napori za povećanjem zapošljivosti najranjivijih skupina u koje spadaju i mladi te za osiguravanjem više novih radnih mjesta. Pritom se u obzir treba uzeti European Youth Pact čiji je cilj unaprijediti obrazovanje, mobilnost, zapošljavanje i društvenu uključenost mladih kako bi se postigla ravnoteža između profesionalnog i privatnog života.

U Hrvatskoj postoji nekoliko osnovnih razloga teškog pronalaženja prvog zaposlenja mladih osoba. Dobna skupina od 15. do 29. godine starosti teže pronalazi zaposlenje jer obično ima zanimanje za kojim je mala potražnja ili je nezadovoljna svojim zanimanjem, ima neadekvatno obrazovanje i premalo praktičnog iskustva. Također, mlade osobe slabo su upućene u metode traženja posla, imaju slabe samoprezentacijske vještine, manjak motivacije i planova za budućnost te visoka očekivanja od prvog posla. Kad je riječ o nezaposlenosti, uočen je problemski lanac: dugotrajna nezaposlenost – socijalna nesigurnost – socijalno opterećenje za društvo. Osim toga, u trenutnoj situaciji obrazovni sustav nedovoljno dobro priprema mlade za tržište rada, tj. obrazovne kvalifikacije ne jamče zapošljavanje, stoga su nužne promjene kako bi se taj odnos popravio (npr. unutar školskog sustava nije omogućena provedba praktične nastave).

Kako bi poboljšao ulazak mladih na tržište rada, Hrvatski zavod za zapošljavanje kao središnji servis u posredovanju na tržištu rada, provodi razne aktivnosti kao što su informiranje o mogućnostima obrazovanja, prekvalifikacije, informiranje o potrebama tržišta rada, procjena sposobnosti, interesa i ostalih osobina radi usklađivanja s karakteristikama zanimanja te sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva kroz Mjere aktivne politike zapošljavanja.

Stopa nezaposlenosti u cjelokupnoj Primorsko-goranskoj županiji u prosincu 2008. godine bila je niža od hrvatskog prosjeka i iznosila je 10,0% (Izvor podataka: HZMO i HZZ). Prosječan broj nezaposlenih na županijskoj razini iznosio je 12.911 osoba u 2008. godini, odnosno 13.666 osoba u prosincu 2008. godine, od toga je nezaposleno 3.649 osoba od 15. do 29. godine starosti (HZZ PS Rijeka, *Mjesečni statistički bilten*, 12/2008.).

Pregled nezaposlenih osoba prema dobi u gradu Rijeci

Ukupno	Žene	15-29		30-39		40-49		50 i više	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
6.961	4.514	1.767	1.124	1.308	882	1.332	954	2.554	1.554

Izvor podataka: HZZ PS Rijeka

Državna i lokalna uprava u Republici Hrvatskoj raznim mjerama pokušavaju djelovati na smanjivanje nezaposlenosti. U hrvatskom sustavu poticanja zapošljavanja najčešći su pristupi koji, ili povećavaju potrebu za radnom snagom, ili poboljšavaju mehanizme za zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih osoba. Aktivna politika tržišta rada prvenstveno je usmjerena na smanjenje nezaposlenosti i aktiviranje neaktivnih tražitelja zaposlenja. Osnovni ciljevi politike i institucija na tržištu rada najčešće su: smanjivanje nezaposlenosti, smanjivanje segmentacije na tržištu rada i smanjivanje nepovoljnog položaja rizičnih grupa u zemlji, promicanje regionalne, kvalifikacijske i sektorske mobilnosti te porast produktivnosti rada. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008) S obzirom da lokalna samouprava nema dovoljnu širinu ovlasti za provedbu značajnijih mjera koje bi poboljšale položaj mladih, naglašena je potreba nacionalne provedbe, dopuna i promjena mjera za mlade, pri čemu lokalne jedinice, u ovom slučaju Grad Rijeka, moraju biti inicijatori promjena na nacionalnoj razini.

Za aktivne mjere zapošljavanja na nacionalnoj i lokalnoj razini zadužen je Hrvatski zavod za zapošljavanje. HZZ provodi opće programe za profesionalnu orijentaciju, profesionalno savjetovanje te informiranje nezaposlenih osoba. Uz opće programe također nudi i niz mjera usmjerenih ka posebnim skupinama nezaposlenih osoba. Različitim mjerama i aktivnostima nastoji olakšati mladima pronalazak prvog zaposlenja i to:

- upoznavanjem s osobinama, znanjima (stečenim u školi, samoučenjem…), vještinama, interesom i motiviranosti nezaposlene mlade osobe kroz razgovor savjetodavca i nezaposlenog,
- grupnim informiranjem,
- izradom plana traženja posla,
- sudjelovanjem na radionicama koje provodi HZZ,
- savjetovanjem u službi za profesionalno usmjeravanje,
- financijskom potporom poslodavcima koji su voljni zaposliti mladu osobu kroz MAPZ.

Priprema za zapošljavanje koja se provodi u HZZ-u obuhvaća niz stručnih postupaka (Hrvatski zavod za zapošljavanje, podaci 2008.): ispitivanje profesionalnih namjera učenika, profesionalno informiranje[12], profesionalno savjetovanje[13], obrazovanje za tržište rada, profesionalnu selekciju, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invalidnošću i ostalim faktorima otežane zapošljivosti.

Radi unapređenja usluga profesionalnog informiranja učenika osnovnih i srednjih škola, HZZ provodi Anketu o profesionalnim namjerama učenika završnih razreda osnovne i srednje škole, čija je svrha podići stupanj informiranosti učenika završnih razreda osnovnih i srednjih škola osiguravanjem informacija o obrazovnim mogućnostima i mogućnostima zapošljavanja. Od 1. siječnja 2007. računalni program profesionalnog usmjeravanja „Moj izbor“ primjenjuje se u svim područnim službama HZZ-a i u 36 osnovnih i srednjih škola. (Hrvatski zavod za zapošljavanje, *statistički podaci* 2008.) Program obuhvaća tri različita poglavlja koja se mogu pretraživati. To su:

[12] Profesionalno informiranje je proces kojim se pojedinim skupinama korisnika pružaju informacije značajne za donošenje odluka o odabiru zvanja, zanimanja i područja rada. Profesionalno informiranje može biti pismeno, usmeno, samoinformiranje, može biti individualno i grupno.

[13] Profesionalno savjetovanje podrazumijeva postupak tijekom kojega se na temelju prikupljenih relevantnih podataka (obrazovna i radna povijest, sposobnosti, zdravstveno stanje, interesi, motivacija) pomaže korisniku definirati daljnje profesionalne aktivnosti. Profesionalno savjetovanje koje uključuje psihologijsko testiranje i interpretiranje rezultata testova obavlja psiholog. Savjetovanje može biti individualno ili grupno.

- Informacije o zanimanjima
- Testiranje za odabir odgovarajućih zanimanja
- Informacije o obrazovanju i zapošljavanju

Program je jednostavan, zanimljiv i praktičan za korištenje, a nudi mogućnost izmjene odgovora i trenutni prikaz rezultata.

Za nezaposlene osobe/tražitelje zaposlenja koji žele poboljšati metode i tehnike traženja posla organiziraju se radionice: «Kako tražiti posao», «Kako se predstaviti poslodavcu» i radionica samoprocjene. Osim direktnog informiranja korisnika HZZ-a kroz individualni i grupni rad, informiranje se vrši raznim publikacijama, brošurama i letcima, gdje je broj korisnika znatno širi. Od tiskanih brošura izdvajaju se «Zaposliti se ili studirati» namijenjene maturantima, te brošura «Obrazovanje odraslih» namijenjena svima koji žele upotpuniti svoje sadašnje obrazovanje. Osim toga, HZZ tiska i niz letaka koji se odnose na njegove usluge, te na prava i obaveze nezaposlenih osoba.

HZZ provodi i određene mjere za smanjenje nezaposlenosti, a sljedeće tri su najvažnije kada je riječ o zapošljavanju mladih osoba (Hrvatski zavod za zapošljavanje, *statistički podaci* 2008.).

1. *Sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog iskustva* – obuhvaća osobe do 29 godina bez radnog iskustva. Na području Primorsko-goranske županije po ovoj je mjeri zaposlena 81 osoba u 2008. godini, od čega u gradu Rijeci 70 osoba.
2. *Sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba* – osobe koje su najmanje 12 od prethodnih 16 mjeseci u evidenciji nezaposlenih, odnosno najmanje 6 od prethodnih 8 mjeseci ako su mlađe od 25 godina, bez obzira na radni staž i razinu obrazovanja. Na području Primorsko-goranske županije po ovoj je mjeri zaposleno 61 osoba u 2008. godini, od čega u gradu Rijeci 45 osoba.
3. *Javni radovi*[14] – imaju za cilj da se društveno korisnim radom afirmira socijalna uključenost i ublaže socijalne posljedice nezaposlenosti, a suradnjom jedinica lokalne samouprave i institucija u njihovu vlasništvu te nevladinih udruga. Na području Primorsko-goranske županije tijekom 2008. godine u javne radove je uključeno 10 osoba iz evidencije zavoda i to sve sa područja grada Rijeke.

Gradsko vijeće Grada Rijeke na sjednici održanoj 28. veljače 2008. donijelo je Opći program mjera poticaja razvoja poduzetništva na području Grada Rijeke ("Službene novine" broj 6/08), u kojim su, između ostalog, značajno obuhvaćene mjere usmjerene obrazovanju, informiranju i zapošljavanju mladih u svrhu zapošljavanja i poduzetništva, a koje doprinose boljoj pripremi i osposobljavanju mladih za nastup na tržištu rada, (poput mjera "Znanje i iskustvo" i "Znam raditi"). Kroz Opći program je dana i trajna podrška posebnim programima osmišljanim za pripremu mladih za obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti. Tako se program "Razvoj poduzetničkih sposobnosti mladih" počeo provoditi u suradnji s Domom mladih, kroz pilot-projekt "Kreativno-edukativna škole za mlade poduzetnike". Program obuhvaća učenike sedmog i osmog razreda osnovnih te srednjih škola. U pripremi je i pilot-projekt "Učeničko poduzeće", kojemu je cilj upoznavanja mladih s procesom razvitka, stvaranja i plasmana novih proizvoda.

Od 2007. godine Grad u suradnji sa Obrtničkom komorom Primorsko-goranske županije provodi projekt "Stipendiranje učenika u deficitarnim (obrtničkim) zanimanjima". Projekt je dobio trajnu potporu Grada implementiranjem u mjeru predviđenu Općim programom.

[14] U programima javnih radova sudjeluju: dugotrajno nezaposlene starije osobe (žene iznad 45 i muškarci iznad 50 godina), dugotrajno nezaposlene mlade osobe koje nisu nastavile školovanje nakon osnovne škole ili nisu završile srednje obrazovanje te stoga nemaju zanimanje, dugotrajno nezaposlene osobe – korisnici novčane naknade, korisnici prava prema Zakonu o socijalnoj skrbi, žene žrtve nasilja, žrtve trgovanja ljudima, azilanti, liječeni ovisnici, bivši zatvorenici, te roditelji s četvero i više malodobne djece.

Korisnici su učenici s prebivalištem na području grada Rijeke, koji su upisali deficitarno zanimanje u obrtništvu (kuhar, konobar, bravar, zidar, stolar) te kojima Grad temeljem Sporazuma sufinancira 40% mjesečnog iznosa stipendije.

Grad Rijeka kroz organizaciju "Sajma novih tehnologija i proizvoda", potiče povezivanje gospodarstva i znanosti, prezentaciju novih tehnologija i proizvoda, ostvaruje mogućnost komunikacije između znanstvenika i mladih i vrši se promocija prirodnih i tehničkih znanosti. Korisnici su učenici srednjih škola i studenti visokih učilišta, kojima se na taj način pruža pomoć u odabiru zanimanja s usmjerenjem na prirodne i tehnološke znanosti. Mjera je odgovor na loše pokazatelje strukture diplomiranih prirodnih i tehničkih znanosti, čiji se udjel u ukupnom broju diplomanata smanjuje.

Mladima stoji na raspolaganju Poduzetnički informativni centar Grada Rijeke u kojem mogu pronaći informacije vezane za poduzetništvo, kao i na portalu Grada.

Grad provodi i mjere usmjerene (mladim) poduzetnicima. Tako u poduzetničkim inkubatorima Grada (Poduzetnički centar Torpedo i Poduzetnički centar Rujevica), poslovne prostore pod povoljnijim uvjetima od tržišnih u fazi rasta i razvoja mogu koristiti i mladi poduzetnici početnici. Poduzetnički inkubatori pružaju i poslovne i administrativne usluge poput poslovnog savjetovanja, pronalaženja slobodnog kapitala i edukacije.

U novije vrijeme posebne kreditne linije za mlade poduzetnike kao i posebna jamstva za mlade poduzetnike, u smislu dobne skupine nisu bila aktivna, jer je iz iskustva u radu s ovakvim programima utvrđeno da sami povoljniji uvjeti financiranja mladih nisu od odlučujućeg značaja za uspjeh poduzetničkog poduhvata. Odlučujući značaj za uspjeh poduhvata imaju osobnost koja odlikuje poduzetnika kao i specifična znanja o poduzetništvu. Stoga je iznimno značajno izvršiti utjecaj na tu kritičnu točku te poticati razvoj osobnosti i specifičnih oblika obrazovanja upravo u najranijim danima kroz posebno osmišljene programe, čija je provedba i predviđena Općim programom mjera poticaja razvoja poduzetništva. Navedena potreba proizlazi iz preporuka EU o ključnim kompetencijama za život i rad u EU, Povelje o malim i srednjim poduzećima, preporuka Nacionalnog Vijeća za konkurentnost, preporuke istraživanja GEM projekta za Republiku Hrvatsku i ostalih relevantnih tijela i institucija.

Povoljnije kreditne linije i jamstva za nedostajući dio pokrića glavnice po kreditima osmišljena su programima "Depozitno kreditiranje" i "Jamstveni instrumenti". Na njih se mladi poduzetnici mogu aplicirati ukoliko udovolje kriterijima utvrđenim tim programima. Iz radionica održanih na temu zapošljavanja i poduzetništva istaknuta je inicijativa da se osmisle posebni financijski programi podrške usmjereni mladim poduzetnicima. Realizacija ovog prijedloga u mjeru postići će učinke, ukoliko mladi prethodno prođu posebno osposobljavanje i pripremu koja se predviđa spletom mjera pripreme za obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti.

Gradski program za mlade iz područja zapošljavanja i poduzetništva usmjerava se na četiri osnovna cilja, koji se planiraju ostvariti kroz sedamnaest mjera:

- Povećati zapošljivost mladih za tražena zanimanja na tržištu rada.
- Pripremiti mlade za obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti.
- Olakšati mladim poduzetnicima obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti.
- Podići razinu poduzetničke kulture i uključenosti mladih.

Svaki od ciljeva ostvaruje se mjerama, koje će provoditi navedeni nositelji programa samostalno ili u suradnji s partnerskim institucijama, a koje se realiziraju ili će se početi realizirati u navedenim vremenski rokovima.

Ciljevi:

1. Povećati zapošljivost mladih za tražena zanimanja na tržištu rada

Mjere:

1.1. Istražiti koja su to deficitarna zanimanja, ispitati trenutno stanje
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka - Odjel gradske uprave za poduzetništvo u suradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje - Područni ured Rijeka, HGK - Županijskom komorom Rijeka i Obrtničkom komorom Primorsko-goranske županije

1.2. Provesti atraktivni program promocije deficitarnih i proizvodnih zanimanja
Vremenski rok: 2009. godina
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za poduzetništvo u suradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje i Gospodarskom i obrtničkom komorom Primorsko-goranske županije

1.3. Sufinancirati stipendije učenika u programima deficitarnih obrtničkih zanimanja
Vremenski rok: u tijeku i trajno
Nositelj: Obrtnička komora Primorsko-goranske županije i Odjel gradske uprave za poduzetništvo

1.4. Povezati gospodarske subjekte i studente te omogućiti primjenu stečenih znanja na rješavanju izazova iz prakse uz nagrađivanje najboljih primjenljivih studenskih radova kroz javni natječaj –"Znanje i iskustvo"
Vremenski rok: 2009. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo

1.5. Razraditi program potpore poslodavcima čiji mladi zaposlenici sudjeluju u procesima daljnjeg neformalnog obrazovanja i usavršavanja
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo

1.6. Provoditi programe stručne profesionalne orijentacije
Vremenski rok: u tijeku i trajno
Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje

1.7. Provoditi programe osposobljavanja mladih iz evidencije Zavoda za potrebe poslodavaca na tržištu Grada (do 3 mjeseca)
Vremenski rok: u tijeku i trajno
Nositelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Rijeka

1.8. Podržavati i organizirati sajamske manifestacije u svrhu promoviranja zapošljavanja – Sajam novih poslova, Međunarodni sajam novih tehnologija i proizvoda
Vremenski rok: u tijeku i trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo i HZZ – Područni ured Rijeka

2. Pripremiti mlade za obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti

Mjere:

2.1. Pokrenuti projekt "Mladi poduzetnici u školama" - info točke koje bi bile poveznice formalnog i neformalnog obrazovanja, odnosno informatori i instruktori za učenike koje zanima neformalno obrazovanje, a koji se žele bolje informirati o mogućnostima zapošljavanja i pripreme za poduzetničke aktivnosti

Vremenski rok: 2009. godina
Nositelj: Regionalni info-centar za mlade

2.2. Poticati rad "Kreativno-edukativne škole za mlade poduzetnike" i radionica o razvoju poduzetničkih vještina za mlade, kako bi se omogućilo razvijanje poduzetničkih afiniteta, poslovnih sposobnosti i poslovne kulture mladih.
Vremenski rok: u tijeku i trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo i Dom mladih

2.3. Podržati programe upoznavanja mladih sa procesom razvitka, stvaranja i plasmana novih proizvoda – "Učenička poduzeća"
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo

3. Olakšati mladim poduzetnicima obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti

Mjere:
3.1. Razviti posebnu liniju kreditiranja mladih poduzetnika
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo

3.2. Promovirati poduzetničke inkubatore prema mladima
Vremenski rok: 2009. godina
Nositelj: Regionalna razvojna agencija Porin d.o.o.

3.3. Pokrenuti poduzetnički inkubator za mlade znanstvenike – prostori znanstveno-tehnologijskog parka
Vremenski rok: 2013.
Nositelj: STeP Ri, Sveučilište u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka

4. Podići razinu poduzetničke kulture i uključenost mladih

Mjere:
4.1. Osigurati medijski prostor za prezentaciju uspješnih riječkih poduzetnika i poduzetničkih poduhvata, kako bi se isticanjem dobrih primjera jačala poduzetnička klima i kultura kod mladih - "Medijski kutak za razvoj poduzetništva"
Vremenski rok: u tijeku i trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo

4.2. Promovirati i poticati korisnost i važnost stručne prakse stečene kroz volontiranje pri zapošljavanju novog kadra, radi razvijanja osjećaja osobnog doprinosa životnim vrijednostima i razvoju društva, stjecanja radnog iskustava traženih na tržištu rada te razvijanja stručnih znanja i socijalnih i poslovnih vještina
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za poduzetništvo

4.3. Provoditi programe osposobljavanja za potrebe pisanja projekata i uključiti mlade u izrade projekata za predpristupne fondove, radi razvijanja stručnih znanja i općih vještina
Vremenski rok: 2009. godina
Nositelj: Regionalna razvojna agencija Porin d.o.o.

5.3. Socijalna politika

Pod socijalnom politikom prema mladima podrazumijeva se sustav usmjerenih društvenih intervencija (kako privremenih tako i trajnih mehanizama i službi za potporu) u funkciji prevladavanja socijalnih rizika, ublažavanja socijalnih nejednakosti, ujednačavanja životnih šansi te poticanja društvene solidarnosti i integracije. Ciljevi tih intervencija su pozitivan razvoj i socijalno uključivanje svih mladih, a posebice skupina koje trebaju dodatnu pozornost i potporu. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.) Suvremena istraživanja u području socijalne politike nude novi vrijednosni i teorijski okvir kojim se na socijalne troškove, što je osnova socijalne politike, gleda kao na socijalne investicije, a pružanje socijalnih usluga gleda se kao oblik socijalnog poduzetništva.

Nekoliko je zasebnih skupina mladih koje su u situaciji da trebaju jednu ili više usluga koje pruža sektor socijalne politike: mladi koji ne završavaju srednju školu, odnosno prerano ispadaju iz obrazovnog sustava, mlade osobe s invaliditetom, mladi s poremećajima u ponašanju, te mladi bez podrške obitelji.

MLADI KOJI NE ZAVRŠAVAJU SREDNJU ŠKOLU

Socijalna politika prema mladima utemeljena je na Obiteljskom zakonu (Narodne novine, 162/98 i 116/03) i Zakonu o sudovima za mladež (Narodne novine, 111/97, 27/98 i 12/02). Centar za socijalnu skrb Rijeka radi s populacijom mladih od 15. do 21. godine starosti, dok se prema Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, 04/02) populacija mladih od 21. do 29. godine definira kao populacija mladih sa smanjenom radnom sposobnošću.

Među mladima, posebice adolescentima, zabrinjava skupina onih koji ne pohađaju ili nisu završili srednju školu. Oni su izloženi rizicima siromaštva (ograničena mogućnost zapošljavanja) i razvoja društveno neprihvatljivog ponašanja. O uzrocima se u Hrvatskoj ne zna puno, te im se ne posvećuje dovoljna pozornost. U selima udaljenim od većih gradova često se kao uzrok spominje skup prijevoz do škole i loša prometna povezanost. U svakom slučaju, socijalne službe i lokalne zajednice igraju važnu ulogu u stvaranju mehanizama socijalne podrške i integracije takve mladeži.

MLADI S INVALIDITETOM

Osobe s invaliditetom žele postići najveću moguću samostalnosti, ekonomsku neovisnost i punu integraciju, a društvo pomoću socijalne politike i drugih oblika intervencije mora takva nastojanja podržati i potpomoći. Za to je potrebna suglasnost i koordinirana akcija svih sektora, no stvarna integracija se mora i jedino može dogoditi na razini lokalne zajednice. Mlade osobe s invaliditetom heterogena su skupina, s različitim vrstama i stupnjevima ograničenja sposobnosti. Jednima su potrebne posebne zdravstvene i socijalne usluge, drugima specijalizirani obrazovni programi, dok je dijelu potrebna i materijalna pomoć. U procesu odrastanja, osamostaljivanja i aktivnog uključivanja u zajednicu, mladi s invaliditetom suočavaju se s višestrukim ograničenjima i zaprekama. Tu su i brojne fizičke barijere koje onemogućuju pristup i sudjelovanje. Unutar različitih organizacija osoba s invaliditetom (udruženja i saveza), mladi imaju marginalnu poziciju, teško artikuliraju svoje zahtjeve i nedovoljno sudjeluju u odlučivanju. Mogućnost za samostalan život mladih osoba s invaliditetom uglavnom se svodi na izbor između života s roditeljima ili života u instituciji, što nije prihvatljivo sa stajališta prava na najveću moguću samostalnost.

U gradu Rijeci se (mlade) osobe s invaliditetom okupljaju u Društvu tjelesnih invalida grada Rijeke čiji je osnovni cilj i misija prvenstveno da pruži potporu u svakodnevnom životu, te da

aktivnostima na lokalnoj razini poveća vidljivost i javnu svijest o osobama s invaliditetom. U lipnju ove godine Vlada Republike Hrvatske donijela je «Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. – 2015. godine».

MLADI S POREMEĆAJIMA U PONAŠANJU

S obzirom da zakon naglašava potrebu izvansudskih postupaka prema maloljetnim i mlađim punoljetnim osobama, broj mladih u sukobu sa zakonom koji su se našli u nekom obliku tretmana centara za socijalnu skrb se povećao. Problemi zbog kojih mladi ulaze u sustav socijalne skrbi su raznoliki, ali svakako treba spomenuti zlouporabu i preprodaju psihoaktivnih droga, nasilničko ponašanja u školama, razna prekršajna i kaznena djela. Hrvatsko zakonodavstvo predviđa najsuvremenije pristupe sankcioniranju takvih djela mladih, s naglaskom na izbjegavanje lišavanja slobode i pozitivne mjere restitucije, posebne obveze, izvansudsku nagodbu i rad za dobrobit zajednice. No, većina mjera nije još zaživjela u praksi jer je za njihovo provođenje potrebno ostvariti brojne pretpostavke.

Centri za socijalnu skrb provode odgojne mjere i nadzor nad mladima s poremećajima u ponašanju, ali i nadzor nad obiteljima koje djeci ne pružaju adekvatnu skrb. Djeca i mladi s poremećajima u ponašanju mogu biti izdvojeni iz obitelji i smješteni u domove socijalne skrbi ili uključeni u njihov dnevni tretman, mogu biti upućeni u odgojnu ustanovu, te u odgojni zavod ili maloljetnički zatvor. Institucionalni tretman mladih s poremećajima u ponašanju upitne je učinkovitosti (zastarjelost metoda, nizak standard i nedovoljan broj stručnjaka). U provođenje mjere pojačane brige i nadzora mnogi centri za socijalnu skrb uključuju vanjske suradnike. Primarna prevencija poremećaja u ponašanju obuhvaća sustav intervencija u kojem sudjeluje obitelj, škola, lokalna zajednica, sportski klubovi, vjerske i nevladine organizacije i drugi, no sustav nije cjelovit, u potpunosti osmišljen i koordiniran. Sekundarna prevencija često se odvija pod nadzorom ili kroz direktno izvršenje socijalnih službi. Mladi nisu samo počinitelji kaznenih djela, nego su i njihove žrtve. Zabilježen je i porast kaznenih djela spolnog zlostavljanja mladih. To ukazuje na potrebu razvijanja programa za učinkovitiju samozaštitu i prevenciju kaznenih djela kojima su žrtve mlade osobe. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.)

MLADI BEZ PODRŠKE OBITELJI

Skupina mladih koji su iz različitih razloga ostali bez podrške obitelji brojčano je mala, ali zahtijeva veliku odgovornost društva u pogledu izjednačavanja životnih šansi. Javne službe postaju "institucionalni roditelj" djeci i mladima o kojima ne može brinuti njihova obitelj, te imaju odgovornost podržavanja mladih do njihova osamostaljivanja. Postoje domovi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, domovi za odgoj i specijalizirane odgojne institucije za djecu s teškoćama u razvoju koja ne mogu računati na podršku obitelji nakon završetka smještaja. (*Nacrt prijedloga NPDM*, 2008.)

Institucije ne pružaju mladima životne vještine potrebne za dobru socijalnu integraciju. Odgovornost društva za obrazovanje mladih bez roditeljske skrbi završava sa stjecanjem zvanja u srednjoj školi. Po završetku srednje škole mladi moraju napustiti dom, a da pri tom često nemaju gdje ni kome otići. Unatoč naporima centara za socijalnu skrb, smještaj, zapošljavanje i integracija vrlo se teško ostvaruju. U okviru sustava socijalne skrbi, veliki napredak ostvaren je uspostavljanjem malih stambenih zajednica u kojima se mlade osobe osposobljavaju za samostalan život. Trajno stambeno rješenje bi morala osigurati lokalna zajednica.

Cilj:

1. Osnažiti obiteljsku podršku, podršku lokalne zajednice i vršnjačke skupine mladima koji trebaju dodatnu pozornost i potporu - mladi koji ne završavaju srednju školu, odnosno prerano napuštaju obrazovni sustav, mladi bez doma, mlade osobe s invaliditetom, mladi s poremećajima u ponašanju, te mladi bez podrške obitelji.

Mjere:

1.1. Olakšati redovito školovanje mladima iz obitelji slabijeg materijalnog statusa (stipendiranje učenika srednje škole i studenata)
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb

1.2. Osigurati materijalnu pomoć i pomoć u učenju za nastavak školovanja mladima koji ne pohađaju ili nisu završili osnovnu ili srednju školu (subvencija troškova školarine i pomoći u učenju)
Vremenski rok: rujan 2009., trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb

1.3. Osigurati stambene zajednice za pomoć mladima koji nakon stjecanja punoljetnosti napuštaju domove za nezbrinutu djecu i mladež, te ostaju bez daljnje potpore
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Centar za socijalnu skrb, Dom za djecu "I.B.Mažuranić"

1.4. Olakšati položaj mladih obitelji slabijeg materijalnog statusa i osoba s invaliditetom (novčana naknada za opremu novorođenoj djeci, subvencije prehrane dojenčadi i male djece, subvencija smještaja u jaslicama dječjim vrtićima, subvencija školskih marendi, produženog ili cjelodnevnog boravka u osnovnim školama, jednokratne novčane pomoći za učenika prvog razreda osnovne škole za neophodni školski pribor, subvencije troškova stanovanja)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb

1.5. Dodijeliti stanove u najam Grada Rijeke mladim obiteljima slabijeg materijalnog statusa i osobama s invaliditetom (prilikom izrade Odluke o dodjeli stanova u najam posebno vrednovati mlade obitelji slabijeg materijalnog statusa (mladi do 29 godina) i osobe s invaliditetom)
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb i Odjel za komunalni sustav – Direkcija stambeni poslovi, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)

1.6. Omogućiti brže rješavanje trajnog stambenog pitanja mladih obitelji i osoba s invaliditetom (kod kupnje stana po POS-u niska kamata i povlaštena cijena m2)
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb i Odjel za komunalni sustav – Direkcija stambeni poslovi, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)

1.7. Podupirati educiranje i informiranje mladih osoba s invaliditetom i njihovih skrbnika o njihovim pravima, načinima osamostaljenja, samozastupanja, poticanje integracije u društvo, društvene odgovornosti (tečajevi, radionice, tribine, okrugli stolovi, radio i TV emisije, vodiči, brošure, leci, web stranice i sl.)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Regionalni info centar za mlade, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)

1.8. Poticati rješavanje zapošljavanja osoba s invaliditetom (sukladno Nacionalnoj strategiji za osobe s invaliditetom, 2007. do 2015.)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji s Zavodom za zapošljavanje, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)

1.9. Osigurati dostupnost osobama s invaliditetom svim javnim i kulturnim objektima i javnom gradskom prijevozu (sukladno Nacionalnoj strategiji za osobe s invaliditetom 2007. do 2015.)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji sa Odjelom gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Rijeka prometom i Ustanovama u Gradu Rijeci, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)

1.10. Podupirati programe prevencije zlostavljanja među vršnjacima (bullying), razvoj programa vršnjačke pomoći i uključivanja mladih u prevenciju i korekciju socijalno neprihvatljivog ponašanja
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, općinsko državno odvjetništvo, Policijska uprava primorsko-goranske županije i institucije socijalne skrbi i udruge

1.11. Podupirati programe primarne prevencije zlostavljanja i zanemarivanja mladih, te sekundarne i tercijarne prevencije mladih koji su žrtve zlostavljanja (bez obzira na vrstu) i zanemarivanja
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, nadležno državno odvjetništvo, institucije socijalne skrbi i udruge

1.12. Podupirati razvoj manjih i fleksibilnih programa resocijalizacije i integracije mladih s poremećajima u ponašanju (i bivših ovisnika o drogama) u zajednicu, koji uključuju zamjenu za institucijski smještaj (stambeno-terapijske zajednice, dnevni centri, specijalizirano udomiteljstvo)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, nadležno državno odvjetništvo i institucije socijalne skrbi, udruge

1.13. Podupirati aktivnosti i edukacije udruga i institucija mladih i za mlade, usmjerenih na senzibilizaciju i učenje nenasilnog rješavanja sukoba i uvažavanje različitosti (diskriminacije i stereotipa po pitanju nacionalne pripadnosti, vjeroispovijesti...), društvene odgovornosti i solidarnosti prema pojavama socijalne isključenosti
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i udruge

1.14. Izvršiti pripreme za osnivanje Kriznog centra za mlade i njihove obitelji (mjesto na kojem će mladi moći dobiti potrebnu pomoć kada god se nađu u problemu), te podupirati organiziranje i edukaciju timova za krizne intervencije koji bi pružali pomoć i podršku na terenu nakon traumatskih događaja mladima koji su im bili izloženi (npr. nesreće, ubojstva, samoubojstva i ostala stradavanja).
Vremenski rok: do kraja 2010. godine
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji sa Odjelom gradske uprave sa odgoj i školstvo, PGŽ i udrugama

5.4. Zdravstvena zaštita

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji pod zdravljem se podrazumijeva tjelesno, mentalno, socijalno i emocionalno blagostanje. Tjelesno i mentalno zdravlje su nerazdvojno povezani. Narušeno tjelesno zdravlje može utjecati na mentalno stanje pojedinca i obrnuto. Tjelesne bolesti mogu rezultirati narušenim psihičkim funkcioniranjem ili izazvati emocionalne poremećaje, a psihički poremećaji mogu dovesti do tjelesnih oboljenja ili njihovog pogoršanja. Dobro tjelesno i mentalno zdravlje vrlo su značajni za uspješan rast i razvoj u svakoj, a posebno u mladoj životnoj dobi.

Čuvanje i unaprjeđenje zdravlja u dječjoj i adolescentnoj dobi temelj je zdravlja u odrasloj dobi, a usvajanje zdravih stilova života (pravilna prehrana, redovita i primjerena tjelesna aktivnost i druge) otklanja neke od čimbenika rizika za nastanak vodećih kroničnih nezaraznih bolesti današnjice (kardiovaskularne bolesti, dijabetes i drugo).

Mladi su uglavnom zdrava populacijska skupina. Specifična smrtnost je u toj dobi niska, a glavni uzroci smrti su prometne nesreće. Glavne skupine zdravstvenih problema u pobolu ove skupine su problemi vezani uz reproduktivno zdravlje i uporabu sredstava koja mogu izazvati ovisnost.

Zdravstvena zaštita u nadležnosti je RH, a regulirana je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, 150/08). Sukladno ovom zakonu županije i gradovi osiguravaju sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, sukladno planu i programu mjera zdravstvene zaštite i mreži javne zdravstvene službe. U skladu s istim zakonom, grad može osigurati sredstva za zdravstvenu zaštitu stanovnika na svom području iznad standarda utvrđenih osnovnim zdravstvenim osiguranjem.

Slijedeći navedeno, Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb obavlja poslove koji se odnose na organiziranje i osiguravanje ostvarivanja zdravstvene zaštite na području grada te osiguravanje uvjeta za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zdravlja stanovništva. Navedene poslove, Odjel obavlja u suradnji sa zdravstvenim ustanovama, udrugama i drugim pravnim osobama.

Krajem 2006. godine Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji s Odsjekom za psihologiju Filozofskog fakulteta u Rijeci, proveo je istraživanje o ponašanjima povezanima sa zdravljem na reprezentativnom uzroku građana. Dobiveni rezultati sugeriraju sljedeće obrasce ponašanja povezanih sa zdravljem kod mladih Riječana u dobi od 15 do 29 godina:

Pravilna prehrana i redovita i primjerena tjelesna aktivnost vodeći su čimbenici u održavanju i promicanju zdravlja kroz cijeli život. Usto, od velike su važnosti za kvalitetu, pa čak i dužinu života. U prosjeku mladi građani Rijeke (zaposleni i učenici/studenti) ukupno tijekom dana provedu na poslu/školi/fakultetu sjedeći oko četiri sata, a kod kuće ili nekom drugom mjestu još oko tri i pol sata dnevno. Na poslu/školi/fakultetu u prosjeku dnevno provedu nešto više od jednog sata baveći se nekom tjelesnom aktivnošću, a kod kuće ili nekom drugom mjestu u prosjeku oko sat i pol dnevno. Aktivno se bavi sportom oko 8% mladih, a rekreativno njih 40%. Oni koji se bave sportom, u prosjeku se njime bave tri puta tjedno, a treninzi im traju u prosjeku sat i pol. Mladi koji se ne bave sportskim aktivnostima, najčešće to ne čine zbog nedostatka vremena (70%) ili zato što imaju neke druge interese (60%). Mladi u prosjeku konzumiraju tri obroka dnevno. Oko 29% ih obroke jede svakoga dana u isto vrijeme, a ostali nemaju uspostavljen ustaljeni ritam hranjenja. Mladi se najčešće hrane kod kuće (53%), a ostali isključivo ili ponekad van kuće. Nadalje, 5% mladih alergično je na neke namirnice, 9%

ih primjenjuje neki specifičan način prehrane i to najčešće zbog osobnog svjetonazora, a u manjoj mjeri zbog pokušaja smanjivanja tjelesne težine, bavljenja sportom ili trudnoće, ili nekog zdravstvenog problema. Treba naglasiti da 14% djevojaka i 11% dečki imaju prenizak indeks tjelesne mase (ITM/ eng. BMI), a 10% djevojaka i čak 26% dečki ITM viši od idealnog, što oboje predstavlja svojevrstan zdravstveni rizik.

Konzumiranje alkoholnih pića posebno je važan oblik zdravstvenog ponašanja ne samo zbog potencijalno višestruko negativnih zdravstvenih i socijalnih posljedica po pojedinca, njegovu obitelj i društvo, nego i zbog toga što je konzumiranje alkoholnih pića usko povezano s ostalim rizičnim ponašanjima, kao što su seksualni odnosi bez zaštite, pušenje, prometni prekršaji itd. koji su dodatna opasnost ne samo za pojedinca koji konzumira alkohol nego i za ljude oko njega. Što se tiče konzumiranja alkoholnih pića kod mladih Riječana, 13% ih pije pivo gotovo svakodnevno, a 29% jednom tjedno. Gotovo svakodnevno vino pije 9% mladih, a u prosjeku jednom tjedno njih 32%. Žestoka alkoholna pića gotovo svakodnevno konzumira 4,5% mladih, a otprilike jednom tjedno 26% mladih.

Pušenje duhana je ponašanje koje utječe na stotine milijuna ljudi širom svijeta. Uzrokuje preranu smrt, utječe na nastanak i tijek različitih bolesti i onečišćuje okolinu. Iz perspektive zdravlja najbolje je prevenirati započinjanje pušenja, međutim i prekidanje stečene navike pušenja ima svoje koristi stoga je treba poticati i podržavati. Duhanske proizvode koristi 42% mladih Riječana. Najveći ih je broj započeo pušiti sa 16 godina života (raspon dobi u kojoj su započeli pušiti kreće se od 12 do 23 godine života). U prosjeku puše oko sedam godina, a dnevno puše u prosjeku 20 cigareta.

Utvrđeno je da su prometne nesreće na devetom mjestu među vodećim uzrocima smrti širom svijeta, a Svjetska zdravstvena organizacija procjenjuje da će do 2020. godine zauzeti čak treće mjesto uzroka smrti i nesposobnosti uslijed bolesti ili ozljeda, ostavljajući iza sebe uzroke kao što su rat, HIV i ostale infektivne bolesti. Većina će se tih prometnih nesreća, dakako, dogoditi u gradovima i razvijenim zemljama. Utvrđeno je da 83% mladih Riječana barem ponekad prelazi cestu na neoznačenom mjestu u situacijama kada na cesti nema automobila, a 57% ih prelazi cestu na neoznačenom mjestu u situacijama kada na cesti ima automobila. Prelazak ceste dok je na semaforu crveno svjetlo prakticira 61% mladih, 53% ih hoda po cesti, a 30% ih naglo istrčava na cestu. U ulozi vozača, 87% mladih izjavilo je da barem ponekad kad su u prilici voze nešto većom brzinom od dozvoljene, 50% ih vozi znatno većom brzinom od dozvoljene, pod utjecajem alkohola vozi 26%, pod utjecajem lijekova 6%, te pod utjecajem sredstava ovisnosti 4% mladih Riječana. U vožnji, 55% mladih koristi mobitel, 30% ih prolazi kroz crveno svjetlo na semaforu, nepropisno se uključuje u promet njih 44%, nepropisno voze unatrag 30%, 46% ih vozi na prekratkom odstojanju od drugih vozila, 36% ne poštuje prednost prolaza drugih vozača, a 42% ne poštuje prednost prolaza pješaka. Bez upaljenih svjetala vozi 30% mladih, a bez sigurnosnog pojasa isto toliko. Neispravno vozilo ili vozilo kojem treba zamijeniti neki važan dio vozi 20% mladih, a 15% ih vozi automobile koji nisu bili na redovnom servisu.

Spolno prenosive bolesti u najvećoj mjeri pogađaju mlađu populaciju (adolescente), zbog karakterističnih seksualnih ponašanja u toj dobi. Radi se, prije svega o sklonosti ka neplaniranim seksualnim odnosima, koji se često događaju uslijed svojevrsnog pritiska od strane okoline i još nedovoljno razvijenih vještina zauzimanja za sebe i samozaštite. Od ukupnog broja ispitanih mladih građana Rijeke, 86% ih je imalo spolne odnose, dok 14% do trenutka ispitivanja nije nikada imalo spolne odnose. U prosjeku prvi spolni odnos događa se s 18 godina života. Najniža dob stupanja u spolne odnose je 14 godina, a najviša 23 godine. U godini koja je prethodila istraživanju većina (64%) ih je imala jednog spolnog partnera, dok su ostali imali od dva do najviše dvanaest partnera. Pripadnici muškog spola su u tom razdoblju imali značajno veći broj spolnih partnera nego žene. Prilikom spolnih odnosa oko 8% mladih je često ili gotovo uvijek pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti, a njih 35% rijetko. Najveći broj mladih ima percepciju da zna neke važnije informacije o

uzročnicima, načinima prijenosa, osnovnim simptomima i mogućim posljedicama AIDS-a (HIV-a), genitalnog herpesa i sifilisa a da o HPV-u, klamidiji, gonoreji, trihomonijazi i kandidijazi znaju vrlo malo. Od mogućih ponašanja i sredstava zaštite od spolno prenosivih bolesti mladi najčešće koriste kondom (36% ga koristi vrlo često ili gotovo uvijek). Najveći broj ispitanih mladih Riječana ukoliko se testirao na neku spolno prenosivu bolest, podvrgao se testiranju na HIV (11%).

Nepridržavanje liječničkih uputa u vezi uzimanja lijekova i nekontroliranje vlastitog zdravlja također spadaju u negativna ponašanja povezana sa zdravljem. Oko 20% mladih Riječana koristi od jednog do pet različitih lijekova. Lijekove koji se mogu kupiti bez recepta koristi 48% mladih. Dodatke prehrani kao što su vitamini, minerali i sl. povremeno ili stalno koristi njih 37%. Na sistematske zdravstvene preglede većina mladih odlazi jednom u nekoliko godina (60%), jednom godišnje sistematskom pregledu podvrgava se 25% mladih, a češće od jednom godišnje 5%. Što se tiče nekih specifičnih zdravstvenih pregleda, rjeđe od jednom godišnje kod stomatologa ide 28% mladih, a na ginekološki pregled 36% djevojaka.

Zlouporaba droga često izaziva ovisnost. Ovisnost, koja može biti psihička i/ili fizička, smatra se kroničnom recidivirajućom bolesti. Ovisnost o opojnim drogama usko je povezana s drugim društvenim problemima kao što su siromaštvo, nezaposlenost, prostitucija, delinkvencija, kriminalitet, beskućništvo, i dr. Zdravstveni rizici u vezi sa zaraznim bolestima (HIV, hepatitis C, hepatitis B, spolno prenosive bolesti) i smrtnost u ovisničkoj populaciji znatno su veći nego u općoj populaciji iste dobi. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo iz 2007. godine broj ukupno liječenih osoba u dobi od 15 do 64 godina zbog zlouporabe psihoaktivnih droga u PGŽ iznosi 635 (stopa na 100.000 stanovnika iznosi 300).

Istraživanje o mentalnom zdravlju koje je proveo Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb krajem 2007. godine, u suradnji s Odsjekom za psihologiju Filozofskog fakulteta, na velikom reprezentativnom uzroku građana u dobi od 18 godina naviše pokazuje da su mladi rizična skupina s obzirom na depresivnost i doživljaj stresa. Naime, iako se svatko povremeno osjeća tužno i nesretno, ako takvi osjećaji zavladaju nečijim životom, u smislu njihove stalne prisutnosti ili ometanja normalnog funkcioniranja, štoviše kada dovedu do fizičkog ili mentalnog propadanja osobe, tada već govorimo o depresivnosti. Od svih ispitivanih dobnih skupina, Riječani u dobi od 18 do 24 godine su, uz one u dobi od 75 i više godina, najdepresivniji. Kada se radi o stresu, odnosno doživljaju tjelesne, mentalne i emocionalne napetosti koja nastaje onda kada su zahtjevi koji se postavljaju pred nas prijeteći ili veći od naših sposobnosti prilagođavanja, najrizičnije su uz već spomenute osobe mlađe dobi i osobe srednje životne dobi.

Cilj:

1. Zaštita, očuvanje i poboljšanje tjelesnog i psihičkog zdravlja mladih, a posebice njihova reproduktivnog zdravlja

Mjere:

1.1. Sustavno pratiti pokazatelje tjelesnog i psihičkog zdravlja i ponašanja povezana sa zdravljem kod mladih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet

1.2. Poticati kod mladih ponašanja korisna za tjelesno i psihičko zdravlje (odgovorno spolno ponašanje, odlasci na preventivne, opće liječničke, ginekološke i stomatološke preglede, tjelesna aktivnost, pravilna prehrana, nepušenje, pravilno ponašanje u prometu, pravilno izlaganje suncu, adekvatne strategije suočavanja sa stresom, razvijene socijalne i komunikacijske vještine, pozitivno samopoimanje, pozitivno doživljavanje

svijeta, odgovoran odnos prema psihičkom zdravlju, postavljanje i ostvarivanje osobnih ciljeva, razvoj emocionalne inteligencije)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, obrazovne i znanstveno-obrazovne ustanove, udruge građana, strukovne udruge, MUP – PU primorsko-goranska, Studentski savjetovališni centar, savjetovališta za mlade, mediji

1.3. Prevenirati kod mladih ponašanja rizična za tjelesno i mentalno zdravlje (rizično spolno ponašanje, pušenje, zlouporaba alkohola, zlouporaba droga i drugih sredstava ovisnosti, rizično ponašanje u prometu, nepravilna prehrana, sjedilački način života, pretjerano i neadekvatno izlaganje suncu, neadekvatne strategije suočavanja sa stresom, nedovoljno razvijene socijalne i komunikacijske vještine, destruktivna i samodestruktivna ponašanja, razvoj težih oblika psihičkih poremećaja)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, obrazovne i znanstveno-obrazovne ustanove, udruge građana, strukovne udruge, MUP – PU primorsko-goranska, Studentski savjetovališni centar, savjetovališta za mlade, mediji

1.4. Informirati mlade o postojećim zdravstvenim uslugama i ponašanjima korisnima za tjelesno i psihičko zdravlje (putem elektroničkog i tiskanog kataloga usluga, medijskih kampanja, modela „peer-education“ – vršnjačke edukacije)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, obrazovne i znanstveno-obrazovne ustanove, udruge građana, strukovne udruge, zdravstvene ustanove, mediji

1.5. Povećati dostupnost postojećih usluga namijenjenih zaštiti tjelesnog i mentalnog zdravlja mladih (ljudski, prostorni, materijalni i vremenski resursi) i subvencionirati objekte zdrave prehrane u blizini škola
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, PGŽ, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

1.6. Evaluirati programe i projekte zaštite, očuvanja i poboljšanja tjelesnog i psihičkog zdravlja mladih
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, znanstveno-obrazovne ustanove, znanstveno-istraživačke ustanove

5.5. Aktivno sudjelovanje u društvu

Aktivno sudjelovanje mladih u društvu podrazumijeva sve one aktivnosti na različitim područjima svakodnevnog života koje doprinose društvenoj integraciji mladih. Mlade je potrebno stalno osnaživati za ljudska prava i za demokratsko građanstvo, što je u Europi prepoznato i potiče se kroz tzv. aktivno građanstvo (*active citizenship*). Kako bi se postiglo otvaranje društvenog i političkog prostora za djelovanje mladih, pojačalo informiranje i obrazovanje mladih za sudjelovanje u demokratskom društvu, osnažilo aktivno sudjelovanje mladih i poboljšala suradnja između javnog i civilnog sektora, potreban je ustrajan rad na promjeni javne svijesti.

Nacrt prijedloga Nacionalnog programa za mlade, kada se radi o aktivnoj participaciji mladih u društvu, upravljanju i procesima donošenja odluka, navode kao temeljne probleme: nepovjerenje mladih prema političkom sustavu i institucijama vlasti, nepovjerenje političkih institucija i društva prema mladima, nepovezanost i nedovoljnu suradnju udruga i inicijativa mladih, nedovoljnu uključenost u procese donošenja odluka, nedovoljno poticanje aktivizma

mladih, nedovoljno poticanje volonterskog rada i uključivanja mladih u rad udruga i inicijativa te razvoja civilnog društva. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.)

Europske zemlje svjesne su nedovoljne političke participacije mladih te je nastoje na nekoliko različitih načina potaknuti. Glavni oblik sudjelovanja mladih na lokalnim, regionalnim i nacionalnim razinama su vijeća mladih, a u nekim zemljama i parlamenti mladih (Ilišin, 2003). Također su osnovana i koordinacijska tijela. Uz to, sistematiziraju se i šire bitne informacije od mladih i za mlade te se provode različite kampanje za povećanje političke participacije mladih, a nastoji se stimulirati i njihovo sudjelovanje u javnim raspravama. Kao glavna prepreka političkoj participaciji mladih navodi se obostrano nepovjerenje u odnosu mladih i političkih institucija te je potrebno prije svega pronaći razloge takvog nepovjerenja i načine da se ono umanji.

Jedna od metoda povećanja sudjelovanja mladih i jačanja aktivnog građanstva mladih jest i sudjelovanje mladih ispod 18 godina na izborima. Primjerice, u Njemačkoj mladi u dobi od 16 godina u nekoliko pokrajina imaju pravo izlaska na lokalne izbore, no ne i na izbore na regionalnoj i državnoj razini, dok u Sloveniji mladi u istoj dobi mogu izaći na izbore samo ako su zaposleni. U Austriji je dobna granica za glasanje 16 godina, a u Italiji se za Senat može glasati u dobi od 25 godina. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.) I NPDM iz 2003. godine je predviđao uvođenje takve mjere u Hrvatskoj.

Osim toga, mladima je potrebno pružiti primjerenije obrazovanje o političkim procesima i ispitati njihovo znanje te motiviranost za participaciju na izborima i za druge oblike političke participacije. Također je potrebno i njihovo uključivanje u rješavanje konkretnih i za njih relevantnih društvenih problema. U sklopu tog procesa mlade bi se trebalo upoznati s političkim djelovanjem kao jednim od načina za rješavanje problema s kojima su upoznati. Usto, i volontiranje je aktivnost kojom mladi mogu doprinijeti društvu, istovremeno razvijajući osjećaj vlastite vrijednosti te spoznaju o mogućnosti vlastitog utjecaja na društvo. Jedan od organiziranih načina takvih aktivnosti jest rad u udrugama. Takve organizacije imaju nekoliko uloga. Jedna od njih je osiguravanje sredstava za izražavanje i aktivno usmjeravanje na različite i složene potrebe društva. Druga njihova uloga jest motiviranje pojedinaca da se ponašaju kao aktivni građani u svim aspektima društva radije nego da ovise o državnoj moći i povlasticama.

Kada govorimo o europskoj praksi aktivnog sudjelovanja mladih, Vijeća mladih (Youth Councils), Savjeti mladih (Youth Advisory Boards) i parlamenti mladih (Youth Parliaments) smatraju se trajnim predstavničkim strukturama mladih, koje mogu biti osnovane putem izbora ili imenovanjem unutar organizacija mladih i/ili na dobrovoljnoj osnovi. Njihovi zajednički ciljevi su osigurati mladima slobodno izražavanje interesa i prijedloga lokalnoj i regionalnoj samoupravi, omogućiti vlasti savjetovanje s mladima o određenim temama, osigurati provođenje, procjenu i praćenje projekata mladih i olakšati sudjelovanje mladih u raznim savjetodavnim tijelima lokalne i regionalne samouprave. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.)

Vijeće mladih predstavlja oblik samoorganiziranja mladih na dobrovoljnoj osnovi kroz povezivanje odnosno umrežavanje različitih organizacija mladih i za mlade koje postoje na lokalnoj i regionalnoj razini. Osnovna uloga vijeća mladih je predstavljanje interesa organizacija mladih prema lokalnim vlastima i sudjelovanje u procesu donošenja, provedbe, praćenja politike za mlade te njezinog vrednovanja. Legitimitet vijeća u predstavljanju interesa proizlazi iz njegovog članstva. Stoga je posebno važno da u njemu sudjeluje što veći broj organizacija mladih koje postoje na određenom području.

U Republici Hrvatskoj postoje različiti modeli "vijeća", uz obavezno Učeničko vijeće organizirano u sklopu osnovnih škola, do modela "parlaonica", "porota" povezanih sa "školama govorništva" ili "dječjih gradskih vijeća“, vijeća u sklopu projekta Grad prijatelj

djece, (ili) Županijskih vijeća za mlade, "vijeća" koja vode nevladine udruge, a koja se po formi i djelovanju razlikuju bez obzira na istovjetne ciljeve. Različiti modeli uključuju i različitu populaciju, od uzrasta djece učenika osnovnih škola do studenata.

U sklopu gradskog projekta Rijeka – Zdravi grad, 1998./1999. godine konstituirano je prvo Gradsko vijeće i Poglavarstvo učenika u Republici Hrvatskoj, a današnji saziv vijećnika čini četvrti po redu mandat učenika srednjih i osnovnih škola grada Rijeke. U Gradsko vijeće i Poglavarstvo učenika Zdravi grad – Rijeka, uključeno je sedam srednjih i tri osnovne škole. Početkom svakog mandata organizira se prijem kod gradonačelnika, a učenici-vijećnici/članovi Poglavarstva imaju priliku prisustvovati redovnim sjednicama Gradskog vijeća Grada Rijeke. Riječki model projekta je prezentiran i pohvaljen prilikom prezentacije u Belfastu na Europskoj konferenciji Zdravih gradova 2003. godine, pri čemu je istaknuto da se upravo uvrštavanje raznovrsnih društveno aktualnih tema te dinamika i način vođenja projekta razlikuje u mnogočemu od sličnih, bez obzira na istovjetne ciljeve.

SAVJET MLADIH GRADA RIJEKE

U veljači 2007. Hrvatski sabor je donio Zakon o savjetima mladih. Riječ je o tijelima koja djeluju pri lokalnoj i područnoj samoupravi. Savjet mladih Grada Rijeke osnovan je odlukom Gradskog vijeća Grada Rijeke od 31. svibnja 2007. godine. Savjet mladih Grada Rijeke savjetodavno je tijelo Gradskog vijeća koje je osnovano u cilju uključivanja mladih u javni život Grada Rijeke. Pod mladima se podrazumijevaju osobe s prebivalištem na području Grada Rijeke, u dobi od 15 do 29 godina života. Savjet mladih Grada Rijeke broji 11 članova, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika. U okviru svog djelokruga Savjet mladih raspravlja o pitanjima značajnim za rad Savjeta mladih kao i o pitanjima iz djelokruga rada Gradskog vijeća koja su od interesa za mlade te daje mišljenje Gradskom vijeću prilikom donošenja različitih akata koji su od osobitog značaja za mlade. Savjet mladih predlaže Gradskom vijeću donošenje akata koji su značajni za unapređivanje položaja mladih, mjere za ostvarivanje i provedbu odluka i programa o skrbi za mlade te predlaže raspravu o pitanjima od značaja za mlade te način njihova rješavanja.

Ciljevi:

1. Promicati koncept aktivnog građanstva

Mjere:
1.1. Provoditi konstantnu edukaciju iz područja građanskog odgoja, što podrazumijeva i odgoj društveno odgovornih građana
Vremenski rok: trajno
Nositelj: škole, Grad Rijeka, udruge građana (GONG, SMART, Delta i dr.)

1.2. Razvijati model medijske promocije aktivizma mladih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, mediji, udruge građana (GONG i dr.)

2. Upoznavati mlade sa načinom izbora, ulogom i radom Savjeta mladih

Mjere:
2.1. Educirati izabrane članove u području građanskog odgoja, komunikacijskih vještina, timskog rada i sl.
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Savjet mladih Grada Rijeke, škole, udruge i provoditelji programa neformalnog obrazovanja (GONG, SMART, Delta i dr.)

2.2. Informirati mlade o raspisivanju javnog poziva za izbor članova Savjeta mladih te dužnostima i ovlastima Savjeta mladih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Savjet mladih Grada Rijeke, Regionalni infocentar za mlade, škole

3. Kreirati katalog aktivnog sudjelovanja za mlade

Mjera:
3.1. Povezivati relevantne dionike u mrežu dostupnu mladima (Volonterski centar, Mjesni odbori Grada Rijeke, škole) ovisno o dobi i interesima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Regionalni info-centar za mlade, Volonterski centar, ustanove, škole, udruge građana, Grad Rijeka

4. Povezati školska vijeća međusobno

Mjera:
4.1. Uspostaviti koordinaciju školskih vijeća u gradu Rijeci
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Rijeka zdravi grad

5. Poticati osnivanje lokalnih (kvartovskih) društvenih centara za mlade

Mjera:
5.1. Otvoriti mjesne odbore mladima za njihove aktivnosti i informiranje
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za mjesnu upravu i samoupravu

6. Poticati razvoj udruga mladih

Mjera:
6.1. Pokrenuti inkubator za udruge mladih
Vremenski rok: 2009. godina
Nositelj: Regionalni info centar za mlade

5.6. Kultura

Kultura mladih prepoznata je kao važan segment ne samo kulture u cjelini već i svakodnevnog života, afirmacije i komunikacije mladih uopće. Nerijetko se pod tim pojmom podrazumijeva alternativno i izvaninstitucionalno kulturno stvaralaštvo mladih i za mlade, no radi se samo o jednom segmentu kulture mladih jer u kulturu mladih spadaju i mnogi oblici institucionalnog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. Kulturno i umjetničko stvaralaštvo temelj je održivog razvoja i unapređivanja kvalitete života u Rijeci koja se oduvijek ponosila time da je grad posebno otvoren alternativnom izričaju, skladnom suživotu različitosti te čija je želja da mladi građani nauče kritički promišljati umjetnička djela i svijet u cjelini.

ZAKONSKI OKVIR KULTURE U RH

Područje kulture u Republici Hrvatskoj regulirano je nizom općenitih zakonskih odredbi kao što su Zakon o kulturnim vijećima ("Narodne novine" broj 48/04) Zakon o ustanovama ("Narodne novine" broj 76/93; 29/97, 47/99 - ispravak i 35/08), Zakon o upravljanju javnim ustanovama u kulturi ("Narodne novine" broj 96/01), Zakon o financiranju javnih potreba u

kulturi ("Narodne novine" broj 47/90 i 27/93), a svako je područje kulturnih djelatnosti regulirano posebnim nizom zakona i propisa.

Grad Rijeka kao jedinica lokalne samouprave putem Odjela gradske uprave za kulturu svake godine sufinancira programe koji potiču približavanje umjetnosti mladima kroz njima primjerene sadržaje. Sredstva se dodjeljuju najboljim projektima koji se prijave na Program javnih potreba u kulturi Grada Rijeke.

Odluku o programima koji će se sufinancirati donose Kulturna vijeća Grada Rijeke. Kulturna vijeća stručna su savjetodavna tijela sastavljena od uglednih djelatnika iz područja kulture i umjetnosti koji svojom stručnošću i iskustvom doprinose oblikovanju kulturne politike i predlažu mjere za njezino provođenje (Odluka o osnivanju kulturnih vijeća Grada Rijeke, 39/04).

Kulturna vijeća u svom su radu definirala kriterije na osnovu kojih procjenjuju programe, a jedna od bitnih sastavnica kriterija je i 12 općih kriterija za vrednovanje prijedloga programa, od kojih su posebno važni programi edukacije i programi popularizacije kulturnih sadržaja te programi koji potiču približavanje umjetnosti djeci i mladima kroz njima primjerene sadržaje.

Odjel Gradske uprave za kulturu svake godine sufinancira mnoštvo kulturnih programa raznorodnih djelatnosti: izložbeni, glazbeni, nakladnički, scenski, novomedijski, programi nacionalnih manjina i mjesnih odbora, a programe za mlade provodi i svih 5 ustanova u kulturi kojima je Grad osnivač i vlasnik, od kojih Gradsko kazalište lutaka ima program namijenjen prvenstveno mlađem uzrastu.

USTANOVE U KULTURI I MLADI

Grad Rijeka osnivač je i vlasnik pet ustanova u kulturi – Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca, Gradske knjižnice Rijeka, Muzeja Grada Rijeke, Muzeja moderne i suvremene umjetnosti i Gradskog kazališta lutaka. Svaka od ovih ustanova kao dio svoje redovne djelatnosti određene Statutom sprovodi i programe za mlade.

Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca

Uz redovni scenski i koncertni program Kazališta, održavaju se i izložbe, književne večeri, promocije i razgovori s publikom. Redovno se organiziraju i vođeni razgledi kazališne zgrade za građanstvo, turiste i posebice učeničku populaciju. Jedan od posebno uspješnih programa je *Mladi za mlade,* ciklus godišnjih koncerata Kazališta namijenjen mlađoj publici, a na kojima nastupaju riječki talentirani mladi glazbenici s orkestrom Opere. Od 2007. godine u Kazalištu započinje i realizacija posebnih produkcija za djecu i mlade (npr. predstava *Pčelica Maja*).

Gradska knjižnica Rijeka

U okviru redovne djelatnosti Gradska knjižnica Rijeka naglasak stavlja promicanje čitateljske kulture djece i mladih te na kulturno-animacijske i edukacijske programe. Ti programi imaju za cilj senzibilizirati širu javnost, a posebno djecu i mlade za pisanu riječ i Knjižnicu, ali i ponuditi im kvalitetne načine korištenja slobodnog vremena sa ciljem poticanja konstantnog učenja. Knjižnične usluge za djecu i mlade nikada nisu bile važnije nego danas, a upravo ovi programi zadovoljavaju informacijske i kulturne potrebe djece, kao i njihove potrebe za zabavom i razonodom (čitateljski klubovi za djecu i mlade, pričaonice za predškolce u svim knjižničnim ograncima, Poezija je IN, Katapultiranje mladih autora i autorica - promocija mladih, neafirmiranih riječkih autora). Jedan od važnijih projekata Knjižnice je i program društvene inkluzije Roma putem knjižničnih programa te prihvaćanje različitosti uz interkulturalni dijalog (*Nek se čuje romska riječ* – predavanja o romskoj kulturi i jeziku, radionice s osnovnoškolcima). Rad s djecom i mladima organiziran kroz brojne pričaonice, igraonice, radionice, druženja, filmske projekcije, izložbe i lutkarske predstave *(Mjesec hrvatske knjige*, akcija *(Čit)ajmo, Rijeko!*). Dječji odjel Stribor namijenjen je upravo djeci

predškolskog i školskog uzrasta te mladima, te se u njemu radi na promicanju informatičke pismenosti djece i mladih, kao i na promicanju društva kulture i znanja.

Muzej Grada Rijeke
Muzej grada Rijeke kontinuirano organizira prigodne radionice za mlade (npr. likovna i povijesna radionica uz izložbu o *Tvornici papira*, božićna radionica) putem kojih im nastoji približiti gradsku povijest i tradicije. Organiziraju se stručna vodstva po izložbama, predavanja, radionice, seminare, tečajeve za djecu, učenike osnovnih i srednjih škola i studente. Također, održava i brojna stručna vodstva po izložbama (*Hartera*, *Trsatsko svetište*, *Emigracija u Ameriku*) i predavanja.

Muzej moderne i suvremene umjetnosti
U sklopu edukativnog programa MMSU surađuje s osnovnim i srednjim školama, vrtićima, Akademijom primijenjenih umjetnosti u Rijeci i Odsjekom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Rijeci. Muzej kontinuirano sprovodi edukativne akcije (vodstva, likovne radionice, video programi) te rad s individualnim korisnicima u sklopu knjižnice MMSU, a kao stalno zaposlenog djelatnika ima i muzejskog pedagoga. Možemo naglasiti i činjenicu da je MMSU jedini član međunarodne asocijacije BJCEM iz Hrvatske, od 1990. organizira sudjelovanje hrvatskih umjetnika na Biennalu mladih umjetnika Europe i Mediterana (BJCEM). Glavni cilj BJCEM-a je promocija kreativnosti mladih umjetnika, poticanje međunarodne razmjene i razvoj miroljubivih odnosa diljem mediteranskog područja. Biennale se ubraja u najvažnije manifestacije na području Mediterana koje se bave promocijom stvaralaštva mladih. Muzej moderne i suvremene umjetnosti nastoji kreativnim pristupom tradiciji moderniteta i živoj stvarnosti suvremene umjetnosti stvoriti dinamično, otvoreno i kritičko okruženje u kojem će mladi razumjeti i zavoljeti umjetnost današnjice (npr. vrlo uspješna izložba studenata povijesti umjetnosti Filozofskog fakulteta pod nazivom *Osjeti ritam* u sklopu velike izložbe fundusa Muzeja povodom 60. obljetnice postojanja Muzeja).

Gradsko kazališta lutaka
Uz svoju osnovnu programsku djelatnost, Gradsko kazalište lutaka povremeno organizira izložbe, lutkarske radionice, igraonice te na različite načine pokušava djecu i mlade upoznati sa čitavim spektrom lutkarske umjetnosti i kazalištem uopće.

PROGRAM JAVNIH POTREBA U KULTURI I MLADI

Novi mediji i kultura mladih prvi put su sufinancirani kao izdvojena djelatnost u 2005. godini, dok su ranije novomedijski programi i programi za mlade bili sufinancirani u sklopu ostalih kulturnih djelatnosti. Na ovaj način Grad Rijeka prepoznao je važnost kulture mladih kao neizostavan segment kulturnog života Grada.

Međutim, program ne mora nužno u nazivu nositi riječ "mladi" da bi to bio zaista program mladih ili za mlade. Teško je definirati programe namijenjene isključivo mladima iz razloga što su mnogi programi u kulturi namijenjeni širokom dobnom spektru publike te namjera nije izolirati mlade već ih sustavno i putem poticajnih i kreativnih programa uvoditi u svijet kulture i umjetnosti.

Grad Rijeka svake godine financijski podupire veliki broj udruga koje se bave izlagačkom, novo medijskom, književnom, knjižnom, scenskom i glazbenom djelatnošću. Također osim s udrugama postoji i suradnja s pojedincima, institucijama, glazbenim agencijama, izdavačima, galerijama, itd. Grad redovito sufinancira i brojne pojedince, mlade ljude koji su uspješni i putuju na takmičenja, gostovanja, usavršavaju se u zemlji i inozemstvu i slično.

Analiza sufinanciranja kulturnih i umjetničkih programa koje ostvaruju mladi i koji su namijenjeni mladima u sklopu javnih potreba u kulturi grada Rijeke u razdoblju od 2005. do 2009. godine:

Javne potrebe u kulturi Grada Rijeke

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2005.–2009.
UKUPNO kn	661.000	986.000	993.000	1.906.000	1.957.000	6.503.000

Iz tablice je vidljivo povećanje broja sufinanciranih programa kao i povećanje iznosa sufinanciranja kroz prethodnih pet godina. Iako je iznos sufinanciranja mnogo veći kada uzmemo u obzir da Grad, pored programskih sredstava izdvaja i sredstva za tehničku potporu programima (npr. u brojnim manifestacijama, najčešće koncertima, podmiruju se troškovi struje, montaže i demontaže gradske pozornice, osiguranja sanitarnih čvorova i slično) i prostori bez naknade za realizaciju programskih aktivnosti udruga.

Načini na koje mladi mogu dobiti i dobivaju potporu Grada Rijeke:

- kroz sufinanciranje programa (udruga i kreativnih pojedinaca) predloženih na Poziv za predlaganje javnih potreba u kulturi Grada Rijeke
- mladi se mogu uključiti u rad udruga koje su se već afirmirale i tu kvalitetno provesti svoje slobodno vrijeme
- mladima se pronalaze prostori i osiguravaju uvjeti za rad: Kalvarija, Molekula, Hartera, Palach, skloništa za rock bendove, itd.
- sve dvorane u vlasništvu grada daju se bez naknade za kvalitetne programe
- pruža se i tehnička potpora za kvalitetne koncerte i manifestacije (pozornica, struja itd.)
- mladima se u gradskoj upravi u svakom trenutku nudi pomoć u savjetodavnom pogledu (npr. kako napisati program, kako se prijaviti na natječaj, kako izraditi troškovnik, kako izraditi izvješće i slično).

KULTURNE DJELATNOSTI

Na području glazbene djelatnosti podupiru se udruge koje se bave kontinuiranim godišnjim programima u okviru koncertne djelatnosti, audio-vizualna izdanja, programi gostovanja izvan Rijeke i programi gostujućih glazbenika i sastava u Rijeci, programe festivala i drugih kontinuiranih godišnjih manifestacija, edukativni programi djece i mladih, stručna usavršavanja mladih talenata, programi u novim prostorima i lokacijama u gradu te programi u dvoranama kojima upravlja Grad Rijeka. Najbolji uvid u razvoj i kvantitativan, a posebice kvalitativan rast, glazbene djelatnosti u Rijeci stječe se usporedbom broja korisnika i njihovih programa unatrag pet godina. Tijekom prethodnog perioda pa sve do danas, civilni sektor s programima za djecu i mlade uznapredovao je i brojnošću, raznovrsnošću i kvalitetom ponuđenih programa i iz godine u godinu postajao je važnim čimbenikom kreiranja glazbene scene Rijeke. U posljednjih nekoliko godina vidljive su broje pozitivne promjene poput intenzivnije koncertne aktivnosti alternativne riječke glazbene scene, pojave novih glazbenih pravaca i žanrova i novih festivala, pojave klupskih prostora s kvalitetnim, profiliranim programom za mlade te s osmišljenim godišnjim koncertima domaćih sastava i renomiranih gostiju kao i pojava interesa za edukacijom mladih rock sastava. Poseban osvrt valja posvetiti potpori glazbene edukacije djece i mladih npr. mladih talentiranih glazbenika koje podupire Odjel za kulturu i uključuje u svoje kontinuirane programe podrške. Prije pet godina interes je postojao isključivo u domeni usavršavanja u klasičnoj i jazz glazbi, a sudeći prema novom interesu edukacije i u rock glazbi i njoj srodnim izrazima.

Na području likovne i muzejsko-galerijske djelatnosti Grad Rijeka prepoznao je izuzetnu važnost raznolikosti riječke likovne scene te podržava raznorodne alternativne, *mainstream* i institucionalne programe koje realiziraju udruge, agencije, obrti, ustanove. U Rijeci su održani mnogobrojni izložbeni i ostali programi koji se odnose na likovnu umjetnost, povijest

umjetnosti i kulturnu baštinu, poput predavanja, izdavanja i predstavljanja knjiga i časopisa, radionica, znanstvenih skupova, samostalnih izložbi, skupnih izložbi, performansa, likovnih akcija, edukativnih programa i slično. Svi akteri u kulturi su kontinuiranim djelovanjem pozitivno djelovali na riječku sredinu u smislu da je riječkoj publici pružena mogućnosti proširenja likovnih spoznaja i približen rad kvalitetnih suvremenih autora. Bitno je naglasiti i pojavu novih subjekata na likovnoj sceni Rijeke, udruga mladih koji svoje programe uspješno realiziraju u različitim gradskim prostorima, kao što su klub Palach, prostor saveza udruga Molekula ili Galeriji Kružna. Također, potrebno je naglasiti da se posebno potiče i njeguje razmjena likovnih programa s partnerima iz drugih sredina u Hrvatskoj i iz inozemstva, a sukladno tomu i afirmacija mladih riječkih umjetnica i umjetnika u drugim sredinama. Mladi se umjetnici mogu i javljaju i kao pojedinci na natječaj za Javne potrebe u kulturi te mnoge kvalitetne programe koje Kulturno vijeće ocjeni pozitivno, Grad sufinancira i daje izlagački prostor bez naknade (Galerija Kortil, Filodrammatica, Gradina Trsat) te često osigurava bez naknade i ostale tehničke potrebe (npr. čuvanje izložbe). Neizostavan vid potpore koji Grad pruža i mladim umjetnicima je davanje u najam atelijerskih prostora po iznimno povoljnim cijenama što se ostvaruje u suradnji s najstarijom strukovnom likovnom udrugom u Rijeci – Hrvatskim društvom likovnih umjetnika Rijeka.

Na području scenske djelatnosti Grad Rijeka podupire niz udruga koje se bave kontinuiranim godišnjim programima u okviru scenske djelatnosti, programe gostujućih predstava u Rijeci, stručna usavršavanja u rijetkim scenskim zanimanjima - dramaturgija, scenografija, filmska režija, mima, plesna pedagogija i slično. Pružaju se potpore programima u novim prostorima i lokacijama u gradu te potpore programima u dvoranama kojima upravlja Grad. S obzirom da se riječka scena suvremenog plesa i fizičkog teatra i dalje razvija, nesumnjivo je da su danas upravo Rijeka i Zagreb dva najjača centra takve scene u Hrvatskoj, stoga Grad podržava sistematsko ulaganje u program i uvjete rada.

Grad Rijeka je u proteklih nekoliko godina znatno povećao sredstva kojima se sufinancira nakladnička djelatnost. Mnogi od tih programa bili su realizirani upravo od strane udruga mladih, odnosno nezavisnog kulturnog sektora. Posebno su se poticali programi udruga čiji je temeljni cilj objavljivanje prvih beletrističkih djela mladih i neafirmiranih autorica i autora te edukacijski programi, tribine, radionice i okrugli stolove. Nadalje, započelo se je sa sufinanciranjem dvaju sajmova – knjiga i časopisa, jedinstvenom u Hrvatskoj i nezavisnog izdavaštva, također jednim od rijetkih u Hrvatskoj. Specifikum je da oba sajma organiziraju nove, mlade gradske kulturne snage. Ta činjenica najavljuje nove perspektive knjige i časopisa u našem gradu, pa je podržavanje njihovih aktivnosti još jedan iskorak na bolje u odnosu na dosadašnje stanje.

U filmskoj djelatnosti podržano je niz programa namijenjenih mladima kao što su edukacijski projekti koji okupljaju srednjoškolce i studente te ih upoznaju s različitim fazama filmske produkcije i postprodukcije. Cilj je ovih programa približiti video i digitalne tehnologije mlađoj populaciji i potaknuti ih na aktivno korištenje novih tehnologija u kreativnom izražavanju i promišljanju svijeta u kojem žive i odrastaju. Velika je novina u filmskoj prikazivačkoj djelatnosti i otvaranje Art-kina Croatia. Otvaranje Art-kina Croatia plod je odluke Grada Rijeke da namijeni jedan prostor u gradu isključivo obavljanju filmske prikazivačke djelatnosti u kojem će Rijeka, kao sveučilišni centar i grad s jasnom kulturnom vizijom, napokon dobiti prostor u kojem je moguće predstaviti nacionalnu, europsku i svjetsku filmsku baštinu, kao i recentna umjetnička ostvarenja. Filmski program činit će prikazivanje klasika i suvremenog umjetničkog filma, prenošenje festivala, prikazivanje riječkih filmskih manifestacija, revije amaterskog filma, edukacijski filmski programi u suradnji s osnovnim školama, programi audio-vizualnog stvaralaštva. Cilj je stvoriti ugodno mjesto na kojem će se educirati nove generacije zaljubljenika u film. Također, u kinu je osnovan i filmski klub Art-kina Croatia, čija je namjera postati mjesto edukacije, komunikacije i istraživanja umjetnosti pokretnih slika, mjesto filmske refleksije i refleksije o filmu, mjesto za upoznavanje filma i širenje granica na području filmske umjetnosti. Osim povoljnijih ulaznica, članovi Kluba mogu koristiti i filmsku

čitaonicu, koja sadrži knjige iz područja filmske teorije, povijesti filma, monografije i časopise i Internetom. U Klubu će se organizirati i razgovori koji će tematizirati filmsku umjetnost, filmske radionice za djecu i mlade te drugi sadržaji i programi koji imaju za cilj ojačati filmski život grada i probuditi interes za filmom u mladih.

Kroz djelatnost novih medija i kulture mladih Grad Rijeka podupire uglavnom izvaninstitucionalne programe udruga i pojedinaca. Kulturno vijeće teži podupirati programe koji imaju cilj promicanja novih medija u svim poljima kulturno umjetničkog stvaralaštva, a kojima se želi ostvariti povezivanjem s udrugama koje se bave sličnim aktivnostima. Program je permanentan, izlagački i edukacijski.

VIZIJA ZA BUDUĆNOST

Želja je Grad Rijeke da u budućnosti, kao i dosada, nastavi s poticanjem kvalitetnih kulturno-umjetničkih programa namijenjenih mladima i koje ostvaruju mladi. S tom smo željom formirali četiri cilja na koja planiramo usredotočiti naše aktivnosti - umjetnost i kulturu kao dio svakodnevice mladih, povećan broj prostora namijenjenih realizaciji kulturnih programa, maksimalno razvijen kreativni potencijal nadarenih pojedinaca te kulturna suradnja i razmjena. Nadamo se da ćemo sustavnim zalaganjem za ostvarenje ovih ciljeva te kontinuiranom suradnjom sa svima akterima u kulturi grada Rijeke pružiti mladima mogućnost učenja i uživanja u kulturi i umjetnosti. Područje djelatnosti kulture i sama svrha i funkcija umjetnosti sagledavanje je i interpretacija duhovne stvarnosti, odnosno, mentalnih sustava određene epohe. Posebna važnost ove djelatnosti leži u njezinoj uronjenosti u život, izrazito dinamičnu supstancu, pa svima koji ju stvaraju ili u njoj uživaju omogućuje iznimno stimulativan pregled ideja i stavova u beskrajnim varijantama individualnih tumačenja. To je, pak, odlika koju samo umjetničko stvaralaštvo može pružiti. Želja nam je kreativnim pristupom tradiciji, modernitetu i živoj stvarnosti umjetnosti stvoriti dinamično, otvoreno i kritičko okruženje u kojem će mladi grada Rijeke naučiti razumijevati te zavoljeti svijet kulture i umjetnosti.

Ciljevi:

1. Kontinuirani rast kvalitete gradskih programa i projekata u području kulture namijenjenih mladima i koje realiziraju mladi

Mjere:
1.1. Ustanoviti jasne kriterije za vrednovanje programa i projekata namijenjenih mladima i koje realiziraju mladi u svakoj djelatnosti u području kulture
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu,

1.2. Doraditi programske dokumente odjela gradske uprave za kulturu (kriterije vrednovanja programa javnih potreba)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu,

1.3. Poticati faktor suradnje u kriterijima vrednovanja programa javnih potreba Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke

2. Povećati broj prostora namijenjenih realizaciji kulturnih programa

Mjere:

2.1. Napraviti popis postojećih prostora u vlasništvu Grada Rijeke koji su namijenjeni za rad udruga u kulturi
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori

2.2. Otvoriti prostore u vlasništvu Grada Rijeke za aktivnosti udruga i osmisliti kriterije korištenja gradskih prostora odjela za kulturu
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori

2.3. Dovršiti uređenje prostora Hartere za potrebe Centra mladih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem

2.4. Osmisliti modele korištenja i upravljanja prostorima namijenjenim realizaciji kulturnih programa
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori, udruge, pojedinci

2.5. Povećati broj radnih i prezentacijskih prostora za sve vrste umjetničkih izričaja kao što su ateljei, vježbaonice, uredi, klubovi
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori

2.6. Otvoriti prostore osnovnih škola i mjesnih odbora za odvijanje različitih umjetničkih izvannastavnih edukativnih sadržaja (likovna umjetnost, glazba, izvedbene umjetnosti, književnost, film, itd.)
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, mjesni odbori

2.7. Nastaviti poticati umjetničke intervencije mladih na javnim prostorima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam,ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku
samoupravu i upravu, mjesni odbori, udruge, pojedinci

3. Razviti sustav prepoznavanja i podupiranja stvaralaštva nadarenih pojedinaca

Mjere:
3.1. Osmisliti način poticanja nadarenih pojedinaca
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge

3.2. Ojačati sufinanciranje edukativnih programa u svim djelatnostima javnih potreba u kulturi Grada Rijeke
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove

3.3. Posebno podržavati programe u kojima prevladava princip vršnjačke edukacije
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge

4. Integrirati kulturu u obrazovni sustav

Mjere:
4.1. Poticati škole i ustanove u kulturi na sustavnu suradnju s udrugama
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge

4.2. Povećati broj edukativnih programa za mlade na području kulture
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge

4.3. Ojačati sufinanciranje programa edukacije u ustanovama
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove

5. Ostvariti kulturnu suradnju i zajedničke programe u kulturi

Mjere:
5.1. Poticati što češću međusobnu suradnju udruga, ustanova i pojedinaca u kulturi
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, Regionalni info centar za mlade, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke

5.2. Poticati kulturnu suradnju i razmjenu kvalitetnih programa, projekata i primjera dobre prakse s drugim gradovima u RH i izvan RH
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, Regionalni info centar za mlade, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke

5.3. Poticati veću vidljivost programa u kulturi kroz raznorodne medije, tj. informirati mlade o postojećim kulturnim aktivnostima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, Regionalni info centar za mlade, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke

5.4. Poduprijeti kandidaturu Grada Rijeke za domaćina Bienala mladih umjetnika Europe i Mediterana 2013. odnosno 2015. godine

5.7. Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme

Zakon o sportu (Narodne novine, 71/06) regulirao je sustav školskog sporta s namjerom unapređenja sporta djece i mladih. Zakon o sportu propisuje osnivanje Hrvatskog školskog sportskog saveza, po prvi puta krovnog tijela školskog sporta u Hrvatskoj. Prema čl. 17. Zakona, radi provođenja izvannastavnih sportskih aktivnosti učenika, školski odbori u osnovnim i srednjim školama osnivaju školska sportska društva bez pravne osobnosti. Sredstva za rad i aktivnosti školskoga sportskog društva osiguravaju se iz državnog proračuna i iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na račun škole. Školska sportska društva za rad i aktivnosti koriste prostore škole i imaju prioritet u njihovom korištenju u odnosu na vanjske korisnike prostora škole. Sportske djelatnosti u smislu članka 18. Zakona su:

- sudjelovanje u sportskom natjecanju,
- sportska priprema,
- sportska rekreacija,
- sportska poduka,
- organiziranje i vođenje sportskog natjecanja i
- upravljanje i održavanje sportske građevine.

Sportskom djelatnošću smatraju se i organizirane izvannastavne školske sportske aktivnosti i studentske sportske aktivnosti. Prema čl. 56. i 57. Zakona o sportu radi obavljanja sportske djelatnosti na visokim učilištima osnivaju se studentske sportske udruge. Njihovi se programi financiraju iz sredstava državnog proračuna preko Ministarstva, proračuna visokih učilišta, studentskih zborova, sveučilišnih studentskih sportskih saveza i Hrvatskoga sveučilišnoga sportskog saveza te iz sredstava proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Studentske sportske udruge za obavljanje svojih aktivnosti koriste prostor visokih učilišta i imaju prioritet u njihovom korištenju u odnosu na vanjske korisnike. Ciljevi Hrvatskog sveučilišnog sportskog saveza su:

- stvoriti uvjete koji će unaprijediti sport na Sveučilištima u Republici Hrvatskoj,
- tjelesnim aktivnostima omogućiti izražavanje i poboljšanje tjelesnih sposobnosti i duševnog zadovoljstva studenata,
- osnovati što veći broj sveučilišnih sportskih udruga na sveučilištima,
- konstantno sudjelovati u borbi protiv droge.

Odjel gradske uprave za sport i tehničku kulturu Grada Rijeke sufinancira i prati rad sportskih udruga grada Rijeke.

Sljedeći sportovi obuhvaćeni su djelatnostima sportskih udruga sa područja grada Rijeke: atletika, badminton, biciklizam, biljar, boćanje, boks, dizanje utega, gimnastika, golf, hrvanje, jedrenje, judo, karate, kickboxing, košarka, kuglanje, nogomet, odbojka, paintball, pikado, planinarstvo, plivanje, ragbi, rock'n'roll, rukomet, sinkronizirano, plivanje, skijanje, sportski ples, stolni tenis, streličarstvo, streljaštvo, šah, taekwondo, tenis, triatlon, vaterpolo, veslanje.

Riječki športski sveučilišni savez osnovan je 30. prosinca 2004. godine te je 11.veljače 2005. upisan u Registar udruga Republike Hrvatske. Primarni cilj Saveza predstavlja aktivacija što većeg broja studenata te omasovljenje studentskog športa po uzoru na Sveučilište u Zagrebu i inicijativu Hrvatskog športskog sveučilišnog saveza. Osnivanjem Saveza željelo se konačno krenuti s organiziranim sustavom sportskih natjecanja među studentima Sveučilišta u Rijeci. Poticala su se osnivanja sportskih društava na svim fakultetima kako bi se studentski sport lakše promovirao i sve skupa provodilo na lakši i organiziraniji način. Cilj Saveza je sudjelovati i u provođenju projekta izgradnje Kampusa na Trsatu kako bi se osigurala izgradnja adekvatne sportske infrastrukture i time olakšali uvjeti provođenja sveučilišnog sporta. Savez se također brine o pripremi sveučilišnih reprezentacija za nacionalna i međunarodna sportska natjecanja.

Najveća želja Saveza je omogućiti studentima bavljenje sportom tijekom cijele godine tako da Savez djeluje i u organizaciji mnogih turnira i u brojnim sportskim manifestacijama. Između ostalih organizirao je turnir u odbojci na pijesku te natjecanje u vaterpolu u rujnu 2005. u Medveji te je sudjelovao i u organizaciji UKSUR Kupa 2004. te Torpedo Kupa. U akademskoj godini 2005./2006. među fakultetima Sveučilišta u Rijeci ponovno je uspješno realizirano Sveučilišno sportsko natjecanje (liga) i UKSUR Kup. RŠSS je također dobio kandidaturu za organizaciju Sveučilišnog sportskog prvenstva RH 2006. godine koje je održano u Umagu. Slijedeće godine realiziran je najveći pothvat RŠSS-a dosad – Europsko sveučilišno prvenstvo u odbojci 2007. Članice RŠSS-a su:

- Studentsko športsko društvo SOSS
- Studentsko športsko društvo Filozofskoga fakulteta
- Studentsko sportsko društvo NO LIMIT
- Studentsko športsko društvo GRASS
- Studentsko športsko društvo Pravnik
- Udruga kineziologa Sveučilišta u Rijeci
- Studentsko športsko društvo FTHM
- Studentsko športsko društvo MORNAR
- Studentsko športsko društvo RI-UF

TEHNIČKA KULTURA

Odjel gradske uprave za sport i tehničku kulturu Grada Rijeke sufinancira i prati rad udruga tehničke kulture grada Rijeke kao i Zajednicu tehničke kulture Rijeka koja objedinjava i usklađuje rad svojih članica. Zajednica tehničke kulture u svom sastavu ima 57 članica, koje djeluju u područjima: astronomija; ekologija; foto-kino-video tehnika; mikroelektronika; robotika; informatika; inventivna djelatnost; jedriličarstvo; modelarstvo - maketarstvo; podvodne aktivnosti; prometna kultura; radio tehnika; tehničke sportske aktivnosti na moru i vodi; zrakoplovstvo i redovne aktivnosti osposobljavanja mladih i građana.

Na inicijativu Zajednice tehničke kulture Rijeka registriran je 1993. godine Centar tehničke kulture, neprofitna nevladina organizacija sa zadatkom da djeluje na poticanju i promicanju tehničke kulture, informatike i kulture općenito kroz organizirane sadržaje u cilju poticanja interesa djece, mladeži, djelatnika i ostalog građanstva na području znanstvene, tehničke i informatičke kulture uz njenu primjenu u gospodarskom i svakodnevnom životu, te promidžbi znanstvenih, tehničkih, informatičkih i kulturnih dostignuća.

SLOBODNO VRIJEME

Mladi Riječani slobodno vrijeme mogu ispuniti nizom izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti, a u nastavku se mogu pročitati informacije o programima te ustanovama i privatnim školama koje ih provode. Grad Rijeka podupire niz projekata kojima se kroz

izvannastavne aktivnosti osmišljava slobodno vrijeme mladih, a ujedno se potiču mladi daroviti ljudi.

Slobodno vrijeme mladih organiziraju sljedeće ustanove:

- "Dom mladih" Rijeka
- Sportske udruge
- Udruge tehničke kulture

Ustanova "Dom mladih" Rijeka ima priznatu tradiciju od preko pet desetljeća, i stekla je status poznate i specifične ustanove sa visoko postignutim uspjesima, raznolikosti programa i kvaliteti rada s učenicima osnovnih i srednjih škola iznad državnog pedagoškog standarda.

U objektu "Dom mladih" Rijeka obavljaju se različiti programi i sekcije iz djelatnosti koje mjesečno pohađa i do 1200 učenika, dok se u objektu Odmaralište "Dvorac Stara Sušica" u Ravnoj Gori, organiziraju višednevni boravci djece. Programe zimovanja, ljetovanja, škole u prirodi te Vikend programe, godišnje prođe oko 2 600 djece, a odgojno-obrazovnu djelatnost provode učitelji glazbene, tehničke i likovne kulture, te profesori informatike.

Ciljevi:

1. Poticati razvoj sporta i omasovljenje sportskih aktivnosti u gradu Rijeci kako bi se što više mladih na lokalnoj razini počelo baviti fizičkom aktivnošću

Mjere:

1.1. Uvesti kontrolu stručnog kadra i provedbe programa u području sporta kako bi se osigurala kvaliteta rada s mladima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez

1.2. Educirati i trajno obučavati sportske kadrove i usmjeravati kadrove ka klubovima
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Riječki sportski savez

1.3. Uvesti nove sportove i nove sportske programe kako bi se omogućilo bavljenje sportom mladima na području grada Rijeke
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez

1.4. Kreirati vodič za uključivanje mladih u sport (informacije o klubovima, objektima, programima) te njegova promocija putem medija
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, Regionalni info centar za mlade, mediji

1.5. Pokrenuti razvojni centar za podršku sportskim udrugama
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Riječki sportski savez

2. Poboljšati kvalitetu stručnog rada s mladima u području sporta na području grada Rijeke

Mjere:

2.1. Angažirati stručne kadrove za dodatni rad s mlađim uzrasnim kategorijama kako bi se poboljšao njihov razvoj i uspjeh u sportu
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, sportski klubovi

2.2. Sufinancirati studente 5. semestra Više trenerske škole u Rijeci
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, Kineziološki fakultet u Zagrebu

2.3. Osigurati dodatno usavršavanje i edukaciju postojećeg kadra
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, Nacionalni savezi, sportski klubovi

3. Razvijati sport mladih osoba s invaliditetom, s obzirom da su takvi mladi često zanemareni kad je riječ o fizičkoj aktivnosti, odnosno, nerijetko nemaju mogućnosti za bavljenje sportom i rekreacijom, jer zbog svojeg invaliditeta imaju specifične potrebe

Mjere:
3.1. Pokrenuti projekt animacije i sportskog usmjeravanja mladih osoba s invaliditetom (s naglaskom na mlade) u sportske klubove
Vremenski rok: 2011. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, sportski klubovi osoba s invaliditetom, Hrvatski paraolimpijski odbor

3.2. Formirati gradski savez osoba s invaliditetom kako bi se poboljšao položaj mladih s invaliditetom u području sporta u gradu Rijeci
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, sportski klubovi osoba s invaliditetom

4. Poticati vrhunski sport i zadržati sportske kvalitete u gradu Rijeci

Mjere:
4.1. Stipendirati mlade vrhunske sportaše kako bi im se omogućili uvjeti za postizanje vrhunskih sportskih rezultata
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez

4.2. Inicirati i implementirati posebne programe praćenja perspektivnih sportaša
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez

4.3. Uvesti nagrađivanje mladih sportaša za postizanje posebnih sportskih dostignuća
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, Odjel za sport i tehničku kulturu

4.4. Sufinancirati razvojne programe za vrhunske sportaše s ciljem zadržavanja sportske kvalitete u Rijeci
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Riječki sportski savez

4.5. Sufinancirati nastupe mlađih dobnih kategorija na državnim sportskim natjecanjima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez

4.6. Poticati i sufinancirati školovanje vrhunskih sportaša
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, WIFI akademija

5. Unapređivati razinu kvalitete školskog sporta na području grada Rijeke

Mjere:
5.1. Uključivati velik broj djece u sportska natjecanja školskih sportskih klubova
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, Savez školskih sportskih društava Grada Rijeke

5.2. Uvesti nove sportove u sustav natjecanja školskih sportskih klubova kako bi se mladima ponudili novi sportski sadržaji i time povećao udio mladih koji se bave sportom u gradu Rijeci
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Savez školskih sportskih društava Grada Rijeke, školski sportski klubovi, sportski klubovi

5.3. Organizirati sportske aktivnosti za vrijeme školskih praznika „dani otvorenih školskih dvorana“
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Savez školskih sportskih društava Grada Rijeke, školski sportski klubovi, sportski klubovi

5.4. Uvesti dodatne sportske aktivnosti kao slobodne školske aktivnosti „Rijeka pliva“, „Šah u školama“ i sl.
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za odgoj i školstvo, školski sportski klubovi, sportski klubovi

6. Razviti i podići kvalitetu sveučilišnog sporta u gradu Rijeci

Mjere:
6.1. Ojačati financiranje sveučilišnih sportskih aktivnosti čime bi se unaprijedila kvaliteta i uključilo više studenata u sportske aktivnosti
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, Riječki športski sveučilišni savez

6.2. Poticati uključivanje novih sportova u sustav sveučilišnih natjecanja kako bi se studentima ponudili novi sportski sadržaji i time povećao udio mladih koji se bave sportom u visokoobrazovnim institucijama
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, Riječki športski sveučilišni savez

6.3. Poticati organizaciju cjelogodišnjih sportsko rekreativnih aktivnosti na institucijama visokog obrazovanja
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, Riječki športski sveučilišni savez

7. Uvoditi informatički sustav u sport, kako bi se omogućilo lakše praćenje podataka, njihova analiza i interpretacija, a time poboljšala kvaliteta i komunikacije u području sporta u Gradu Rijeci

Mjere:
7.1. Umrežiti sportske klubove radi unaprjeđenja komunikacije i praćenja provedbe programa sporta
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, sportski klubovi

7.2. Dodatno informirati mlade o mogućnostima bavljenja sportom, te informirati iste o programima i klubovima
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, Regionalni info centar za mlade, sportski klubovi

7.3. Izraditi bazu podataka o stručnom kadru i sportašima u gradu Rijeci
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Riječki sportski savez, sportski klubovi

8. Povećati broj prostora namijenjenih realizaciji sportsko-rekreativnih programa kako bi se sportskim udrugama i svima koji se žele baviti sportom omogućio prostor za to

Mjere:
8.1. Uvesti dodatne školske sportske dvorane u sustav korištenja istih za potrebe sporta
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za sport i tehničku kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za komunalni sustav

8.2. Urediti postojeća školska igrališta kako bi ih se osposobilo za sportsko-rekreativne aktivnosti
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Odjel za sport i tehničku kulturu, Odjela za mjesnu upravu i samoupravu

8.3. Urediti i poticati korištenje prostora mjesnih odbora za sportsko rekreativne aktivnosti
Vremenski rok: 2013. godina
Nositelj: Odjel za sport i tehničku kulturu, Odjel za mjesnu upravu i samoupravu

8.4. Staviti dodatne prostore i objekte u funkciju sporta
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za sport i tehničku kulturu

9. Unaprijediti uvjete i podizanje razine kvalitete natjecateljskog sporta u gradu Rijeci

Mjere:
9.1. Poticati formiranje i uključivanje mlađih selekcija u sustav sportskih treninga i natjecanja
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez, sportski klubovi

9.2. Kontrolirati stručni kadar i provedbu programa koji se tiču natjecateljskog sporta
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Riječki sportski savez

10. Poticati mlade u gradu Rijeci na bavljenje sportsko-rekreativnim aktivnostima

Mjere:
10.1. Formirati odbor za rekreaciju
Vremenski rok: 2010. godina
Nositelj: Odjel za sport i tehničku kulturu, Riječki sportski savez

10.2. Uskladiti i objediniti program rekreacije na gradskoj razini radi bolje koordinacije i unapređenja kvalitete provedbe tih programa
Vremenski rok: 2011. godina
Nositelj: Riječki sportski savez

10.3. Poticati korištenje sportskih objekata za organizirane programe rekreacije mladih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel za sport i tehničku kulturu, Riječki sportski savez

11. Uvoditi informatički sustav u tehničku kulturu, kako bi se omogućilo lakše praćenje podataka, njihova analiza i interpretacija, a time poboljšala kvaliteta i komunikacije u području tehničke kulture u Gradu Rijeci

Mjere:
11.1. Umrežiti udruge, centre i saveze tehničke kulture radi unaprjeđenja komunikacije i praćenja provedbe programa tehničke kulture
Vremenski rok: 2012. godina
Nositelj: Zajednica tehničke kulture, Odjel za sport i tehničku kulturu, udruge

11.2. Dodatno informirati mlade o mogućnostima bavljenja tehničkom kulturom, kao i informiranje o programima i klubovima
Vremenski rok: 2011. godina
Nositelj: Zajednica tehničke kulture, Odjel za sport i tehničku kulturu, Regionalni info centar za mlade, udruge

5.8. Mobilnost, informiranje i savjetovanje

MOBILNOST

Mladi čine najmobilniji dio stanovništva. Pod pojmom mobilnosti mladih podrazumijeva se obrazovna, kulturna i turistička pokretljivost mladih te njihovo uključivanje u međunarodnu suradnju i razmjenu. Mobilnost omogućuje razmjenu ideja i obogaćivanje iskustava, a osiguravajući otvorenost u komunikaciji s drugim društvima i kulturama razvija kod mladih osjećaj razumijevanja i poštovanja međusobnih različitosti. (*Nacrt prijedloga NPM*, 2008.)

Agencija za mobilnost i programe Europske unije osnovana je u listopadu 2007. godine stupanjem na snagu Zakona o Agenciji za mobilnost i programe Europske unije (Narodne novine, 107/07). Agencija provodi sljedeće programe: Program za cjeloživotno učenje, Program EU Youth in Action, ERA-MORE (mobilnost istraživača u Europi), Europass (skup dokumenata sa svrhom transparentnosti kvalifikacija) i Erasmus Mundus (uspostavljanje međunarodnih združenih diplomskih studija).

Program za cjeloživotno učenje je program Europske Unije za obrazovanje i stručno osposobljavanje. Pod pojmom cjeloživotnog učenja podrazumijevaju se sve aktivnosti vezane za učenje tijekom cijelog života, a s ciljem unaprjeđenja znanja, vještina i sposobnosti. Program potiče suradnju obrazovnih institucija širom Europe, mobilnost sudionika obrazovnog procesa, razvijanja tolerancije i multikulturalnosti, a istovremeno i priprema sudionike za uspješno sudjelovanje na europskom tržištu rada i pokriva razdoblje od 2007.-2013. godine. U Programu za cjeloživotno učenje mogu sudjelovati ustanove i pojedinci. Ustanove se prijavljuju predlaganjem projekata Agenciji za mobilnost i programe Europske unije, a pojedinci se u pravilu prijavljuju preko ustanove. Ustanove koje mogu sudjelovati su: vrtići, osnovne i srednje škole, škole za djecu s posebnim potrebama, osnovne i srednje škole koje nude programe za obrazovanje odraslih, sveučilišta, ustanove za obrazovanje odraslih, gospodarski sektor, udruge, udruženja, javne ustanove, istraživački centri i tijela javne vlasti. Pojedinci koji mogu sudjelovati su: djeca predškolske dobi, učenici, odrasli učenici, odgajatelji, nastavnici, andragozi, nenastavno osoblje, budući nastavnici,

zaposleni, nezaposleni i nedavno diplomirani, studenti, predstavnici gospodarskog sektora udruga i javnih ustanova.

Suradnja riječkog Sveučilišta s inozemnim sveučilištima, znanstvenim institucijama, međunarodnim agencijama i udrugama za pomoć razvitku znanosti u skladu je s prioritetnim pravcima razvoja Sveučilišta kao i grada Rijeke – sveučilišnog grada s dugom obrazovnom tradicijom i velikim intelektualnim potencijalom. Tako se stvaraju uvjeti za sudjelovanje u bilateralnim i multilateralnim istraživačkim programima, programima razmjene studenata, mladih znanstvenika i sveučilišnih nastavnika te osiguravanje stipendija za usavršavanje. Rektorat nastoji maksimalno poticati sve postojeće oblike međunarodne suradnje, te aktivnom politikom stvarati uvjete za uspostavljanje novih oblika međunarodne suradnje u skladu s prioritetnim pravcima razvoja Sveučilišta.

Sudjelovanje u Tempus projektu “Razvoj Ureda za međunarodnu suradnju na hrvatskim sveučilištima (“Development of University International Offices in Croatia”) u studenom 2001. godine omogućilo je Sveučilištu u Rijeci da uspostavi Službu za međunarodnu suradnju. Služba se danas dijeli na Ured za bilateralnu i multilateralnu suradnju i Ured za mobilnost. Služba informira studente na sastavnicama Sveučilišta o mogućnostima studiranja na inozemnim sveučilištima, o stipendijama te o održavanju raznih međunarodnih konferencija, radionica i ljetnih škola vezanih za visoko obrazovanje.

Djelatnici službe održavaju korespondenciju sa inozemnim sveučilištima i ustanovama te administriraju upite stranih studenata, nastavnika i znanstvenika zainteresiranih za dolazak na Sveučilište te naših studenata koji žele određeni period studija provesti u inozemstvu.

Hrvatska je 1995. godine pristupila CEEPUS-u. CEEPUS je program akademske razmjene studenata i nastavnika iz srednje i istočne Europe koji obuhvaća suradnju u području obrazovanja i usavršavanja. Od 1996. do danas u CEEPUS su bili uključeni sljedeći fakulteti Sveučilišta u Rijeci:

- Ekonomski fakultet
- Fakultet za turistički i hotelski menedžment, Opatija
- Filozofski fakultet
- Medicinski fakultet
- Pomorski fakultet
- Pravni fakultet
- Tehnički fakultet

Sveučilište u Rijeci član je, odnosno sudjeluje u radu:

- Interuniverzitetskog centra za poslijediplomske studije, Dubrovnik (Inter-University Center of Post Graduate Studies in Dubrovnik)
- EUA - Udruge europskih sveučilišta (European University Association)
- Uni Adrion Network - Mreže sveučilišta jadransko-jonskog bazena (Network of the Universities of the Adratic and Ionian Basin)
- Rektorske konferencije zemalja Radne zajednice Alpe - Jadran (Alps Adria Rectors' Conference)
- Rektorske konferencije Podunavskih zemalja (Danube Rectors' Conference)
- DAAAM - Udruge za automatizaciju i proizvodnju Radne zajednice Alpe - Jadran u Beču (Danube Adria Association for Automation and Manufacturing, Vienna)
- Konzorcija "Master in International Business", Trst (Consorzio "Master in International Business", Trieste)
- Mreže sveučilišta Srednjoeuropske inicijative (CEI - Central European Initiative University Network)

Sveučilište u Rijeci ima potpisanih tridesetak ugovora o bilateralnoj suradnji stranim sveučilištima u Sloveniji, Italiji, Bugarskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Malti... Osim bilateralnih, Sveučilište je u 2008. sklopilo i ugovore u sklopu Programa bilateralne mobilnosti u visokom obrazovanju za akademsku godinu 2008./2009. i to sa sveučilištima u Grazu, Klagenfurtu, Trstu, Udinama i Pečuhu.

Sveučilište u Rijeci sudjeluje u Programu bilateralne mobilnosti u visokom obrazovanju za ak. god. 2008./2009. financiranom od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Sudjelovanjem u programu Sveučilište podržava nastojanje hrvatskih sveučilišta da ostvare pravo sudjelovanja u Programu cjeloživotnog učenja (LLP). U sklopu Programa bilateralne mobilnosti u visokom obrazovanju za akademsku godinu 2008./2009. pravo na financijsku potporu dobilo je 18 studenata, 13 članova akademskog osoblja te 8 članova administrativno-tehničkog osoblja Sveučilišta u Rijeci. Članovi riječkog sveučilišta u akademskoj godini 2008./2009. će boraviti na 11 sveučilišta u 6 zemalja EU.

Zbog bolje organizacije mobilnosti, pri Sveučilištu je imenovano Povjerenstvo za Erasmus koje, uz koordinatore za međunarodnu suradnju pri sastavnicama, uvelike pomaže Službi u promicanju ideje interkulturalnosti i mobilnosti. Sastavnice Sveučilišta u Rijeci su od 1996. godine uključene i u multilateralni program razmjene CEEPUS (Central European Exchange Program for University Studies), koji je ustanovljen kao program akademske razmjene u okviru srednje-europskih zemalja Austrije, Bugarske, Češke, Hrvatske, Mađarske, Slovačke i Slovenije. Od 1996. godine do danas u CEEPUS su bili uključeni sljedeći fakulteti Sveučilišta u Rijeci: Filozofski fakultet, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Tehnički fakultet, Ekonomski fakultet, Medicinski fakultet, Pravni fakultet i Pomorski fakultet.

Na temelju sklopljenih ugovora i sporazuma Veleučilište u Rijeci surađuje s većim brojem domaćih gospodarskih subjekata i institucija s ciljem da se izrade projekti i unaprijede nastavni procesi, posebno u dijelu izvođenja stručne prakse i uključivanja priznatih stručnjaka iz prakse u nastavni proces, te da se pomogne u transferu sofisticiranih tehnologija i obrazovanja novih profila visokoobrazovanih stručnjaka potrebnih gospodarstvu.

Također je sklopljen veći broj sporazuma o suradnji s domaćim visokoškolskim ustanovama i institutima kako bi se stvorili bolji uvjeti za izvođenje nastave.

Ugovori s visokoškolskim ustanovama i institutima:

- Pravni fakultet u Rijeci
- Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću
- Veleučilište u Požegi
- Prehrambeno-biotehnološki fakultet u Osijeku
- Ekonomski fakultet u Osijeku
- Veleučilište u Karlovcu
- Tehničko veleučilište u Zagrebu
- Visoka zdravstvena škola u Zagrebu
- Institut za poljoprivredu i turizam Poreč

U cilju što kvalitetnije izobrazbe studenata te općenito razvoja i unapređenja suradnje s gospodarstvom, Veleučilište u Rijeci potpisalo je sporazume o suradnji i s velikim brojem privrednih subjekata i institucija. Veleučilište u Rijeci zalaže se za suradnju sa županijama i gradovima na čijem području izvodi nastavu, uključujući Grad Rijeku. Ta se suradnja ogleda u:

- fleksibilnom prilagođavanju broja studenata i nastavnih programa i planova potrebama tržišta rada i razvoja gospodarskih subjekata i ustanova

- organizaciji permanentnog obrazovanja sukladno potrebama razvoja

- zajedničkom radu na izradi stručnih studija i elaborata, strategija razvoja, investicijskih projekata, feasibility studija i drugo
- uključivanju istaknutih stručnjaka iz prakse u realizaciju nastavnog procesa
- pomoći u transferu sofisticiranih tehnologija
- unapređenju znanstveno-nastavne suradnje
- obrazovanju novih profila visokoobrazovanih kadrova potrebnih gospodarstvu i ustanovama iz područja poljoprivrede (vinarstva i vinogradarstva), prometa, poslovne informatike i sigurnosti na radu, za čije obrazovanje dosad nije bilo uvjeta na širem području.

Veleučilište u Rijeci osobitu pozornost posvećuje unapređenju međunarodnih veza između visokoškolskih ustanova s ciljem koji se očituje u razvoju, prilagodbi i korištenju nastavnih planova i programa, razmjeni nastavnika i studenata, itd. Dosad su potpisana tri sporazuma o suradnji s Delgado Community College – USA, ugovor s Fachhochshule Wildau – Njemačka i ugovor s Biotehničkim fakultetom Univerziteta u Bihaću. Veleučilište je uspostavilo i održava veze s Centro Interuniversitario Internazionale Lugano, Polytechnica di Milano, Master International Business Trieste i Lakeland Community College, USA.

Turistička mobilnost mladih iz Rijeke svodi se u većini slučajeva na maturalna putovanja i ekskurzije koje nisu obvezne niti su predviđene nastavnim planom i programom. Takva su putovanja ovisna najvećim dijelom o financijskim mogućnostima roditelja. Međugradska i međunarodna suradnja i razmjena mladih u posljednjih nekoliko godina sve se više razvija. Grad Rijeka jedini je hrvatski grad koji je pozvan na sudjelovanje u mreži "Cities for children", projektu u koji su trenutno uključeni gradovi i partneri iz dvadesetak europskih država.

U okviru Hrvatskog ferijalnog i hostelskog saveza djeluje Omladinski hostel Rijeka, u naselju Pećine, u čijem sklopu se nalazi park i dječje igralište dok se u njegovoj neposrednoj blizini nalaze prekrasne plaže, uređeni park, teniski tereni, rukometni teren i ronilački klub. Kapacitet OH Rijeka je 60 kreveta raspoređenih u 13 soba s centralnim grijanjem.

Međunarodnu studentsku iskaznicu ISIC koja studentima omogućuje niz povlastica, od popusta u autobusnom i željezničkom prometu, jeftinijem smještaju u hostelima, popustu pri kupovini ulaznica za muzeje i druge kulturne priredbe u Hrvatskoj ima oko 3000 studenata. U gradu Rijeci nekoliko je mjesta na kojima se mogu iskoristiti popusti na ISIC studentsku iskaznicu. Osim toga, pokrenut je i projekt Skontica putem kojeg mladi grada Rijeke mogu ostvarivati popuste i druge pogodnosti pri kupnji na jednom od prodajnih mjesta koja se reklamiraju na web-stranici Skontice (http://www.skontica.net/).

INFORMIRANJE I SAVJETOVANJE

Vijeće Europe prepoznalo je potrebu uključivanja mladih u društvene procese kroz dvije temeljne aktivnosti – informiranje i edukaciju. Informiranje u tom smislu obavezno mora uključiti mlade u kreiranje informacija i sudjelovanje u procesu informiranja, a sam proces informiranja treba biti dostupan svim mladima kroz ciljane i specijalizirane kanale koji su prilagođeni i dostupni svakoj grupaciji mladih s obzirom na njihove navike i socio-ekonomsko okruženje, nasljeđe, pripadnost, stupanj edukacije, vjeru, spol i mogućnosti. Uloga je “info-centara“ doprijeti do specifičnih grupa mladih i pružati im kvalitetne informacije. (*Europska Povelja o sudjelovanju mladih*, 2003.)

Europska povelja o participaciji mladih u lokalnom i regionalnom životu, donesena na Kongresu lokalnih i regionalnih samouprava Europe ističe:

- Informiranje je od ključnog značaja za sudjelovanje, a pravo mladih na pristup informacijama o mogućnostima i temama postaje sve važnije.
- Lokalne i regionalne vlasti trebaju podržati i unaprijediti postojeće „informativne centre“ i savjetovališta za mlade kako bi osigurali da te ustanove pružaju kvalitetu usluga koja će zadovoljiti potrebe koje izražavaju mladi. Potrebno je poduzeti posebne mjere kako bi se zadovoljile informativne potrebe mladih koji imaju poteškoća sa dostupnošću informacija (jezične prepreke, nedostupnost Interneta, itd.).
- Lokalne i regionalne vlasti moraju podržati stvaranje i funkcioniranje medija (radija, televizije, običnog i elektroničkog tiska, itd.) koje razvijaju mladi za mlade, kao i odgovarajućih edukativnih programa.
- Da bi efikasno funkcionirale, institucionalne strukture participacije mladih (bilo formalne bilo neformalne) zahtijevaju sredstva i podršku. Dakle, lokalne i regionalne vlasti trebale bi takvim strukturama osigurati prostor, financijska sredstva i materijalnu podršku potrebnu za njihov nesmetan i efikasan rad.
- Pripremanje redovnih izvještaja za mlade te za lokalne i regionalne vlasti kako bi se ocijenila razina sudjelovanja mladih u lokalnom i regionalnom životu, npr. putem realizacije projekata ili angažiranja u strukturama participacije mladih, kao i utjecaj njihove participacije.

Grad Rijeka je u lipnju 2006. godine prvi dobio (makro) Regionalni info-centar za mlade u sklopu pilot-projekta predviđenog mjerom 102. Nacionalnog programa djelovanja za mlade iz 2003. godine. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje je financijski podržalo, u suradnji s Gradom Rijekom koje je ustupilo prostore, osnivači su Info-centra za mlade, a nositelj pilot-projekta je Udruga mladih «Korak ispred». Aktivnosti Info-centra za mlade bazira se na provođenju raznih vrsta istraživanja, izradama baza podataka, razvoju suradnje nevladinih udruga s tijelima državne uprave i lokalne uprave i samouprave, pružanju informacija kroz internetski portal i mrežu info-centara, stvaranju komunikacijskog sustava na računalno-komunikacijskoj tehnologiji, stipendiranju specijalističkih tečajeva za mlade s naglaskom na informatiku i dizajn, te drugih aktivnosti koje pridonose mladima. Već godinu dana kasnije info-centar predstavlja prvi veliki projekt – bazu svih registriranih udruga u Hrvatskoj, s tim da je u prvoj fazi baza završena za Primorsko-goransku županiju, te je na www.udruge.hr moguće dobiti informacije o aktualnim kontaktima i statusu organizacija.

Unatoč tome, uočeno je da su mladi još uvijek neupućeni u svoja prava, obveze i mogućnosti (puno je pisane građe, ali nedostaje praktičnih primjera). Naime, konstantan problem nedostatka informacija o mogućnostima koje se nude mladima je stalno prisutan, primjerice na polju mobilnosti koju je potrebno čim više poticati radi njene višestruke koristi za opći razvitak mladih osoba. Postojeći kanali informiranja mladih su slabi i neprilagođeni njihovom načinu života (nedovoljno je iskorišten potencijal novih medija). Najveći je problem nepoznavanje interesa mladih radi čega se često troše sredstva na projekte koji ne ostvaruju očekivane rezultate. Nužno je osluškivati trenutne želje i potrebe mladih te djelovati sukladno s njima pokrenuti brze akcije jer nerijetko dok se neka akcija pokrene dođe do izmjene generacija i proizvod promaši potrebe ciljane skupine.

Studentski savjetovališni centar pri Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Rijeci već 10 godina pruža studentima Sveučilišta u Rijeci stručnu psihološku pomoć i podršku u postizanju akademskih i životnih uspjeha. U Studentskom savjetovališnom centru studenti mogu dobiti psihološku pomoć i podršku u vezi različitih problema, kao što su: problemi učenja, koncentracije i polaganja ispita, problemi odnosa s drugim ljudima, različiti strahovi, suočavanje sa stresom, obiteljski problemi, negativno poimanje samoga sebe i vlastitog tjelesnog izgleda, razvoj komunikacijskih vještina, seksualni problemi, problemi hranjenja i drugo. Sve usluge SSC-a su besplatne za studente i djelatnike Sveučilišta u Rijeci.

Studentski savjetovališni centar ima potrebne kompetencije i planove za razvoj i poboljšanje svojih usluga ali realizacija tih planova ovisi o kadrovskim i financijskim kapacitetima. Do

sada se volontere (studente studija psihologije) uključivalo u rad SSCa koliko je to bilo moguće. Planovi za poboljšanje tih aktivnosti uključuju dodatno educiranje volontera kako bi i sami mogli pružati pomoć drugim studentima (tzv. vršnjačka pomoć). Veći kapaciteti omogućili bi održavanje većeg broja različitih tribina i radionica prema željama i potrebama studenata riječkog Sveučilišta. U planu je i izdavanje dodatnih materijala namijenjenih edukaciji o prirodi najčešćih psihičkih teškoća u studentskoj populaciji sa savjetima za njihovo rješavanje.

Također, Obiteljski centar Primorsko-goranske županije, sustavno se bavi savjetovanjem djece i mladih i njihovih roditelja u sklopu postojećih programa i rada našeg centra. U suradnji s mladima Obiteljski centar planira osmisliti aktivnosti, programe i savjetovanja koje bi se tjedno provodili za djecu i mlade. U sklopu toga moguće je ponuditi edukaciju, grupni rad za mlade, tzv. grupnu podršku s tematikom za koju mladi pokažu interes.

Ciljevi:

1. Kvaliteta i dostupnost informacija mladima

Mjere:

1.1. Kreirati katalog postojećih programa i projekata, bolje ih međusobno povezati te promovirati one koji su kvalitetni među mladima. Naime, postoje brojni pozitivni primjeri u drugim europskim zemljama te bi ih trebalo proučiti, uočiti njihove prednosti i nedostatke, kao i analizirati vlastite domete na području mobilnosti, informiranja i savjetovanja kako bi se dobila jasna vizija provedbe daljnjih aktivnosti.
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, suradnja Odjela gradske uprave, Regionalni info centar za mlade

1.2. Osnovati svojevrsne info-punktove u školama i drugim institucijama koje bilježe veliku posjećenost mladih s ciljem što boljeg informiranja o temama koje se tiču mladih i o mogućnostima koje im se pružaju.
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Regionalni info centar za mlade

1.3. Poticati i podupirati mlade i njihove udruge u razvijanju vlastitih glasila i drugih medija izražavanja
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, suradnja Odjela gradske uprave

1.4. Poboljšati protok informacija prema mladima korištenjem novih medija
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Zavod za informatičku djelatnost, Grad Rijeka

1.5. Poticati i podržavati sve oblike tzv. vršnjačke pomoći (peer to peer), savjetovanja usmjerenog od strane mladih prema mladima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, suradnja Odjela gradske uprave

2. Razvoj neprofitnih projekata zasnovanih na IT tehnologiji i novim medijima *- u skladu s globalnim trendovima.*

Mjere:

2.1. Informirati mlade o globalnim trendovima na području IT tehnologije i novih medija
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Zavod za informatičku djelatnost, Grad Rijeka

2.2. Razvijati program pružanja besplatnih internetskih usluga za organizacije mladih
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Zavod za informatičku djelatnost, Grad Rijeka

3. Poboljšanje turističke i obrazovne mobilnosti mladih

Mjere:

3.1. Uvidjevši važnost omladinskog turizma, poticati razvitak mreže hostela kroz poticanje poduzetnika na uviđanje važnosti ovog vida turističke i ugostiteljske ponude, a s ciljem otvaranja novih horizonata, kultura i iskustava mladima
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Turistička zajednica, Sveučilište u Rijeci

3.2. Obzirom na njihove očite potencijale, te neiskorištenost u najatraktivnijim razdobljima godine, poticati korištenje dijela učeničkih i studentskih domova za omladinski turizam i međunarodnu razmjenu
Vremenski rok: do 2011. godine, trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Primorsko-goranska županija, Sveučilište u Rijeci

3.3. Uspostaviti bilateralne sporazume sa što većim brojem europskih gradova s ciljem što brojnijih razmjena stažista (tzv. internship) s takvim gradovima, odnosno državama
Vremenski rok: trajno
Nositelj: Grad Rijeka

4. Sustavno savjetovanje mladih je potrebno zbog naglašene potrebe za psihološkim savjetovanjem za sve skupine mladih, učenike osnovnih i srednjih škola, studente, te one koji više nisu u sustavu obrazovanja

Mjere:

4.1. Razraditi sustav osnovnoškolskih i srednjoškolskih savjetovališta za učenike koja bi pružala stručnu pomoć učenicima u profesionalnoj orijentaciji, teškoćama u socijalnoj integraciji i učenju, kriznim stanjima i slično
Vremenski rok: 2010. godine, trajno
Nositelj: Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, socijalne i druge ustanove, strukovne udruge.

KLASA: 021-05/09-01/168
URBROJ: 2170-01-10-20-09-4
Rijeka, 29. listopada 2009.

GRADSKO VIJEĆE GRADA RIJEKE

Predsjednica
Gradskog vijeća

Dorotea Pešić-Bukovac, v.r.

.

6. STRATEŠKA MATRICA

Opći dio

	Ciljevi i mjere		Nositelji	Vremenski rok
1	**Inicirati uspostavljanje koordinacije (djelatnik – koordinator provođenja i praćenja Lokalnog programa za mlade) u Gradu Rijeci koja bi se bavila potrebama i problemima mladih u gradu Rijeci**		Grad Rijeka	2010.
2	**Pratiti (monitoring) i završno (vanjsko) vrednovati (evaluacija) sve mjere sadržane u LPM**			
	1	Analizirati postojeće stanje prije donošenja operativnih godišnjih planova	Grad Rijeka	trajno
	2	Sustavno pratiti i ocjenjivati sve aktivnosti koje se provode u okviru ovog Programa	Grad Rijeka	trajno
	3	Koristiti metodu vanjskog vrednovanja provedenih aktivnosti i programa	Grad Rijeka	trajno

Obrazovanje i informatizacija

	Ciljevi i mjere		Nositelji	Vremenski rok
1	**Poboljšati obrazovanje u gradu Rijeci u okviru mogućnosti jedinice lokalne zajednice**			
	1	Potaknuti izradu lokalne strategije za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti odgoja i obrazovanja	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji s osnivačem srednjih škola, Primorsko-goranskom županijom te Uredom državne uprave i Zavodom za zapošljavanje kao i sa Sveučilištem i Veleučilištem u Rijeci	2011.
	2	Pratiti provedbu lokalne strategije		trajno
	3	Inicirati analizu stope „ispadanja“ iz formalnog obrazovnog sustava (drop-out)	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci i Uredom državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji	2011.
2	**Integrirati mlade s poteškoćama u razvoju u obrazovni sustav**			
	1	Pokrenuti lokalnu kampanju "Svi imaju jednaka prava" u području zapošljavanja osoba s poteškoćama u razvoju	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji sa Hrvatskom udrugom poslodavaca i nevladinim neprofitnim organizacijama (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)	2010.
	2	Omogućiti asistente u nastavi učenicima s teškoćama u razvoju integriranim u redovan školski sustav	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji sa udrugama	trajno

	3	Pružiti financijsku podršku projektima koji se tiču učenika sa teškoćama u razvoju	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb	trajno
3	**Sustavno pratiti i raditi s darovitim mladima**			
	1	Osnovati Centar za identifikaciju, praćenje i rad sa darovitim mladima	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i Ustanova Dom mladih	2013.
	2	Poticati povezivanje centara, udruga i institucija koje se bave darovitim mladima	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji s Regionalnim info centrom za mlade	2013.
	3	Podržati projekte koji se tiču darovitih	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo	trajno
4	**Nastaviti institucionalno kreditiranje studenata**			
	1	Financirati i kontinuirano promicati ovaj Projekt	Sveučilište u Rijeci, Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Primorsko-goranska županija, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te Studentski zbor	trajno
5	**Poticati neformalno obrazovanje**			
	1	Predložiti MZOŠ-u da pripremi Zakon o neformalnom obrazovanju	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo	2011.
	2	Integrirati neformalne edukativne programe u školske obrazovne programe do razine na kojoj je to moguće prije donošenja zakonskih odredbi	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo	2011.
	3	Izraditi katalog neformalnog obrazovanja	Zaklada Sveučilišta u Rijeci	2010.
6	**Podržati praćenje i vanjsko vrednovanje školskih ustanova**			
	1	Poticati škole da temeljem rezultata nacionalnih ispita i svih drugih pokazatelja uspješnosti odgojno-obrazovnog rada izvrše analizu i samovrednovanje	Srednje škole u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka, Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo, Primorsko-goranskom županijom i Nacionalnim centrom za vanjsko vrednovanje obrazovanja	trajno
7	**Unaprijediti odgojno-obrazovne i informativne kapacitete u gradu Rijeci**			
	1	Podržati osnivanje interaktivnog muzeja unutar Znanstveno-tehnologijskog parka Sveučilišta	Sveučilište u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka	2013.
	2	Podržati održavanje Info dana – sajam informacija o obrazovnim institucijama u Gradu Rijeci	Sveučilište i Veleučilište u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka, Regionalni info centar za mlade, srednje škole, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i Primorsko-goranska županija	trajno
	3	Podupirati daljnji programski i idejni razvitak Festivala znanosti.	Grad Rijeka, Odjel za odgoj i školstvo, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet i Udruga Zlatni rez	trajno

	4	Podržati provedbu projekta "Rijeka – grad u kojem vrijedi studirati"	Rektorat Sveučilišta u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka, Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo i Odjelom gradske uprave za poduzetništvo.	2011.
	5	Pokrenuti web portal za mlade	Grad Rijeka, Regionalni info centar za mlade	2010.
8	**Unaprijediti rad knjižnica na području grada Rijeke**			
	1	Podržati produženje rada Sveučilišne knjižnice te korištenja iste kao prostora učenja u kasnim večernjim satima	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo u suradnji s Primorsko-goranskom županijom i Sveučilišnom knjižnicom	trajno
	2	Inicirati umrežavanje srednjoškolskih, fakultetskih knjižnica te Gradske i Sveučilišne knjižnice	Srednje škole, Primorsko-goranska županija, Sveučilišna i Gradska knjižnica	2010.
9	**Unaprijediti sustav stipendiranja Grada Rijeke**			
	1	Nastaviti sustavno stipendiranje nadarenih učenika i studenata grada Rijeke	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo	trajno
	2	Povećati broj i iznos stipendija	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo	trajno
	3	Izraditi funkcionalnu bazu stipendista	Grad Rijeka, Zavod za informatičku djelatnost u suradnji sa Odjelom gradske uprave za odgoj i školstvo	2010.

Zapošljavanje i poduzetništvo

	Ciljevi i mjere		**Nositelji**	**Vremenski rok**
1	**Povećati zapošljivost mladih za tražena zanimanja na tržištu rada**			
	1	Istražiti koja su to deficitarna zanimanja, ispitati trenutno stanje	Grad Rijeka - Odjel gradske uprave za poduzetništvo u suradnji sa Hrvatskim zavodom za zapošljavanje - Područni ured Rijeka, HGK - Županijskom komorom Rijeka i Obrtničkom komorom Primorsko-goranske županije	trajno
	2	Provesti atraktivni program promocije deficitarnih i proizvodnih zanimanja	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	2009.
	3	Sufinancirati stipendije učenika u programima deficitarnih obrtničkih zanimanja	Obrtnička komora Primorsko-goranske županije i Odjel gradske uprave za poduzetništvo	u tijeku i trajno
	4	Povezati gospodarske subjekte i studente te omogućiti primjenu stečenih znanja na rješavanju izazova iz prakse uz nagrađivanje najboljih primjenljivih studenskih radova kroz javni natječaj –"Znanje i iskustvo"	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	2009.
	5	Razraditi program potpore poslodavcima čiji mladi zaposlenici sudjeluju u procesima daljnjeg neformalnog obrazovanja i usavršavanja	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	2010.

	6	Provoditi programe stručne profesionalne orijentacije	Hrvatski zavod za zapošljavanje	u tijeku i trajno
	7	Provoditi programe osposobljavanja mladih iz evidencije Zavoda za potrebe poslodavaca na tržištu Grada (do 3 mjeseca)	Hrvatski zavod za zapošljavanje - Područni ured Rijeka	u tijeku i trajno
	8	Podržavati i organizirati sajamske manifestacije u svrhu promoviranja zapošljavanja – Sajam novih poslova, Međunarodni sajam novih tehnologija i proizvoda	Odjel gradske uprave za poduzetništvo i HZZ – Područni ured Rijeka	u tijeku i trajno
2	**Pripremiti mlade za obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti**			
	1	Pokrenuti projekt "Mladi poduzetnici u školama" – info točke	Regionalni info centar za mlade	2009.
	2	Poticati rad "Kreativno-edukativne škole za mlade poduzetnike " i radionica o razvoju poduzetničkih vještina za mlade	Odjel gradske uprave za poduzetništvo i Dom mladih	u tijeku i trajno
	3	Podržati programe upoznavanja mladih s procesom razvitka, stvaranja i plasmana novih proizvoda – "Učenička poduzeća"	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	2010.
3	**Olakšati mladim poduzetnicima obavljanje samostalnih poduzetničkih aktivnosti**			
	1	Razviti posebnu liniju kreditiranja mladih poduzetnika	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	2010.
	2	Promovirati poduzetničke inkubatore prema mladima	Regionalna razvojna agencija Porin d.o.o	2009.
	3	Pokrenuti poduzetnički inkubator za mlade znanstvenike – prostori znanstveno-tehnologijskog parka	STeP Ri, Sveučilište u Rijeci u suradnji s Gradom Rijeka	2013.
4	**Podići razinu poduzetničke kulture i uključenost mladih**			
	1	Osigurati medijski prostor za prezentaciju uspješnih riječkih poduzetnika i poduzetničkih poduhvata	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	u tijeku i trajno
	2	Promovirati i poticati korisnost i važnost stručne prakse stečene kroz volontiranje pri zapošljavanju novog kadra	Odjel gradske uprave za poduzetništvo	2010.
	3	Provoditi programe osposobljavanja za potrebe pisanja projekata	Regionalna razvojna agencija Porin d.o.o.	2009.

Socijalna politika

	Ciljevi i mjere		**Nositelji**	**Vremenski rok**
1	**Osnažiti obiteljsku podršku, podršku lokalne zajednice i vršnjačke skupine mladima koji trebaju dodatnu pozornost i potporu**			
	1	Olakšati redovito školovanje mladima iz obitelji slabijeg materijalnog statusa (stipendiranje učenika srednje škole i studenata)	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb	2010.

	2	Osigurati materijalnu pomoć i pomoć u učenju za nastavak školovanja mladima koji ne pohađaju ili nisu završili osnovnu ili srednju školu	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb	rujan 2009., trajno
	3	Osigurati stambene zajednice za pomoć mladima koji nakon stjecanja punoljetnosti napuštaju domove za nezbrinutu djecu i mladež	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Centar za socijalnu skrb, Dom za djecu "I.B.Mažuranić"	trajno
	4	Olakšati položaj mladih obitelji slabijeg materijalnog statusa i osoba s invaliditetom	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb	trajno
	5	Dodijeliti stanove u najam Grada Rijeke mladim obiteljima slabijeg materijalnog statusa i osobama s invaliditetom	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb i Odjel za komunalni sustav – Direkcija stambeni poslovi, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)	2010.
	6	Omogućiti brže rješavanje trajnog stambenog pitanja mladih obitelji i osoba s invaliditetom	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb i Odjel za komunalni sustav – Direkcija stambeni poslovi, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)	2010.
	7	Podupirati educiranje i informiranje mladih osoba s invaliditetom i njihovih skrbnika	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Regionalni info centar za mlade, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)	trajno
	8	Poticati rješavanje zapošljavanja osoba s invaliditetom	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji s Zavodom za zapošljavanje, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)	trajno
	9	Osigurati dostupnost osobama s invaliditetom svim javnim i kulturnim objektima i javnom gradskom prijevozu	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji s Odjelom gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenjem zemljištem, Rijeka prometom i Ustanovama u Gradu Rijeci, udruge (Udruga mladih s invaliditetom PGŽ "Znam" i dr.)	trajno
	10	Podupirati programe prevencije zlostavljanja među vršnjacima (bullying), razvoj programa vršnjačke pomoći i uključivanja mladih u prevenciju i korekciju socijalno neprihvatljivog ponašanja	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, općinsko državno odvjetništvo, Policijska uprava primorsko-goranske županije i institucije socijalne skrbi i udruge	trajno
	11	Podupirati programe primarne prevencije zlostavljanja i zanemarivanja mladih, te sekundarne i tercijarne prevencije mladih koji su žrtve zlostavljanja (bez obzira na vrstu) i zanemarivanja	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, nadležno državno odvjetništvo, institucije socijalne skrbi i udruge	trajno
	12	Podupirati razvoj manjih, fleksibilnih programa resocijalizacije i integracije mladih s poremećajima u ponašanju (i bivših ovisnika) u zajednicu	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, nadležno državno odvjetništvo i institucije socijalne skrbi, udruge	trajno

	13	Podupirati aktivnosti i edukacije udruga i institucija mladih i za mlade usmjerene na senzibilizaciju i učenje nenasilnog rješavanja sukoba i uvažavanje različitosti, društvene odgovornosti i solidarnosti prema pojavama socijalne isključenosti	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo i udruge	trajno
	14	Izvršiti pripreme za osnivanje Kriznog centra za mlade i njihove obitelji te podupirati organiziranje i edukaciju timova za krizne intervencije koji bi pružali pomoć i podršku na terenu nakon traumatskih događaja mladima koji su im bili izloženi	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji s Odjelom gradske uprave sa odgoj i školstvo, PGŽ i udrugama	2010.

Zdravstvena zaštita

	Ciljevi i mjere		Nositelji	Vremenski rok
1	**Zaštita, očuvanje i poboljšanje tjelesnog i psihičkog zdravlja mladih, a posebice njihova reproduktivnog zdravlja**			
	1	Sustavno pratiti pokazatelje tjelesnog i psihičkog zdravlja i ponašanja povezana sa zdravljem kod mladih	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet	trajno
	2	Poticati kod mladih ponašanja korisna za tjelesno i psihičko zdravlje	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, obrazovne i znanstveno-obrazovne ustanove, udruge građana, strukovne udruge, MUP – PU primorsko-goranska, Studentski savjetovališni centar, savjetovališta za mlade, mediji	trajno
	3	Prevenirati kod mladih ponašanja rizična za tjelesno i psihičko zdravlje		trajno
	4	Informirati mlade o postojećim zdravstvenim uslugama i ponašanjima korisnima za tjelesno i psihičko zdravlje		trajno
	5	Povećati dostupnost postojećih usluga namijenjenih zaštiti tjelesnog i mentalnog zdravlja mladih i subvencionirati objekte zdrave prehrane u blizini škola	Grad Rijeka, PGŽ, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	trajno
	6	Evaluirati programe i projekte zaštite, očuvanja i poboljšanja tjelesnog i psihičkog zdravlja mladih	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, znanstveno-obrazovne ustanove, znanstveno-istraživačke ustanove	2013.

Aktivno sudjelovanje u društvu

	Ciljevi i mjere		Nositelji	Vremenski rok
1	**Promicati koncept aktivnog građanstva**			
	1	Provoditi konstantnu edukaciju iz područja građanskog odgoja, što podrazumijeva i odgoj društveno odgovornih građana	Škole, Grad Rijeka, udruge građana (GONG, SMART, Delta i dr.)	trajno
	2	Razvijati model medijske promocije aktivizma mladih	Grad Rijeka, mediji, udruge građana (GONG i dr.)	trajno

2	**Upoznavati mlade sa načinom izbora, ulogom i radom Savjeta mladih**			
	1	Educirati izabrane članove u području građanskog odgoja, komunikacijskih vještina, timskog rada i sl.	Grad Rijeka, Savjet mladih Grada Rijeke, škole, udruge (GONG, SMART, Delta i dr.) i provoditelji programa neformalnog obrazovanja	trajno
	2	Informirati mlade o raspisivanju javnog poziva za izbor članova Savjeta mladih te dužnostima i ovlastima Savjeta mladih	Grad Rijeka, Savjet mladih Grada Rijeke, Regionalni info centar za mlade, škole	trajno
3	**Kreirati katalog aktivnog sudjelovanja za mlade**			
	1	Povezivati relevantne sudionike u mrežu dostupnu mladima (Volonterski centar, Mjesni odbori Grada Rijeke, škole) ovisno o dobi i interesima	Regionalni info-centar za mlade, Volonterski centar, ustanove, škole, udruge građana (GONG i dr.), Grad Rijeka	trajno
4	**Povezati školska vijeća**			
	1	Uspostaviti koordinaciju školska vijeća	Rijeka zdravi grad	trajno
5	**Poticati osnivanje lokalnih (kvartovskih) društvenih centara za mlade**			
	1	Otvoriti mjesne odbore mladima za njihove aktivnosti i informiranje	Odjela za mjesnu upravu i samoupravu	trajno
6	**Poticati razvoj udruga mladih**			
	1	Pokrenuti inkubator za udruge mladih	Regionalni info centar za mlade	2009.

Kultura i slobodno vrijeme

	Ciljevi i mjere		**Nositelji**	**Vremenski rok**
1	**Kontinuirani rast kvalitete gradskih programa i projekata u području kulture namijenjenih mladima i koje realiziraju**			
	1	Ustanoviti jasne kriterije u svakoj djelatnosti	Odjel za kulturu	trajno
	2	Doraditi programske dokumente odjela gradske uprave za kulturu (kriterije vrednovanja programa javnih potreba)	Odjel za kulturu	
	3	Poticati faktor suradnje u kriterijima vrednovanja programa javnih potreba	Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke	
2	**Povećati broj prostora namijenjenih realizaciji kulturnih programa**			
	1	Napraviti popis postojećih prostora u vlasništvu Grada Rijeke koji su namijenjeni za rad udruga u kulturi	Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori	trajno

	2	Otvoriti prostore u vlasništvu Grada Rijeke za aktivnosti udruga i osmisliti kriterije korištenja gradskih prostora odjela za kulturu	Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori	
	3	Dovršiti uređenje prostora Hartere za potrebe Centra mladih	Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem	
	4	Osmisliti modele korištenja i upravljanja prostorima namijenjenim realizaciji kulturnih programa	Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori, udruge, pojedinci	
	5	Povećati broj radnih i prezentacijskih prostora za sve vrste umjetničkih izričaja kao što su ateljei, vježbaonice, uredi, klubovi	Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori, udruge, pojedinci	
	6	Otvoriti prostore osnovnih škola i mjesnih odbora za odvijanje različitih umjetničkih izvannastavnih edukativnih sadržaja	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, mjesni odbori	
	7	Nastaviti poticati umjetničke intervencije mladih na javnim prostorima	Odjel za kulturu, Odjel za komunalni sustav, Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za gradsku samoupravu i upravu, mjesni odbori, udruge, pojedinci	
3	**Razviti sustav prepoznavanja i podupiranja stvaralaštva nadarenih pojedinaca**			
	1	Dodatno razraditi način poticanja nadarenih pojedinaca	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge	trajno
	2	Ojačati sufinanciranje edukativnih programa u svim djelatnostima javnih potreba u kulturi Grada Rijeke	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge	
	3	Posebno podržavati programe u kojima prevladava princip vršnjačke edukacije	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge	

4	**Integrirati kulturu u obrazovni sustav**			
	1	Poticati škole i ustanove u kulturi na sustavnu suradnju s udrugama	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge	trajno
	2	Povećati broj edukativnih programa za mlade na području kulture	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge	
	3	Ojačati sufinanciranje programa edukacije u ustanovama	Odjel za kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, osnovne i srednje škole Grada Rijeke, ustanove, udruge	
5	**Ostvariti kulturnu suradnju i zajedničke programe u kulturi**			
	1	Poticati što češću međusobnu suradnju udruga, ustanova i pojedinaca u kulturi	Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, Regionalni info centar za mlade, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke	trajno
	2	Poticati kulturnu suradnju i razmjenu kvalitetnih programa, projekata i primjera dobre prakse s drugim gradovima u RH i izvan RH	Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, Regionalni info centar za mlade, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke	
	3	Poticati veću vidljivost programa u kulturi kroz raznorodne medije, tj. informirati mlade o postojećim kulturnim aktivnostima	Odjel za kulturu, ustanove u kulturi, Regionalni info centar za mlade, udruge i ostali sudionici kulturnog života Rijeke	
	4	Poduprijeti kandidaturu Grada Rijeke za domaćina Bienala mladih umjetnika Europe i Mediterana 2013. odnosno 2015. godine	Odjel za kulturu	

Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme

	Ciljevi i mjere		**Nositelji**	**Vremenski rok**
1	**Poticati razvoja sporta**			
	1	Kontrolirati stručni kadri i provedbu programa	Riječki sportski savez	trajno
	2	Educirati sportski kadar i usmjeriti kadrove ka klubovima	Riječki sportski savez	2013.
	3	Uvoditi nove sportove i nove programe	Riječki sportski savez	trajno
	4	Izraditi vodič za uključivanje mladih u sport (informacije o klubovima, objektima, programima) te njegova promocija putem medija	Riječki sportski savez, Regionalni info centar za mlade, mediji	2010.

	5	Pokrenuti razvojni centar za podršku sportskim udrugama	Riječki sportski savez	2010.
2	**Poboljšati kvalitetu stručnog rada**			
	1	Angažirati stručne kadrove za dodatni rad s mlađim uzrasnim kategorijama	Riječki sportski savez, sportski klubovi	2013
	2	Sufinancirati studenata 5. semestra Više trenerske škole u Rijeci	Riječki sportski savez, Kineziološki fakultet u Zagrebu	2010.
	3	Dodatno usavršavati i educirati postojeće kadrove	Riječki sportski savez, Nacionalni savezi, sportski klubovi,	trajno
3	**Razvijati sport osoba s invaliditetom**			
	1	Pokrenuti projekt animacije i sportskog usmjeravanja osoba s invaliditetom (s naglaskom na mlade) u sportske klubove	Riječki sportski savez, sportski klubovi osoba s invaliditetom, Hrvatski paraolimpijski odbor	2011.
	2	Formirati gradski savez osoba s invaliditetom	Riječki sportski savez, sportski klubovi osoba s invaliditetom	2010.
4	**Poticati vrhunski sport i zadržati sportsku kvalitetu u gradu**			
	1	Stipendirati mlade vrhunske sportaše	Riječki sportski savez	trajno
	2	Inicirati i implementirati posebne programe praćenja perspektivnih sportaša	Riječki sportski savez	trajno
	3	Uvesti nagrađivanje sportaša za posebna sportska postignuća	Riječki sportski savez, Odjel za sport i tehničku kulturu	Trajno
	4	Sufinancirati razvojne programe za vrhunske sportaše s ciljem zadržavanja sportske kvalitete u Rijeci	Riječki sportski savez	2013.
	5	Sufinancirati nastupe mlađih dobnih kategorija na državnim natjecanjima	Riječki sportski savez	trajno
	6	Poticati i sufinancirati školovanje vrhunskih sportaša	Riječki sportski savez, WIFI akademija	trajno
5	**Unapređivati razinu kvalitete školskog sporta**			
	1	Uključivati velik broj djece u sportska natjecanja školskih sportskih klubova	Riječki sportski savez, Savez školskih sportskih društava Grada Rijeke	trajno
	2	Uvesti nove sportove u sustav natjecanja školskih sportskih klubova	Savez školskih sportskih društava Grada Rijeke, sportski klubovi	trajno
	3	Organizirati sportske aktivnosti za vrijeme školskih praznika	Savez školskih sportskih društava Grada Rijeke, školski sportski klubovi, sportski klubovi	trajno
	4	Uvoditi dodatne sportske aktivnosti i slobodne školske aktivnosti „Rijeka pliva“, „Šah u školama“	Odjel za odgoj i školstvo, školski sportski klubovi, sportski klubovi	trajno
6	**Razviti i podići kvalitetu sveučilišnog sporta**			
	1	Ojačati financiranje sveučilišnih sportskih aktivnosti	Riječki sportski savez, Riječki športski sveučilišni savez	trajno
	2	Poticati uključivanje novih sportova u sustav sveučilišnih natjecanja	Riječki sportski savez, Riječki sportski sveučilišni savez	trajno

	3	Poticati organiziranje cjelogodišnjih sportsko-rekreativnih aktivnosti na sveučilištima	Riječki sportski savez, Riječki športski sveučilišni savez	trajno
7	**Uvoditi informatički sustav u sport**			
	1	Umrežiti sportske klubove radi unaprjeđenja komunikacije i praćenja provedbe programa sporta	Riječki sportski savez, sportski klubovi	2013.
	2	Dodatno informirati mlade o mogućnostima bavljenja sportom, informacije o programima i klubovima	Riječki sportski savez, Regionalni info centar za mlade, sportski klubovi	2013.
	3	Izraditi baze podataka o stručnom kadru i sportašima	Riječki sportski savez, sportski klubovi	2013.
8	**Povećati broj prostora namijenjenih realizaciji sportsko rekreativnih programa**			
	1	Uvesti dodatne školske sportske dvorane u sustav korištenja istih za potrebe sporta	Odjel za sport i tehničku kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, Riječki sportski savez	trajno
	2	Urediti školska igrališta	Odjel za sport i tehničku kulturu, Odjel za odgoj i školstvo, Odjel za komunalni sustav	trajno
	3	Urediti i poticati korištenje prostora mjesnih odbora za sportsko rekreativne aktivnosti	Odjel za sport i tehničku kulturu, Odjel za mjesnu upravu i samoupravu	2013.
	4	Staviti dodatne prostore i objekte u funkciju sporta	Odjel za sport i tehničku kulturu	trajno
9	**Unaprijediti natjecateljski sport**			
	1	Poticati formiranje i uključivanja mlađih selekcija u sustav treninga i natjecanja	Riječki sportski savez, sportski klubovi	trajno
	2	Kontrolirati stručni kadar i provedbu programa	Riječki sportski savez	trajno
10	**Poticati mlade u gradu Rijeci na bavljenje sportsko-rekreativnim aktivnostima**			
	1	Formirati odbor za rekreaciju	Odjel za sport i tehničku kulturu, Riječki sportski savez	2010.
	2	Uskladiti i objediniti programe rekreacije	Riječki sportski savez	2011.
	3	Poticati korištenje sportskih objekata za organizirane programe rekreacije mladih	Odjel za sport i tehničku kulturu, Riječki sportski savez	trajno
11	**Uvođenje informatičkih sustava u tehničku kulturu**			
	1	Umrežiti udruge, centre i saveze tehničke kulture radi unaprjeđenja komunikacije i praćenja provedbe programa tehničke kulture	Zajednica tehničke kulture, Odjel za sport i tehničku kulturu, udruge	2012.
	2	Dodatno informirati mlade o mogućnostima bavljenja tehničkom kulturom, kao i informiranja o programima i klubovima	Zajednica tehničke kulture, Odjel za sport i tehničku kulturu, Regionalni info centar za mlade, udruge	2011.

Mobilnost, informiranje i savjetovanje

	Ciljevi i mjere		Nositelji	Vremenski rok
1	**Kvaliteta i dostupnost informacija mladima**			
	1	Kreirati katalog postojećih programa i projekata, bolje ih međusobno povezati te promovirati među mladima.	Grad Rijeka, suradnja Odjela gradske uprave, Regionalni info centar za mlade	2010., trajno
	2	Osnovati svojevrsne info-punktove u školama i drugim institucijama	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Regionalni info centar za mlade	2010., trajno
	3	Poticati i podupirati mlade i njihove udruge u razvijanju vlastitih glasila i drugih medija izražavanja	Grad Rijeka, suradnja Odjela gradske uprave	trajno
	4	Poboljšati protok informacija prema mladima korištenjem novih medija	Zavod za informatičku djelatnost, Grad Rijeka	trajno
	5	Poticati i podržavati sve oblike tzv. vršnjačke pomoći (peer to peer), savjetovanja usmjerenog od strane mladih prema mladima	Grad Rijeka, suradnja Odjela gradske uprave	trajno
2	**Razvoj neprofitnih projekata zasnovanih na IT tehnologiji i novim medijima**			
	1	Informirati mlade o globalnim trendovima na području IT tehnologije i novih medija	Zavod za informatičku djelatnost, Grad Rijeka	trajno
	2	Razvijati program pružanja besplatnih internetskih usluga za organizacije mladih	Zavod za informatičku djelatnost, Grad Rijeka	trajno
3	**Poboljšanje turističke i obrazovne mobilnosti mladih**			
	1	Poticati razvitak mreže hostela	Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, Turistička zajednica, Sveučilište u Rijeci	trajno
	2	Poticati korištenje dijela učeničkih i studentskih domova za omladinski turizam i međunarodnu razmjenu.	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Primorsko-goranska županija, Sveučilište u Rijeci	2011., trajno
	3	Uspostaviti bilateralne sporazume sa što većim brojem europskih gradova u cilju razmjene mladih	Ured Grada u suradnji s Odjelom za gradsku samoupravu i upravu	trajno
4	**Sustavno savjetovanje mladih**			
	1	Umrežiti sustav savjetovališnih centara	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, zdravstvene ustanove, socijalne i druge ustanove, strukovne udruge	2011., trajno

LITERATURA

1. European Youth Policy. Dostpuno na: http://ec.europa.eu/youth/youth-policies/doc26_en.htm
2. Europska komisija (2007). *Youth in Action Programme* (2007-2013). Dostupno na: http://ec.europa.eu/youth/yia/index_en.html
3. *Europska Povelja o sudjelovanju mladih u lokalnom i regionalnom životu.* Kongres tijela lokalne i regionalne uprave Europe, 21. ožujka 2003. Dostupno na: http://www.umki.hr/docs/EUpoveljaOsudjelovanjuMladih.pdf
4. Europsko vijeće (2000). Lisabonska strategija. Dostupno na: http://ec.europa.eu/growthandjobs/
5. *Hrvatski zavod za zapošljavanje: Godišnjak 2007.* Zagreb: Birotisak, 2008.
6. Konvencija o pravima djeteta, Glavna skupština UN-a. Dostupno na: http://www.unicef.hr/upload/dfile/162/81439/FILENAME/Konvencija%20o%20pravima%20djeteta.pdf
7. Ilišin, Vlasta. *Mladi na margini društva i politike*. Zagreb : Alinea, 1999.
8. Ilišin, Vlasta. *Mladi u lokalnoj vlasti u Hrvatskoj*. Zagreb: DIM, 2006. Dostupno na: http://www.dimonline.hr/files/file-1-9-2882.pdf
9. Ilišin, Vlasta. *Politička participacija mladih i politika prema mladima : Hrvatska u europskom kontekstu*. Politička misao, 40 (2003) 3; str. 37-57.
10. *Istraživanje o društvenom razvoju mladih*, 2004.
11. *Mjesečni statistički bilten*, Hrvatski zavod za zapošljavanje, 12/2008.
12. *Mladi Hrvatske i europska integracija* / urednica: Vlasta Ilišin. Zagreb: Institut za društvena istraživanja, 2005.
13. *Mladi i Milenijski ciljevi razvoja*. Zagreb: Mreža mladih Hrvatske, 2005.
14. *Mladi između želja i mogućnosti: položaj, problemi i potrebe mladih Zagrebačke županije* / urednica Vlasta Ilišin. Zagreb: Institut za društvena istraživanja i Zagrebačka županija, 2006.
15. *Mladi uoči trećeg milenija* / urednici Vlasta Ilišin i Furio Radin. Zagreb: Institut za društvena istraživanja i Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, 2002.
16. *Nacionalni program djelovanja za mlade*, Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, 2003.
17. *Nacrt prijedloga Nacionalnog programa za mlade*, Zagreb: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, 2008.
18. *Novi poticaji za europsku mladež. Bijela knjiga Europske komisije*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, 2002.
19. Obiteljski zakon, *Narodne novine*, 162/1998 i 116/2003
20. Odluka o osnivanju kulturnih vijeća Grada Rijeke, *Službene novine*, 39/2004
21. Opći program mjera poticaja razvoja poduzetništva na području Grada Rijeke, *Službene novine*, 6/2008
22. *Politika prema mladima u Republici Hrvatskoj. Primjena analize javnih politika u radovima studenata Fakulteta političkih znanosti.* Zagreb: Udruga za građansko obrazovanje i društveni razvoj – DIM, 2006.
23. Popis stanovništva, kućanstava i stanova, Zagreb: Državni zavod za statistiku, 31. ožujka 2001.
24. Spajić-Vrkaš, Osvrt na rezultate provođenja Operativnog plana NPDM-a za 2006. godinu prema Obrascu za samovrednovanje, Bjelolasica: 3. Nacionalna konferencija mladih, 1.-3. lipnja 2006.
25. Spajić-Vrkaš, Vedrana; Ilišin, Vlasta. *Youth in Croatia*. Zagreb: Filozofski fakultet, 2005.
26. Ustav Republike Hrvatske, *Narodne novine,* 56/1990, 8/1998, 124/2000, 41/2001
27. Zakon o Agenciji za mobilnost i programe Europske unije. Narodne novine, 107/2007
28. Zakon o financiranju javnih potreba u kulturi, *Narodne novine,* 47/1990, 27/1993
29. Zakon o kulturnim vijećima, *Narodne novine,* 48/2004
30. Zakon o obrazovanju odraslih, *Narodne novine*, 17/2007

31. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama, *Narodne novine*, 87/2008
32. Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom. *Narodne novine*, 04/2002
33. Zakon o savjetima mladih, *Narodne novine*, 23/2007
34. Zakon o sportu, *Narodne novine*, 71/2006
35. Zakon o sudovima za mladež. *Narodne novine*, 111/1997, 27/1998 i 12/2002
36. Zakon o upravljanju javnim ustanovama u kulturi, *Narodne novine,* 96/2001
37. Zakon o ustanovama, *Narodne novine,* 76/1993, 29/1997, 47/1999 i 35/2008
38. Zakon o visokim učilištima – pročišćeni tekst, *Narodne novine*, 59/96)
39. Zakon o zdravstvenoj zaštiti, *Narodne novine*, 150/2008
40. Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, *Narodne novine*, 123/2003

PRILOZI

Inicijator:
Grad Rijeka

Materijal objedinile:
Ivona Mendeš, Fakultet političkih znanosti
Petra Hoblaj, Centar za strategiju i razvoj

Lektura:
Kruno Filipović, prof.

Tehnička koordinacija:
Regionalni info-centar za mlade

Članovi stručnih savjeta Odjela gradske uprave Grada Rijeke, institucija i udruga:

1. Branka Renko-Silov, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
2. Marija Japundža, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
3. Kim Anić, OŠ "Kozala"
4. Mirjana Kazija, Agencija za odgoj i obrazovanje
5. Anita Klapan, Filozofski fakultet u Rijeci
6. Jasminka Ledić, Filozofski fakultet u Rijeci
7. Nataša Mandić, Odjel gradske uprave za poduzetništvo
8. Vlasta Linić, Odjel gradske uprave za poduzetništvo
9. Doris Sošić, Porin d.o.o.
10. Jasna Kulušić, Hrvatska udruga poslodavaca, Regionalni ured Rijeka
11. Željko Dimitrić, Obrtnička komora PGŽ
12. Maja Pudić Šarar, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
13. Vesna Purković, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
14. Daniel Antunović, Udruga UZOR
15. Nataša Jelinić Herega, Udruga UZOR
16. Karla Mušković, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
17. Kristina Dankić, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
18. Jagoda Dabo, NZZJZ PGŽ
19. Tamara Sremec Nebić, Studentski savjetovališni centar
20. Irena Deže Starčević, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
21. Maja Tatalović, Ured Grada
22. Verena Lelas-Turak, Ured Grada
23. Majda Medanić
24. Goran Gračanin, prof., Prva sušačka hrvatska gimnazija
25. Jelica Dadić – Stipković, Trgovačka i tekstilna škola Rijeka
26. Martina Šendula Pavelić, Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Rijeka
27. Bojan Sušanj, Zajednica športskih udruga grada Rijeke
28. Kazimir Mihić, Zajednica tehničke kulture Rijeke
29. Olja Stanić, Centar tehničke kulture
30. Ivica Ćiković, Akademsko astronomsko društvo Rijeka
31. Jasna Mažar, Regionalni ured Hrvatskog ferijalnog i hostelskog saveza
32. Darko Štefan, Služba za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Rijeci
33. Gordana Stolfa, Obiteljski centar PGŽ
34. Ivanka Živčić Bečirević, Studentski savjetovališni centar RIjeka
35. Petar Škarpa, Turistička zajednica Rijeka
36. Goran Grudić, Brija Dot Com
37. Nikola Cvjetović, Ri-rock.com
38. Maša Komadina, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
39. Tatjana Perše, Zavod za informatičku djelatnost

40. Dušan Širola, Odjel za gradsku samoupravu i upravu
41. Ivanka Persić, Odjel gradske uprave za kulturu
42. Helena Semion Tatić, Odjel gradske uprave za kulturu
43. Vanja Tataj, Odjel gradske uprave za kulturu
44. Plamena Šarlija, Odjel gradske uprave za kulturu

Članovi stručnih savjeta nevladinih organizacija:

1. Igor Bajok, Gong, demokratizacija društva
2. Marin Lukanović, Molekula, kultura
3. Nikolina Kazija, Ri glas, zagovaranje
4. Zvijezdana Schulz Vugrin, Smart, neformalno obrazovanje
5. Tihomir Čordašev, Akcija mladih, mobilnost
6. Helga Paškvan, Spirit, klub mladih
7. Danijela Almesberger, Lori, ravnopravnost
8. Saša Dupor, Umki, društveno poduzetništvo
9. Maja Mihelčić, Znam, mladi sa invaliditetom
10. Vojko Braut, Savjet mladih, politika za mlade
11. Dejan Travica, Terra, zdravstvo i socijala
12. Zoran Stevanović, Regionalni info-centar, informiranje
13. Marko Matić, Sveuč. Sportski savez, sport

Mladež političkih stranaka

1. Mario Alempijević, Akcija mladih
2. Goran Zebić, HDZ
3. Andrej Poropat, HNS
4. Vojko Braut, SDP

Savjet mladih Grada Rijeke

1. Ervin Avdović
2. Deni Vitković
3. Davor Batagelj
4. Vuk Prica
5. Igor Šmitran
6. Vojko Braut
7. Boris Jelušić
8. Dunja Kranjac
9. Stefan Mataja Mafrici
10. Davor Maričević

Koordinatori učeničkih vijeća Grada Rijeke

1. Ljubica Pavlović
2. Deni Vitković

Koordinatorica studentskih udruga i zbora

1. Ana Stipaničev

Studentske udruge i učenička vijeća

1. Sanjin Matijević, USP Malleus
2. Antonija Miljak, AIESEC
3. Josip Pobran, SSURi
4. Toni Tabako, CROMsic
5. Josip Peitl, ELSA
6. Marko Žunić, ELSA
7. Vlasta Pavičić, SKAR
8. Dijana Predrag, SKAR
9. Josip Kordić, Klub studenata građevine
10. Martina Komparić, Klub studenata građevine

11. Matea Knez, Studentska debatna liga
12. Domagoj Gajski, EMSA
13. Iva Durut, FOSS MedRi
14. Robert Vukman, CroADS
15. Ljubica Pavlović, gradsko vijeće učenika Rijeka zdravi grad
16. Bojana Mihajlović, udruga studenata IKS
17. Tamara Mulaosmanović, AIESEC
18. Dorian Celcer, SSURi

Sudionici javne rasprave

1. Davor Batagelj, Savjet mladih Grada Rijeke
2. Sandra Stojković, PGŽ
3. Leo Pavić, HAZ Rijeka
4. Kristina Dankić, Grad Rijeka
5. Vesna Purković, Grad Rijeka
6. Zoran Stevanović, Regionalni Info-centar za mlade
7. Irena Deže–Starčević, Grad Rijeka
8. Iva Josipović, PGŽ
9. Vanja Tataj, Grad Rijeka
10. Davor Hinić, Savez ŠSD PGŽ
11. Širola Dušan, Grad Rijeka
12. Verena Tibljaš, Grad Rijeka
13. Tereza Čubranić, PGŽ
14. Smiljana Radović, Grad Rijeka
15. Laura Božović, OŠ Gornja Vežica
16. Ivo Orlić, Sveučilište - STeP Ri
17. Jadranka Perković-Sušanj, OŠ Trsat
18. Veljko Karabaić, Grad Rijeka
19. Kim Anić, OŠ Kozala
20. Silvana Šimunić, PU PGŽ
21. Branka Mencer, OŠ Ivana Zajca
22. Marko Turk, Zaklada Sveučilišta u Rijeci
23. Gorana Tuškan Miočić, Gradska knjižnica Rijeka
24. Branka Renko-Silov, Grad Rijeka
25. Sanjin Matijević, SSU Ri
26. Srđan Kerčević, Prva riječka hrvatska gimnazija
27. Teo Božanić, HAZ Rijeka
28. Vojko Braut, Savjet mladih Grada Rijeke
29. Andrija Vitezić, Grad Rijeka
30. Petra Fućak, OŠ Trsat
31. Goran Gračanin, PSHG Rijeka
32. Anita Beletić, PGŽ
33. Ivanka Persić, Grad Rijeka
34. Ksenija Orelj, MMSU
35. Tanja Rabar, portal Skontica
36. Kristina Burina, RRA Porin
37. Nanja Pužar, MMSU
38. Marijan Drabik, PGŽ
39. Marija Japundža, Grad Rijeka
40. Igor Bajok, GONG/Delta
41. Ana Jajalo, Hotelijersko-turistička škola Opatija
42. Dino Jagić, Trgovačka škola Rijeka
43. Luka Zaharija, Udruga ZNAM
44. Nikola Fantor, OŠ Vladimir Gortan
45. Denis Šokac, Veleučilište u Rijeci
46. Ivona Maričić, Udruga Terra
47. Mićo Antolović, Riječki ekološki pokret
48. Vlasta Linić, Grad Rijeka
49. Jagoda Dabo, NZZJZ PGŽ
50. Ena Simčić, Salezijanska gimnazija
51. Leon Cindrić, Salezijanska gimnazija
52. Slobodan Hlača, Ured državne uprave PGŽ
53. Ema Baškaić, Ri-TV
54. Darko Roviš, NZZJZ PGŽ
55. Verena Lelas Turak, Grad Rijeka
56. Ivona Bošac, Talijanska gimnazija
57. Robert Vukman, CroADS
58. Silvijo Stepančić, Studentski vokalni studio Rijeka
59. Ankica Perhat, Grad Rijeka
60. Antonela Malis, Hrvatska glazbena mladež
61. Deni Vitković, Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka
62. Kristian Čarapić, Prva riječka hrvatska gimnazija
63. Ines Devčić, Pomorska škola Bakar
64. Larry Tomac, Pomorska škola Bakar
65. Ivan Brajković, Gimnazija Andije Mohorovičića Rijeka
66. Tihomir Čordašev, Udruga mladih Akcija
67. Iva Tomljenović, Dom mladih
68. Rachela Sindičić, UCDP-RI
69. Mirjana Kazija, Agencija za odgoj i obrazovanje
70. Andrej Petrak, Novi list
71. Iva Durut, FOSS MedRi
72. Domagoj Gajski, EMSA Rijeka
73. Nataša Mandić, Grad Rijeka
74. Ana Parlov-Kaić, HZZ
75. Dario Zorić, Poslovna akademija Rijeka
76. Anja Perković, Ekonomska škola Mijo Mirkovič
77. Elizabeta Pavlović, OŠ Eugen Kumičić
78. Andrija Naglić, RIOC
79. Davor Tkalac, Futsal liga Rijeka
80. Orsana Pasarić, Udruga Endem
81. Plamena Šarlija, Grad Rijeka
82. Maja Mihelčić, Znam
83. Tina Mirkov, AIESEC
84. Tamara Sremec-Nebić, Studentski savjetovališni centar
85. Kristo Babić, La voce del popolo
86. Lea Lazzarich, Sveučilišna knjižnica Rijeka
87. Marta Čop, Crveni križ Rijeka
88. Bruno Sokolić, NZZJZ PGŽ
89. Ivan Vukić, OŠ Srdoči

90. Karla Mušković, Grad Rijeka
91. Ksenija Linić, Grad Rijeka
92. Saša Pešut, Talijanska gimnazija
93. Matea Marić, Studentski vokalni studio Rijeka
94. Anja Štrbac, Studentski vokalni studio Rijeka
95. Bojana Butković, Akademija primijenjenih umjetnosti
96. Marin Lukanović, Savez Molekula
97. Gordana Nikolić, Poslovna akademija Rijeka
98. Zvonimir Peranić, Teatar Rubikon
99. Lea Perinić, Inicijativa kulturalnih studija
100. Nina Vela Vrabec, Obiteljski centar PGŽ
101. Gordana Frol, OŠ Vežica
102. Jagoda Mozetić, Mjesni odbor Srdoči
103. Majda Medanić
104. Tatjana Perše, Grad Rijeka
105. Željka Milin, Veleučilište u Rijeci
106. Anica Macut, Veleučilište u Rijeci
107. Saša Dupor, UMKI

Uz 1133 posjetitelja na internet forumu i virtualnoj raspravi

Inicijalna rasprava i priprema radnih grupa

1. Tina Ugarković, Prva riječka hrvatska gimnazija
2. Dino Jagić, Vijeće učenika škole PRHG
3. Marta Stojanović, Vijeće učenika škole PRGH
4. Sandra Maoduš, Grad Rijeka
5. Naser Sokoli, Teatar Chaplin
6. David Perišić, Savjet mladih Opatija
7. Petar Baljarevski, Košarkaški klub "Torpedo"
8. Vedran Grubelić, Matica slovačka Rijeka
9. Sandra Stojković, Primorsko-goranska županija
10. Dragan Uzelac, Hrvatsko viteško društvo Eugen Kvaternik Trsat
11. Antun Kutičić, Hrvatsko viteško društvo Eugen Kvaternik Trsat
12. Snježana Černok, Udruga udovica PGŽ
13. Vesna Pilauer, Udruga udovica PGŽ
14. Davor Hinić, Savez školskih sportskih društava PGŽ
15. Iva Tomljenović, Dom mladih
16. Marija Japundža, Grad Rijeka – Odjel za školstvo
17. Maša Komadina, Grad Rijeka – Odjel za školstvo
18. Nikolina Kazija, Ri-glas, Dom mladih
19. Zvijezdana Schulz Vugrin, Smart
20. Danko Žitinić, Savjet mladih
21. Mario Alempijević, Udruga mladih akcija
22. Andrea Mešanović, Studentski zbor Filozofski fakultet Rijeka
23. Jasna Petrc, Filozofski fakultet Rijeka
24. Ivona Babić, Savjet mladih Kostrena
25. Viktor Ivanković, Filozofski fakultet Rijeka
26. Dušan Širola, Grad Rijeka – Odjel za samoupravu
27. Sandra Juničić
28. Marko Turk, Zaklada Sveučilišta u Ri
29. Vlasta Linić, Grad Rijeka- Odjel za poduzetništvo
30. Vanja Tataj, Grad Rijeka, Odjel za kulturu
31. Helena Semion-Tatić, Grad Rijeka - Odjel za kulturu
32. Plamena Šarlija, Grad Rijeka – Odjel za kulturu
33. Tihomir Čordašev, Akcija mladih
34. Mladen Mustač, Grad Rijeka – Odjel za sport i tehničku kulturu
35. Gordana Frol, OŠ Vežica
36. Helga Paškvan, Spirit
37. Teo Božanić, HAZ Rijeka
38. Sara Lipovac, Savjet mladih Grada Čabra
39. Filip Piščević, Savjet mladih
40. Ana Muženić, Savjet mladih
41. Juraj Plenković, Društvo prijatelja Hrvatska – Japan, Rijeka
42. Mirjana Tuta, Centar za soc.skrb Rijeka
43. Anja Mirosavljević, Centar za soc.skrb Rijeka
44. Gordana Stolfa, Obiteljski centar PGŽ
45. Jelena Tkalčić, Svid radio
46. Milica Milosavljević, Izlasci.net
47. Nikolina Demark
48. Maja Babić
49. Katja Usenik, Građevinska tehnička škola
50. Tea Čulić, Obiteljski centar PGŽ
51. Mirjana Graovac, KBC kl.za psihijatriju
52. Nina Vele- Vrabec, Obiteljski centar PGŽ
53. Luka Kak, Esperanto klub Rijeka
54. Damir Morankić, Esperanto klub Rijeka
55. Tanja Kosec, Klinika za psihijatriju, odsjek za adolescente i obitelj
56. Ana Puž, Savjet mladih PGŽ
57. Marija Drabih, PGŽ
58. Sara Bračković, Ekonomska škola Mijo Mirković, Rijeka
59. Jelena Herceg, Ekonomska škola Mijo Mirković, Rijeka
60. Mirjana Pinterić, Društvo za kibernetiku psihoterapije i organizacije
61. Ankica Perhat, Grad Rijeka – Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
62. Karla Mušković, Grad Rijeka – Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
63. Kristina Dankić, Grad Rijeka – Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
64. Bojana Paćelat, Ekonomska škola Mijo Mirković, Rijeka
65. Andrija Vitezić, Grad Rijeka – Odjel za poduzetništvo

66. Dario Borović
67. Helena Šilobad, Ekonomska škola Mijo Mirković, Rijeka
68. Ivanka Persić, Grad Rijeka – Odjel za kulturu
69. Nataša Mandić, Grad Rijeka – Odjel za poduzetništvo
70. Vlado Kon, Grad Rijeka – ZID
71. Karmen Jureško, NZZJZ-PGŽ Rijeka
72. Irena Deže-Starčević, Grad Rijeka - Rijeka zdravi grad
73. Rikard Medančić, Šahovski klub "Kvarner" Ri
74. Marino Paškvan, Udruga "Znam"
75. Zoran Stevanović, Info-centar za mlade
76. Branka Renko Silov, Grad Rijeka – Odjel za odgoj i školstvo
77. Anica Macut, Veleučilište u Rijeci
78. Tatjana Perše, Grad Rijeka - ZID
79. Veljko Karabaić, Grad Rijeka – Odjel za sport i tehničku kulturu
80. Saša Dupor, UMKI

Sudionici radionica

ZAPOŠLJAVANJE I PODUZETNIŠTVO

1. Ana Parlov Kaić, HZZ PS Rijeka
2. Branka Radolović, HZZ PS Rijeka
3. Vlasta Linić, Grad Rijeka
4. Nataša Mandić, Grad Rijeka
5. Marko Plantak, Savjet mladih Grada Rijeke
6. Vedran Spevan, Savjet mladih Grada Rijeke
7. Marta Turkalj, SSU Ri
8. Robert Žauhar, Filozofski fakultet
9. Željka Milin, Studentski zbor Veleučilišta u Rijeci
10. Anica Macut, Studentski zbor Veleučilišta u Rijeci
11. Monika Soha, Ekonomski fakultet
12. Daniel Grgić, Studentski zbor Ekonomskog fakulteta
13. Nenad Stefanović, Istarski klub
14. Vojko Braut, Savjet mladih Grada Rijeke

OBRAZOVANJE I INFORMATIZACIJA

1. Marko Turk, Zaklada Sveučilišta u Rijeci
2. Ivica Orlić, Znanstveno-tehnologijski park Sveučilišta u Rijeci
3. Iva Tomljenović, Dom mladih
4. Davor Hinić, Savez ŠSD PGŽ
5. Marta Čop, Crveni križ Rijeka
6. Sanjin Matijević, SSU Ri / Studenski zbor Filozofskog fakulteta u Rijeci
7. Laura Grubišić, Ekonomska škola Mije Mirkovića, Rijeka
8. Helga Paškvan, Udruga Spirit
9. Branka Renko Silov, Grad Rijeka
10. Nikolina Kazija, Ri glas / Dom mladih
11. Marija Japundža, Grad Rijeka
12. Edis Osmićević, Obrtnička škola Opatija
13. Marko Gojković, Obrtnička škola Opatija

SOCIJALNA POLITIKA

1. Dunja Kuhar, Grad Rijeka
2. Rachela Sindičić, UCDP-RI
3. Jasna Kalanj, Grad Rijeka
4. Davor Batagelj, Savjet mladih Grada Rijeke
5. Boris Jelušić, Savjet mladih Grada Rijeke
6. Gloria Dragičević, CRTA
7. Vesna Žilić, OŠ Podmurvice
8. Dušica Branković, Udruga U.Z.O.R.
9. Suzana Mravinac, Dom Tić
10. Ljiljana Bubnić, Dom Tić
11. Helga Paškvan, Udruga Spirit

AKTIVNO SUDJELOVANJE U DRUŠTVU

1. Laurent Kružić, Gimnazija Eugena Kumičića Opatija
2. Kristian Čarapić, Prva riječka hrvatska gimnazija
3. Moreno Mušković, Ekonomska škola Mijo Mirković
4. Laura Grubišić, Ekonomska škola Mijo Mirković
5. Marin Anić, Ekonomska škola Mijo Mirković
6. Tihomir Čordašev, Udruga mladih Akcija
7. Mario Alempijević, Udruga mladih Akcija
8. Helga Paškvan, Udruga Spirit
9. Kristina Utković, Trgovačko-tekstilna škola
10. Majda Medanić, Gradsko vijeće učenika Rijeka zdravi grad, suradnica
11. Irena Deže Starčević, Grad Rijeka
12. Bogdana Čiča, OŠ Centar

MOBILNOST, INFORMIRANJE I SAVJETOVANJE

1. Nikola Cvjetović, konzultant (PR)
2. Dušan Širola, Grad Rijeka
3. Tatjana Perše, Grad Rijeka
4. Vedran Spevan, Savjet mladih Grada Rijeke
5. Deni Vitković, Savjet mladih Grada Rijeke
6. Davor Batagelj, Savjet mladih Grada Rijeke
7. Maša Komadina, Grad Rijeka

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE

1. Mario Mandušić, FOSS MEDRi
2. Boris Bezak, FOSS MEDRi
3. Matea Knez, FOSS MEDRi
4. Dejan Travica, Udruga Terra
5. Karla Mušković, Grad Rijeka
6. Kristina Dankić, Grad Rijeka
7. Tamara Sremec Nebić, Studentski savjetovališni centar
8. Ljubica Pavlović, Gradsko vijeće učenika
9. Vuk Prica, Savjet mladih Grada Rijeke
10. Ana Tancabel, FOSS MEDRi

KULTURA SPORT I SLOBODNO VRIJEME

1. Lea Brnčić, Ugostiteljska škola, Opatija
2. Enni Berišić, Ugostiteljska škola, Opatija
3. Kllara Bytyai, Ugostiteljska škola, Opatija
4. Natali Bosić, Gradsko vijeće učenika
5. Denis Kirinčić, Kazališna radionica Malik
6. Helena Semion Tatić, Grad Rijeka
7. Plamena Šarlija, Grad Rijeka
8. Vanja Tataj, Grad Rijeka
9. Iva Tomljenović, Dom mladih
10. Nikolina Kazija, Udruga Ri glas
11. Boris Jelušić, Savjet mladih Grada Rijeke
12. Stefan Mataja Mafrici, Savjet mladih Grada Rijeke
13. Nikola Vincetić, Filozofski fakultet
14. Mladen Mustać, Grad Rijeka
15. Vid Barić, Udruga Ri daska
16. Boran Berčić, Filozofski fakultet
17. Veno Đonlić, Filozofski fakultet
18. Helga Paškvan, Udruga Spirit
19. Nataša Petrinjak, Filozofski fakultet / Zarez / Novosti
20. Ania Škrobonja, Filozofski fakultet